

GMINA MIASTO WŁOCŁAWEK

RAPORT KOŃCOWY
Z PROCESU
PARTYCYPACYJNEGO PLANOWANIA
GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
MIASTA WŁOCŁAWEK
WRZESIEŃ 2017

OPRACOWANIE: PZR CONSULTING SP. Z O.O.

1. Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Metodyka procesu partycypacyjnego	6
3. Rekomendacje w zakresie wdrażania i zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji	47
4. Rekomendowany system celów i kierunków działań rewitalizacyjnych wraz z wizją obszaru po rewitalizacji	52
4.1.1. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	52
4.1.2. Struktura celów rewitalizacji	53
5. Rekomendowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne	64
6. System monitorowania realizacji celów programu rewitalizacji	111
6.1.1. Objaśnienie użytych terminów	111
6.1.2. Monitorowanie realizacji przedsięwzięć, celów szczegółowych i operacyjnych programu rewitalizacji	112
6.1.3. Monitorowanie stanu obszaru rewitalizacji	113
7. System oceny stopnia osiągnięcia celów programu rewitalizacji	116
7.1.1. Zasady ewaluacji celów o strukturach hierarchicznych	116
7.1.2. Rekomendowany system oceny stopnia osiągnięcia celów programu rewitalizacji	117
8. Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	119
8.1.1. Kompleksowość programu	119
8.1.2. Koncentracja przestrzenna interwencji	119
8.1.3. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych	120
8.1.4. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji	124
9. Harmonogram wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	125
10. Podsumowanie	128
11. Załączniki	129

1. Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie procesu partycypacyjnego planowania programu rewitalizacji Śródmieścia Włocławka.

Punktem wyjścia do wypracowania programu naprawczego były, przeprowadzone na potrzeby „Szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji Włocławka”, pogłębione badania ilościowe i jakościowe oraz analizy odnośnie problemów z jakimi borykają się mieszkańcy obszaru rewitalizacji, które jednoznacznie wykazały, że Śródmieście Włocławka wymaga intensywnych i kompleksowych działań rewitalizacyjnych oraz wskazały problemy, które trapią ten obszar.

Etap PLANOWANIA, czyli wypracowania kompleksowego programu naprawczego, składa się z trzech części:

- Pierwszą i najistotniejszą było przeprowadzenie szerokiego procesu wypracowywania rozwiązań wspólnie z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, pozostałymi interesariuszami oraz ekspertami ministerialnymi i przedstawicielami lokalnej administracji. Włączenie lokalnej społeczności w proces planowania programu rewitalizacji, jak również wdrażania go, to kluczowy element, decydujący o skuteczności rewitalizacji. Proces ożywiania obszaru musi mieć pełne wsparcie mieszkańców i pozostałych kluczowych interesariuszy. Ich zaangażowanie i chęć wprowadzania zmian są konieczne, aby rewitalizacja powiodła się. W celu zapewnienia partycypacji interesariuszy w wypracowywaniu rozwiązań, na podstawie wyników pogłębionej diagnozy, powołano zespoły tematyczne, które odrębnie pracowały nad rozwiązaniami konkretnych obszarów problemowych.
- Druga część etapu PLANOWANIA to analiza wypracowanych w zespołach tematycznych pomysłów, rozwiązań, kierunków działań rewitalizacyjnych, a czasem konkretnych projektów, a następnie zebranie ich w komplementarny program i opisanie w formie:
 - wizji obszaru po rewitalizacji,
 - systemu celów rewitalizacji,
 - kierunków działań rewitalizacyjnych,
 - przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
 - wskaźników rezultatu dla przedsięwzięć.

To część ekspercka, której wynikiem jest niniejsze opracowanie w formie REKOMENDACJI dla administracji samorządowej Włocławka.

- Trzecią część będzie stanowić ewentualne uzupełnienie listy przedsięwzięć zgodnie z kierunkami działań rewitalizacyjnych oraz analizę rekomendowanych przedsięwzięć i ich wyceńę przez lokalną administrację i decydentów. Dopiero na tej podstawie będzie możliwa dyskusja o możliwościach realizacyjnych, która powinna zakończyć się decyzją o ostatecznym kształcie Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym - podstawowej liście przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W ten sposób powstanie projekt Gminnego Programu Rewitalizacji, który przed uchwaleniem będzie wymagał przeprowadzenia formalnych konsultacji społecznych, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3. Ustawy o rewitalizacji.

W przedstawionym trójstopniowym procesie wspólnej pracy nad lokalną polityką śródmiejską i programem rewitalizacji, wykorzystano metodykę, która oparta jest na modelu współpracy trzech zbiorowych partnerów:

- mieszkańców i pozostałych interesariuszy,
- lokalnych władz publicznych i podległej im administracji,
- zatrudnionych ekspertów zewnętrznych.

Każda z tych grup ma inną rolę do odegrania w procesie, co wynika z samej istoty demokracji. Porządkujący model ról poszczególnych uczestników, przyjmowanych przez nich punktów widzenia i podejmowanych działań zaproponowali G. Praweńska-Skrzypek i J. Fis. Zależność ról, perspektyw i operacjonalizacji każdej z trzech omawianych grup ilustruje przedstawiona poniżej matryca:

Rys. 1. Role, punkty widzenia i postawy poszczególnych uczestników procesu planowania partycypacyjnego.

rola	mieszkańcy	eksperti	politycy
punkt widzenia	wartości	konieczności	możliwości
operacjonalizacja	oczekiwania	przewidywania	przedsięwzięcia

Źródło: W. Kłosowski, J. Warda: *Wyspy Szans. Jak budować strategię rozwoju lokalnego?* Bielsko-Biała 2001
(na podstawie koncepcji J. Flisa i G. Praweńskiej-Skrzypek)

Trzy role, w jakich występują uczestnicy procesu planowania programu rewitalizacji, narzucają trzy odmienne punkty widzenia i trzy odmienne wkłady wnoszone na rzecz wspólnie tworzonego programu.

Mieszkańcy na sprawy lokalne patrzą z punktu widzenia wartości, a więc wyartykułowanych potrzeb i dostrzeganych problemów. Mają za zadanie sformułować generalne wskazówki, czyli określają co jest z ich punktu widzenia słuszne i pożądane (deklarują wartości) oraz domagają się tego (artykułują oczekiwania).

Rola ekspertów jest zupełnie odmienna. Eksperti artykułują konieczności, o których mają prawo nie myśleć mieszkańcy, przewidują zagrożenia dla wskazanych przez mieszkańców wartości i oceniają szanse i skuteczność propozycji mieszkańców.

Lokalni politycy i urzędnicy dźwigają na sobie ciężar podejmowania decyzji i muszą brać pod uwagę, oprócz oczekiwań mieszkańców i ostrzeżeń ekspertów, lokalne możliwości. W decyzjach polityków kluczowe znaczenie ma znalezienie równowagi pomiędzy tym, co oczekiwane i konieczne, a tym co możliwe.

Rekomendacje zawarte w niniejszym opracowaniu zawierają właśnie to, co oczekiwane i konieczne. To komplementarny program, którego wdrożenie, w ocenie ekspertów, przyniesie oczekiwany efekt w postaci osiągnięcia celów rewitalizacji i wizji Śródmieścia po rewitalizacji.

Zadaniem administracji i polityków będzie określenie, czy rekomendowane przedsięwzięcia i w jakim zakresie są możliwe do zrealizowania, mając na uwadze komplementarność programu rewitalizacji. Proces oceny i podejmowania ostatecznych decyzji o kształcie programu zmian musi być czytelny i zrozumiały dla mieszkańców.

2. Metodyka procesu partycypacyjnego

Przebieg procesu partycypacyjnego planowania programu rewitalizacji Śródmieścia Włocławka oparto o autorską metodologię Wykonawcy, po raz pierwszy zastosowaną w 2011 roku w pilotażowym projekcie społecznej rewitalizacji starówki w Toruniu „Restart”.¹

Kolejne etapy i narzędzia procesu partycypacyjnego:

ETAP DIAGNOZY MIASTA

- Powołanie zespołu projektowego ds. rewitalizacji i spotkania zespołu.
- Otwarte spotkanie z interesariuszami.
- Konsultacje społeczne.
- Spotkania z klubami radnych Rady Miasta Włocławek.

ETAP POGŁĘBIONEJ DIAGNOZY OBSZARU REWITALIZACJI

- Spotkania zespołu projektowego ds. rewitalizacji.

ETAP PLANOWANIA

- Otwarte spotkanie z interesariuszami – prezentacja wyników pogłębionej diagnozy, publiczna dyskusja o kierunkach rewitalizacji i rozpoczęcie naboru do zespołów tematycznych.
- Nabór interesariuszy do pracy w zespołach tematycznych.
- Praca zespołów tematycznych wg metodologii.
- Mapa interesariuszy.
- Potrzeby/problemy interesariuszy.
- Kierunki rozwiązań: pomysły, projekty i działania odpowiadające na potrzeby i problemy w danym obszarze problemowym.
- Praca zespołu strategicznego.
- Spotkania na podwórkach.
- Otwarte spotkanie z interesariuszami w formie warsztatowej - prezentacja wypracowanych rozwiązań jako komplementarnej propozycji i dyskusja.
- Wypracowanie rekomendacji do Gminnego Programu Rewitalizacji: wizji, celów strategicznych i operacyjnych oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Proces partycypacyjnego planowania Gminnego Programu Rewitalizacji miasta Włocławek przeprowadzono przy wykorzystaniu wielu narzędzi. W ramach całego procesu partycypacji odbyło się:

¹ Metodyka zastosowana w projekcie „Restart” została opisana w publikacji „Przepis na rewitalizację” (P. Kończak, P. Wielgus, 2015). Metodologię zmodyfikowano w celu dostosowania do warunków Zamówienia.

- 8 spotkań zespołu projektowego (34,5 godziny),
- 3 spotkania otwarte z interesariuszami (9 godzin),
- 1 spacer badawczy (4 godziny),
- 2 spotkania dyskusyjne z mieszkańcami w ramach konsultacji społecznych (8 godzin)
- 2 dyżury konsultacyjne (14 godzin),
- 3 spotkania z radnymi (7 godzin),
- 54 spotkania zespołów tematycznych (160 godzin),
- 5 spotkań zespołu strategicznego (20 godzin),
- 37 spotkań na 17 podwórkach (123 godzin).

łącznie w procesie partycypacyjnym zrealizowano 379,5 godziny spotkań.

Zespół projektowy ds. rewitalizacji

Zespół projektowy ds. rewitalizacji to interdyscyplinarne ciało, składające się z pełnomocnika ds. rewitalizacji, organizatorów projektu - wydziału odpowiedzialnego za przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji, jak również przedstawicieli innych kluczowych dla rewitalizacji wydziałów oraz instytucji samorządowych. W skład zespołu wchodzi także zewnętrzni eksperci. Zadaniem zespołu jest monitorowanie projektu, podejmowanie decyzji operacyjnych i realizacja przypisanych zadań. Zespół projektowy spotyka się regularnie, do niego należy akceptowanie metodologii, bieżąca ewaluacja i akceptacja wykonanych zadań.

Proces partycypacyjnego wypracowania GPR rozpoczął się 18 lipca 2016 roku, spotkaniem powołanego przez Prezydenta zespołu doradczego ds. rewitalizacji miasta Włocławek, złożonego z przedstawicieli Urzędu Miasta, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców. Podczas spotkania przedstawiono i omówiono planowany proces rewitalizacji oraz przeprowadzono wykład z prezentacją, dotyczący rewitalizacji w świetle nowych regulacji prawnych (w tym szczegółowy komentarz do zasad powstawania, roli oraz działania Komitetu Rewitalizacji). W związku z nowymi regulacjami w zakresie Komitetu Rewitalizacji, zespół doradczy ds. rewitalizacji Włocławka został rozwiązany. Na czas programowania procesu rewitalizacji i realizacji projektu „Śródmieście na drodze do zmian – opracowanie narzędzi aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców centrum Włocławka” zaplanowano powołanie zespołu projektowego, którego zadaniem ma być koordynacja programowania Gminnego Programu Rewitalizacji. W skład zespołu projektowego weszli: Zastępca Prezydenta Barbara Moraczewska – od dnia 26 czerwca 2017 roku Pełnomocnik Prezydenta ds. Rewitalizacji Miasta Włocławek (Zařízení nr 162/2017 Prezydenta Miasta Włocławek), organizator projektu - Wydział Rozwoju Miasta, jak również przedstawicieli innych kluczowych dla rewitalizacji wydziałów i instytucji samorządowych oraz eksperci z PZR Consulting Sp. z o.o. Zespół ściśle współpracował także z ekspertkami z ramienia Ministerstwa Rozwoju.

Zespół spotykał się regularnie, aby na bieżąco ustalać i planować kolejne działania. Podczas spotkań prezentowano m. in. przeprowadzone badania i analizy miasta oraz diagnozę służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, omawiano zmiany, jakie powinny znaleźć się w diagnozie miasta oraz dodatkowe badania, omawiano metodologię pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji i toczące się oraz planowane badania w tym zakresie. Zespół projektowy na bieżąco reagował na powstające dokumenty, dyskutował nad wynikami, wskaźnikami, wspierał w dotarciu badaczy do respondentów z konkretnych grup interesariuszy. Uczestnicy zespołu wspólnie wypracowali liczbę, zakres tematyczny, nazwy, oczekiwane rezultaty i metody pracy zespołów tematycznych, które miały

na celu włączenie w pracę nad Gminnym Programem Rewitalizacji jak najszerszą grupę interesariuszy.

Kolejne spotkania zespołu projektowego odbywały się w terminach od października 2016 roku do maja 2017 roku i trwały w sumie 34,5 godziny.

Otwarte spotkania z interesariuszami

Spotkania otwarte to powszechna technika bezpośrednich spotkań z większą liczbą interesariuszy jednocześnie. Pozwala na przekazanie informacji, prezentację rozwiązań, dyskusję i wprowadzenie do kolejnego etapu.

W niniejszym procesie partycypacyjnym to narzędzie służące informowaniu interesariuszy o wynikach zakończonych etapów i dyskusji nad nimi oraz wprowadzeniu w kolejne etapy. Otwarte spotkania organizowane są na różnych etapach procesu:

- Na etapie kończącym diagnozę miasta, w celu poinformowania mieszkańców/interesariuszy o wynikach przeprowadzonych badań, dyskusji i zebrania opinii, jak również w celu zaprezentowania procesu konsultacyjnego i zaproszenia do udziału w konsultacjach. Spotkanie rozpoczęło konsultacje społeczne uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.
- Na etapie kończącym pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji, w celu poinformowania mieszkańców/interesariuszy o wynikach przeprowadzonych badań, dyskusji i zebrania opinii, jak również w celu poinformowania o kolejnym etapie - planowania programu rewitalizacji i zaproszenia interesariuszy do pracy w zespołach tematycznych. Spotkanie jest elementem przejściowym pomiędzy etapem diagnozy, a etapem planowania programu rewitalizacji.
- Na etapie podsumowującym pracę zespołów tematycznych i zespołu strategicznego, w celu poinformowania interesariuszy o wypracowanych rekomendacjach i dyskusja nad zaproponowanymi rozwiązaniami. Spotkanie prowadzone w lekko zmodyfikowanej formule Word Cafe. Dzięki temu możliwe jest przekazanie informacji i dyskusja większej liczby mieszkańców przy jednoczesnym usystematyzowaniu rozmowy i prowadzeniu jej w ograniczonej liczbie uczestników przy stolikach.

Konsultacje społeczne w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowią obowiązkową procedurę formalną, która prowadzona jest zgodnie z Ustawą o rewitalizacji. Ich rezultatem są indywidualne opinie mieszkańców/interesariuszy, odnośnie wyznaczonych obszarów oraz przyjętej metodyki, zebrane w formie zwyczajowo przyjętej przez samorząd tj. podczas otwartych spotkań, w formie papierowej, elektronicznej, na formularzach itp.

8 grudnia 2016 r. odbyło się w pierwsze spotkanie otwarte dla mieszkańców, podczas którego oficjalnie rozpoczęto konsultacje społeczne przeprowadzonej diagnozy miasta oraz propozycji granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W pierwszej części zaprezentowano wyniki diagnozy miasta prowadzonej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W drugiej części spotkania dyskutowano na temat sytuacji Włocławka i Śródmieścia. Pierwsza dyskusja potwierdziła, że wskazany obszar to rzeczywiście najbardziej zdegradowany obszar miasta, wskazywano problemy i pierwsze pomysły co należy zrobić, aby zmienić zastalą sytuację. Pojawiły się propozycje zmiany granic obszaru, rozszerzając go o Plac Wolności. W spotkaniu wzięło udział 55 osób.

Ponadto, w ramach konsultacji społecznych odbył się szereg spotkań z mieszkańcami miasta oraz z Radnymi Miasta. Część spotkań odbyło się w utworzonej w Śródmieściu specjalnie na potrzeby procesu rewitalizacji, kawiarni obywatelskiej Śródmieście Café, gdzie omawiano metodologię diagnozy miasta, na podstawie której wskazano propozycję wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji we Włocławku. Mieszkańcy zgłaszali m.in. propozycje rozszerzenia wyznaczanego obszaru oraz wskazywali jego główne deficyty. W spotkaniach brali udział przedstawiciele Urzędu Miasta. Łącznie w spotkaniach w ramach konsultacji społecznych wzięło udział około 160 osób.

Spacer badawczy i spotkania dyskusyjne

Spacer badawczy i spotkania dyskusyjne mają na celu przeprowadzenie diagnozy funkcji badanej przestrzeni i zebranie pomysłów na jej ulepszenie bezpośrednio od uczestników spaceru w oparciu o ich bezpośrednie doświadczenie. Polega na mapowaniu konkretnych miejsc i elementów wymagających interwencji przez jej użytkowników. Pozwala na badanie odczuć i potrzeb badanych osób w odniesieniu do różnych aspektów przestrzeni. Prowadzony jest przez moderatora według przygotowanego scenariusza.

4 lutego 2017 r. odbył się spacer badawczy po obszarze rewitalizacji z mieszkańcami, po którym uczestnicy zostali zaproszeni do Śródmieście Cafe na spotkanie dyskusyjne (drugie spotkanie dyskusyjne odbyło się w dniu 7 lutego 2017 r.). Podczas spaceru oraz spotkań, mieszkańcy wskazywali problemy, z jakimi się borykają, pomysły na rozwiązania, ale także potwierdzili, że diagnoza miasta jest zgodna z ich odczuciami i granice obszaru są wyznaczone prawidłowo. Wskazano planowane już w przeszłości rozwiązania dla Placu Wolności i rekomendowano, że powinien zostać włączony do obszaru. W spacerze badawczym po obszarze rewitalizacji oraz w spotkaniach dyskusyjnych uczestniczyło 28 osób.

Dyżury konsultacyjne

Dyżury mają na celu umożliwienie mieszkańcom i pozostałym interesariuszom zadania pogłębionych pytań i wniesienia wniosków do przedmiotu konsultacji.

Podczas dyżurów ekspert w zakresie konsultowanego tematu udziela odpowiedzi na pytania i zbiera uwagi dotyczące konsultowanej kwestii. Dyżury odbywały się w Śródmieście Cafe, w czasie których mieszkańcy mogli przyjść i zadać dowolne pytanie dotyczące rewitalizacji, omówić nurtujące ich tematy. Dyżury odbyły się 8 i 22 lutego 2017 r., z możliwości tej skorzystały 4 osoby.

Spotkania z klubami radnych

Spotkania z radnymi lub przedstawicielami poszczególnych klubów w formie prezentacji wyników i dyskusji mają na celu szczegółowe poinformowanie tych kluczowych interesariuszy o przyjętej metodyce pracy, wynikach i wnioskach. To radni są ostatecznymi decydentami i rzetelna, szczegółowa informacja wraz z wyjaśnieniem wszelkich wątpliwości daje możliwość podejmowania świadomych decyzji w zakresie stosownych uchwał.

Spotkania z radnymi zostały zorganizowane dla każdego klubu radnych. Radni wyrazili zainteresowanie wynikami diagnozy i metodyką wyznaczenia obszaru zdegradowanego. Zapoznano radnych z metodologią delimitacji obszaru, opartą o siatkę heksagonalną, zebrano uwagi dotyczące ewentualnych kierunków rozszerzenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podjęto dyskusję o głównych obszarach koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, technicznych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych występujących w zdiagnozowanym obszarze kryzysowym. W spotkaniach uczestniczyło 16 radnych.

Spotkanie otwarte w celu omówienia pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji

Etap pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji zakończyło otwarte spotkanie dla mieszkańców, które odbyło się 25 maja 2017 roku. Przedstawiono na nim pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji, a także zaprezentowano wizję procesu prac zespołów tematycznych, tym samym otwierając nabór uczestników do omawianych zespołów. Druga połowa spotkania została poświęcona dyskusji. Wśród głosów pojawiły się wskazania na najpilniejsze trudności związane z funkcjonowaniem Śródmieścia. Według kilku głosów zdecydowanie największym problemem obszaru rewitalizacji jest dziedziczny styl życia oparty o trwale korzystanie z pomocy społecznej jego mieszkańców, problem z bezrobociem i nadużywaniem alkoholu. Na spotkanie przyszło 56 osób. Podczas spotkania rozpoczęto nabór interesariuszy do zespołów tematycznych. Nabór prowadzono poprzez formularze zgłoszeniowe, które interesariusze mogli wypełniać podczas spotkania otwartego, ewentualnie w późniejszym terminie w kawiarni obywatelskiej lub elektronicznie na stronie internetowej rewitalizacja.wloclawek.eu

Zespoły tematyczne

To technika służąca wypracowaniu złożonych, wieloaspektowych rozwiązań, kiedy chcemy wypracować program, strategię, rozwiązania z udziałem wielu interesariuszy.

Zastosowana metodologia opiera się na pracy mieszkańców/interesariuszy w zespołach tematycznych, powołanych do wskazania kierunków rozwiązań dla konkretnych obszarów tematycznych. Zespoły zbudowane są z reprezentantów interesariuszy, uwzględniając także różnice wiekowe i płeć mieszkańców. Każdy zespół tematyczny w formie warsztatowej pracował nad rozwiązaniami dla konkretnego obszaru problemowego.

Pracę każdego zespołu koordynuje moderator, wg metodologii:

- Określenie interesariuszy danego aspektu - polega na wspólnym wypracowaniu listy grup społecznych, zainteresowanych danym aspektem.
- Określenie potrzeb/problemów każdej z grup interesariuszy - polega na wspólnym określeniu przez zespół – na podstawie wyników badań i własnych doświadczeń, najważniejszych potrzeb/oczekiwań/problemów poszczególnych grup interesariuszy w danym aspekcie problemowym.
- Wypracowanie rozwiązań odpowiadających na potrzeby/problemy poszczególnych grup społecznych - polega na wspólnym wypracowaniu takich rozwiązań, dzięki którym poszczególne potrzeby będą mogły zostać zaspokojone, a problemy rozwiązane. Może być kilka rozwiązań dla jednej potrzeby/problemu.

Liczba zespołów zależy od wyników diagnozy (od tego, wokół ilu kluczowych tematów układa się wstępnie pole problemowe diagnozy). Tematy, którymi zajmują się poszczególne grupy, nie muszą być rozłączne, mogą „nachodzić na siebie”.

Zespół **Nowa jakość przestrzeni publicznej** pracował od 8 czerwca do 31 sierpnia. Moderatorem grupy był Pan Paweł Kołacz. W zespole pracowali mieszkańcy obszaru rewitalizacji Włocławka oraz mieszkańcy innych części miasta, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, miejskich instytucji publicznych, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych. Zespół tematyczny spotkał się 6 razy, pracując łącznie 17,5 godzin. W spotkaniach brało udział od 12 do 16 uczestników.

Zdiagnozowane problemy, jakimi zajmował się zespół to:

- zaniedbana przestrzeń wspólna,

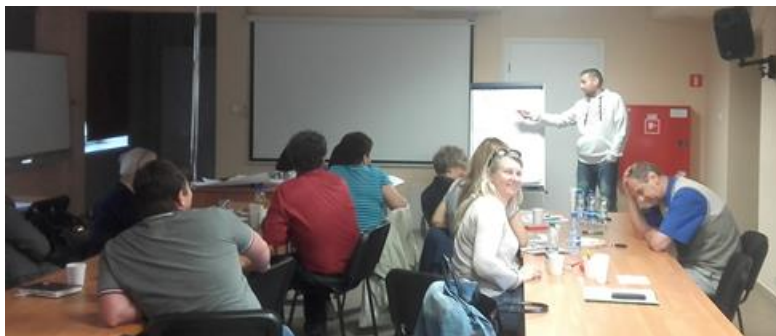
- problemy w poruszaniu się pieszo i rowerem,
- deficyt miejsc spotkań,
- deficyt zieleni.

Źródło: PZR Consulting, UM Włocławek; Grupa tematyczna Nowa jakość przestrzeni publicznej,

Zespół **Standardy mieszkaniowe** pracował od 12 czerwca do 30 sierpnia. Moderatorem grupy był Pan Paweł Kołacz. W zespole pracowali mieszkańcy obszaru rewitalizacji Włocławka oraz mieszkańcy innych części miasta, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, miejskich instytucji publicznych, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych. Grupa spotkała się 6 razy, pracowała łącznie 17,5 godzin. W spotkaniach uczestniczyło od 4 do 14 osób. Zdiagnozowane problemy, jakimi zajmował się zespół to:

- zły stan infrastruktury i budynków,
- wysoki udział budynków ogrzewanych węglem,
- niska efektywność energetyczna budynków,
- inwestorzy, których celem jest pozbywanie się najemców i sprzedaż nieruchomości.

Źródło: PZR Consulting, Grupa tematyczna Stadardy mieszkaniowe

Zespół **Edukacja** (dzieci i młodzieży) pracował od 19 czerwca do 18 lipca. Moderatorką grupy była Pani Dorota Michalska. W zespole pracowali mieszkańcy obszaru rewitalizacji Włocławka oraz mieszkańcy innych części miasta, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, miejskich instytucji publicznych, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych, w tym szkół. Grupa odbyła pięć trzygodzinnych spotkań, uczestniczyło w nich od 4 do 9 osób. Zdiagnozowane problemy, jakimi zajmował się zespół to:

- niewystarczające wsparcie dla dzieci i młodzieży, wychowującej się w obszarze rewitalizacji,
- deficyt dobrych wzorców,
- niski poziom wykształcenia.

Źródło: UMWłocławek; Grupa tematyczna Edukacja (dzieci i młodzieży)

Zespół **Spędzanie wolnego czasu** pracował od 21 czerwca do 14 lipca. Moderatorem grupy był Pan Piotr Wielgus. W zespole pracowali mieszkańcy obszaru rewitalizacji Włocławka oraz mieszkańcy innych części miasta, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, miejskich instytucji publicznych, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych. Grupa spotkała się 5 razy, pracując łącznie 15 godzin. W spotkaniach brało udział od 12 do 17 osób. Zdiagnozowane problemy, jakimi zajmował się zespół to:

- niski stopień integracji mieszkańców,
- niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego,
- nikłe zainteresowanie ofertą spędzania wolnego czasu.

Źródło: UM Włocławek; Grupa tematyczna Spędzanie wolnego czasu

Zespół **Aktywizacja zawodowa** pracował od 13 czerwca do 17 lipca. Moderatorką grupy była Pani Joanna Suchomska. W zespole pracowali przedstawiciele instytucji i innych podmiotów działających w obszarze aktywizacji zawodowej, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych. Spotkania Zespołu trwały po 3 godziny, odbyło się ich pięć, wzięło w nich udział od 5 do 12 osób. Zdiagnozowane problemy, jakimi zajmował się zespół to:

- wysokie bezrobocie,
- praca niskopłatna,
- uzależnienie od pomocy społecznej,
- niska kondycja rynku pracy,
- szara strefa i czarny rynek.

Źródło: UM Włocławek; Grupa tematyczna Aktywizacja zawodowa

Zespół **Rozwój przedsiębiorczości** pracował od 8 czerwca do 13 lipca. Moderatorką grupy była Pani Joanna Suchomska. W zespole pracowali mieszkańcy obszaru rewitalizacji i innych części Włocławka, lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych, przedstawiciele instytucji i innych podmiotów działających w obszarze aktywizacji zawodowej i rozwoju przedsiębiorczości. Grupa spotkała się pięć razy (po trzy godziny), w spotkaniach brało udział od 6 do 11 osób. Zdiagnozowane problemy, jakimi zajmował się zespół to:

- wysokie bezrobocie,
- niewystarczające wsparcie działalności gospodarczej,
- niski poziom przedsiębiorczości.

Źródło: UM Włocławek; Grupa tematyczna Rozwój przedsiębiorczości

Zespół **Aktywizacja społeczna i obywatelska** pracował od 13 czerwca do 10 lipca. Moderatorem grupy był Pan Piotr Wielgus. W zespole pracowali mieszkańcy obszaru rewitalizacji Włocławka oraz mieszkańcy innych części miasta, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, miejskich instytucji publicznych, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych. Odkryto się pięć spotkań Zespołu, każde z nich trwało 3 godziny, brało w nich udział od 6 do 11 osób. Zdiagnozowane problemy, jakimi zajmował się zespół to:

- uzależnienie od pomocy społecznej,
- niski poziom zaufania,
- patologie,
- uzależnienia,
- brak wzorców / liderów,
- niski poziom bezpieczeństwa,
- niska aktywność publiczna i społeczna,
- niewystarczające wsparcie rodzin wielodzietnych,
- niewystarczające wsparcie osób chorych i niepełnosprawnych,
- izolacja społeczności romskiej.

Źródło: UM Włocławek; Grupa tematyczna Aktywizacja społeczna i obywatelska

Zespół **Zadłużenie czynszowe** pracował od 13 czerwca do 4 września. Moderatorem grupy był Pan Krzysztof Ślebioda. W zespole pracowali mieszkańcy obszaru rewitalizacji Włocławka oraz mieszkańcy innych części miasta, w tym osoby zadłużone, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych,

miejskich instytucji publicznych, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych. W pracach grupy brało udział od 3 do 9 osób, spotkania odbyły się sześć razy, trwały łącznie 17 godzin. Zdiagnozowany problem, jakim zajmował się zespół to wysoki poziom zadłużenia czynszowego mieszkańców Śródmieścia.

Źródło: UM Włocławek; Grupa tematyczna Zadłużenie czynszowe

Zespół **Seniorzy** pracował od 20 czerwca do 18 lipca. Moderatorką grupy była Pani Dorota Michalska. W zespole pracowali mieszkańcy obszaru rewitalizacji Włocławka oraz mieszkańcy innych części miasta, w tym seniorzy, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, miejskich instytucji publicznych, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych. Spotkania grupy trwały 16 godzin, grupa spotykała się 7 razy, w różnym składzie: od 3 do 22 (Rada Seniorów) osób. Problem, który został zdiagnozowany dla grupy seniorów to zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Źródło: UMWłocławek; Grupa tematyczna Seniorzy

Zespół **Wizerunek Śródmieścia** pracował od 8 czerwca do 5 września. Moderatorem grupy był Pan Krzysztof Ślebioda. W zespole pracowali mieszkańcy obszaru rewitalizacji Włocławka oraz mieszkańcy innych części miasta, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, miejskich instytucji publicznych, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek i gminnych jednostek organizacyjnych. Grupa pracowała przez 17 godzin, spotkała się sześć razy, w spotkaniach uczestniczyło od 8 do 11 osób. Zdiagnozowane problemy, jakimi zajmował się zespół to:

- wizerunek miejsca niebezpiecznego,
- wykluczenie społeczne wynikające z wizerunku obszaru (stygmatyzacja),
- generalny zły wizerunek obszaru.

Źródło: UMWłocławek; Grupa tematyczna Wizerunek Śródmieścia

Zespół strategiczny

Celem pracy zespołu było wypracowanie wizji, systemu celów, modelu zarządzania i systemu monitorowania. Zespół strategiczny składał się z przedstawicieli miejskich instytucji publicznych, Urzędu Miasta Włocławek, Radnych Rady Miasta Włocławek. Pracował od 28 czerwca do 3 sierpnia, łącznie odbyło się 5 spotkań zespołu, każde spotkanie trwało 4 godziny, łącznie zespół pracował 20 godzin. W spotkaniach uczestniczyło od 15 do 25 osób. Moderatorem grupy był Pan Wojciech Kłosowski.

Źródło: UMWłocławek; Spotkania Zespołu Strategicznego we Włocławku

Podsumowanie pracy zespołów:

Nowa jakość przestrzeni publicznej

Podczas prac warsztatowych wspólnie określono obecnych i potencjalnych użytkowników przestrzeni i zdefiniowano ich potrzeby. Zaprezentowano dobre przykłady z innych miast, mogące być inspiracją przy rewitalizacji Włocławka. Wypracowano rozwiązania nt. modelu zarządzania przestrzenią, nowej organizacji ruchu, standardów przestrzeni oraz niezbędnych przedsięwzięć, które powinny zostać zrealizowane w procesie rewitalizacji.

Wypracowane rozwiązania:

- Miejski Ogrodnik i program nasadzeń drzew wysokich
- Nowe, różnorodne miejsca do siedzenia w obszarze
- Toalety Publiczne i dostęp do wody pitnej
- Wybiegi i toalety dla zwierząt
- Parki Kieszonkowe
- Parklety w Śródmieściu

- System Monitorowania Jakości Powietrza
- Sztuka (i kolor) w przestrzeni
- Teren Szkoły Podstawowej nr 3 dostępny dla mieszkańców
- Odnowa zdegradowanych przestrzeni wspólnych
- Zarządzanie obszarem, wyznaczenie "managerów" obszaru
- Likwidacja wszystkich barier architektonicznych, poprawa dostępności
- Tworzenie wydzielonych miejsc do odpoczynku i rekreacji dla różnych grup użytkowników
- Cykliczność wydarzeń w przestrzeni
- Nowa organizacja ruchu w obszarze, uwzględniająca priorytet ruchu pieszego
- Tworzenie miejsc i zachęt do uprawiania sportu
- Stworzenie polityki parkingowej dla obszaru
- Zapewnienie czystości w obszarze: sprzątanie, mycie i kosze na śmieci.
- Wprowadzić zachęty do aktywizacji parterów
- Nowe usługi na bulwarach wiślanych
- Ujednolicone szyldy i reklamy, wspólna identyfikacja wizualna Śródmieścia
- Nowa organizacja przestrzeni ulic w obszarze, w tym ulica 3 Maja deptakiem
- Wykorzystać inicjatywy organizacji pozarządowych i grup nieformalnych
- Nowe zagospodarowanie Placu Wolności
- Nowe zagospodarowanie Parku Sienkiewicza
- Partycypacyjne tworzenie przestrzeni publicznych (konsultacje społeczne, konkursy architektoniczne, decentralizacja modelu zarządzania).

Standardy mieszkaniowe

Zespół rozpoczął pracę od określenia atutów i deficytów mieszkania w Śródmieściu oraz narzędzi jakie aktualnie stosuje gmina na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych. Zaprezentowano dostępne narzędzia, wspierające poprawę standardów mieszkaniowych stosowane w różnych polskich miastach. Zweryfikowano istniejące w gminie narzędzia wspierające właścicieli nieruchomości w podnoszeniu standardów mieszkaniowych. Uczestnicy wspólnie opracowali standardy mieszkań dla seniora oraz dla rodzin wielodzietnych.

Wypracowane rozwiązania:

Wymagania mieszkaniowe dla seniorów:

- Podłączenia do mediów (CO, CWU, gaz, kanalizacja)
- Opomiarowanie mediów
- Czytelna numeracja budynków, duże cyfry
- Przystosowanie lokalu do potrzeb seniorów:
 - łazienka z brodzikiem, uchwyty
 - obustronne okrągłe poręcze, schody (wymiarowe i w dobrym stanie) – antypoślizgowe
 - mieszkania suche, dobra wentylację - drożne kominy,
 - mieszkania na niższych kondygnacjach maksymalnie 1. piętro
 - sygnalizacja zagrożeń (czujniki tlenku węgla, gazu, pyłu PM10, PM5)
 - systemy przeciwpożarowe antywłamaniowe
 - obiekt monitorowany

- jak najmniej barier (np. kocie łby, trudno otwierane drzwi)
- dobre oświetlenie
- czytelne ścieżki komunikacyjne, akcent dla kolor
- mieszkania o funkcjonalnym rozkładzie wnętrza
- bezpieczna okolica
- dostęp do sklepów, przychodni i instytucji publicznych
- Podwórze (miejsce spotkań: ogródki, altany, ławki)
- Miejsca aktywizacji (kluby, agregatory aktywności)
- Dobre sąsiedztwo
- Bank czasu - usługi dla seniora
- Wykorzystanie wolnego czasu, potencjału seniorów
- Obsługa nieruchomości (odśnieżanie, odbiór odpadów)
- Alternatywne formy poruszania się po obszarze, np. riksza
- Informacja o wymianie / zamianie mieszkań

Wymagania mieszkaniowe dla rodzin z dziećmi:

- Wydzielone miejsca do zabawy, z miejscami dla opiekunów
- Wydzielone miejsca dla zwierząt tzw. *dogrun* i psie toalety
- Ograniczenie ruchu samochodów i uspokojenie ruchu
- Dobre o oświetlenie i patrol terenów wokół nieruchomości
- Ograniczenie dostępu osobom trzecim do podwórek (domofony, bramofony, bramy zamknięte)
- Wydzielone pomieszczenia wózkowni na terenie nieruchomości, do przechowywania wózków, hulajnóg i rowerków dziecięcych
- Miejsce postojowe dla rowerów,
- Dużo zieleni, także zieleni wysokiej (huśtawka, domek na drzewie)
- System odbioru odpadów spełniający warunki sanitarne
- Żywe kolory otoczenia
- Minimum 1 izba na pokolenie, maksymalnie 2 osoby na pokój
- Minimum 10 m² na osobę
- Pokój dzienny dla całej rodziny
- Toaleta rozłącznie z łazienką
- Możliwość suszenia - wspólne, ogólnodostępne suszarnie, balkony, tarasy, ew. pralki z funkcją suszenie
- Funkcjonalne kuchnie, sanitariaty i łazienki
- Pomieszczenia mieszkalne z oknami
- Indywidualne sterowanie ogrzewaniem
- Bieżąca ciepła woda
- Dostęp do mediów (internet, telewizja cyfrowa)
- Wykończenie mieszkań łatwe w utrzymaniu (zmywalne), odporne na zalanie i dzieci
- Dźwiękochłonne przegrody mieszkań
- Niskie koszty utrzymanie (m.in. oświetlenie LED, szczelne oka, ocieplone)
- Ogrzewanie systemowe

- Możliwość instalowania dźwigów osobowych - wind
- Opomiarowanie mediów (indywidualne, wiarygodne)
- Optymalne zarządzanie nieruchomością - dobry zarządca
- Zabezpieczona klatka schodowa, min. dodatkowe poręcze
- Schody antypoślizgowe
- Zagospodarowanie Podwórek wg potrzeb mieszkańców
- Uregulowanie spraw własnościowych
- Profesjonalizacja służb konserwatorskich, standaryzacja procedur i wytycznych
- Wsparcie finansowe dla właścicieli nieruchomości
- Nowa organizacja systemu odbioru odpadów komunalnych, w tym system pojemników podziemnych
- Biuro obsługi mieszkańca i właściciela nieruchomości
- Pośrednictwo przy najmie lokali mieszkalnych - Miejskie Biuro Najmu
- Wsparcie merytoryczne, doradztwo i szkolenia
- Remont wszystkich budynków będących własnością gminy
- Zachęty do zamieszkania w Śródmieściu, np. program "Mieszkania dla Absolwenta"
- Dopasowanie istniejących przepisów lokalnych do oczekiwań właścicieli i zarządców nieruchomości w tym: zwolnienia z podatków i opłat lokalnych
- Likwidacja (szkodliwej dla mieszkańców) źródeł niskiej emisji.

Spędzanie wolnego czasu

Podczas warsztatów określono mapę interesariuszy i potrzeby dla poszczególnych grup (seniorzy, dzieci i młodzież, rodziny z dziećmi itp.). Dla każdej z określonych w ten sposób potrzeb wypracowano w toku dyskusji rozwiązania.

Wypracowane rozwiązania:

- przedszkole zmianowe - nieodpłatne dla dzieci z obszaru rewitalizacji z mobilizacją rodziców do aktywności zawodowej
- żłobek dla dzieci ze śródmieścia - nieodpłatny
- zagospodarowane podwórka z placami zabaw dla małych dzieci (min. piaskownica, bujaczka, ławka, trawnik)
- min. 2 place zabaw w obszarze
- zaproszenie i wprowadzenie na zajęcia prowadzone przez instytucje kultury i kluby - np. poprzez szkoły (zajęcia nieodpłatne)
- współpraca klubów sportowych i instytucji kultury z nauczycielami
- zintegrowany program identyfikacji talentów i rozwoju zainteresowań /szkoły, instytucje i inne miejsca rozwijające zdolności dzieci/
- każde dziecko powinno być prowadzone przez opiekuna (edukatora) - placówka prowadząca program: szkoła
- zapewnienie miksu społecznego
- kampania/spotkania z ludźmi, którzy osiągnęli sukces najlepiej z Włocławka
- harcerstwo, grupy gromadzące się wokół wspólnego zainteresowania /animatoryzy sportowi i kulturalni

- oświetlenie w parkach, patrole, skuteczny system monitoringu
- identyfikacja osób zagrażających innym, wandalizmów - resocjalizacja i wsparcie dla tych osób
- identyfikacja i wsparcie dla liderów, praca streetworkerów
- pikniki, konkursy, festyny, zawody, spotkania rodzinne - konkursy dla NGO'sów i instytucje kultury
- święta ulic, dni sąsiada - organizacja przez NGO'sy
- wsparcie dla pracowników MOPR na działalność operacyjną: fundusz na działalność aktywizacyjną + rezerwa (pula na zakupy spontaniczne)
- program: poznajemy ciekawych ludzi
- korepetycje dla dzieci prowadzone przez różne instytucje i miejsca (DK) - również w formie wolontariatu
- Młodzieżowy Dom Kultury, instytucje nastawione na opiekę nad dziećmi
- przygodowy plac zabaw, 2 place zabaw w obszarze
- jump arena, boiska wielofunkcyjne, skate park, ścianki wspinaczkowe
- prezentacja oferty w szkołach, odrębny fundusz dla NGO'sów na edukację artystyczną, kulturalną, MDK
- identyfikacja sportowców i artystów, którzy odnieśli sukces, współpraca z nimi w zakresie animacji dzieci i młodzieży
- autorskie zajęcia w szkołach dostosowane do potrzeb dzieci i wyzwań współczesnego świata
- zaproszenie i wprowadzenie na zajęcia prowadzone przez instytucje kultury i kluby - np. poprzez szkoły (zajęcia nieodpłatne)
- współpraca klubów sportowych i instytucji kultury z nauczycielami
- zintegrowany program identyfikacji talentów i rozwoju zainteresowań /szkoły, instytucje i inne miejsca rozwijające zdolności dzieci/
- grupy gromadzące się wokół wspólnego zainteresowania /animatory i streetworkerzy sportowi i kulturalni/
- oświetlenie w parkach, patrole, skuteczny system monitoringu, społeczne patrole?
- polityka dekoncentracji mieszkań komunalnych i socjalnych
- boiska, skate park (najlepiej zadaszony), MDK, klubokawiarnie, ścianki wspinaczkowe, pit stop
- escape room lub coś podobnego, najlepiej kreowanego przez młodych ludzi
- siłownie drążkowe
- Park Sienkiewicza: altanki, hamaki, miejsca na grill, ogniska, scena, Rynek: plaża, zadaszania na bulwarach
- Włocławek stolica polskiego design'u: interaktywne centrum design'u inspirowane fajansami i motywem kujawskim
- grupy gromadzące się wokół wspólnego zainteresowania /animatory i streetworkerzy sportowi i kulturalni/
- MDK, BrowarB - odrębna pula środków i projekty na rewitalizację, galeria sztuki współczesnej
- preferencyjne warunki dla miejsc twórczych, także dla przedsiębiorców, np. czynsz za 1 zł w wybranych branżach
- politechnika
- preferencyjne warunki dla miejsc twórczych, także dla przedsiębiorców, np. czynsz za 1 zł

- dom kultury, Browar B, spotkania z twórcami, którzy osiągnęli sukces, warsztaty, identyfikacja talentów, producent lokalnej sceny muzycznej + wsparcie w nagraniu i teledysku + promocja (osoba zorientowana w lokalnych uwarunkowaniach z budżetem), stypendia artystyczne
- animatorzy, streetworkerzy, inicjatorzy: mikrowsparcia, mikrogranty, inicjatywa lokalna, granty na podwórka
- Zmiana projektu w RPO z muzeum wojny polsko-bolszewickiej na muzeum fajansu
- przeniesienie zbiorów do kamienicy przy ul. 3 Maja 2/4
- deptak na 3 maja zamknięcie, system zachęt dla najemców lokali użytkowych: doradztwo jak otworzyć biznes w o.r, zwolnienia za zajęcie pasa drogowego, standard - aktywne partery (dostosowane do potrzeb cywilizacyjnych) + I piętra na biura, fundusz remontowy (50% dotacji)
- system zachęt - fundusz remontowy także dla lokali użytkowych
- karaoke, potańcówki, pikniki, koncerty, festiwal w przestrzeni publicznej i inne wydarzenia - zadanie własne dla organizacji pozarządowej
- poradnik jak zorganizować imprezę, koncert, fundusz na zadania własne gminy w zakresie rewitalizacji
- Nowa polityka w zakresie rozwoju III sektora w mieście (rozwój społeczeństwa obywatelskiego), weryfikacja polityki w zakresie priorytetów wydatków budżetowych
- pieniądze na kulturę
- dużo rozproszonych działań: wyjście na zewnątrz, pokazy mody, wystawy, taniec, pokazywanie kultury, spotkania o kulturze
- szczególnie należy zadbać o kobiety zajmujące się dziećmi
- żeby było ładnie, czysto

Aktywizacja społeczna i obywatelska

Praca Zespołu polegała na określeniu problemów poszczególnych grup mieszkańców Śródmieścia, związanych z różnymi formami aktywności społecznej i obywatelskiej oraz ich braku oraz powodami takiego stanu. Dyskutowano nad różnymi możliwościami rozwiązań dla poszczególnych grup interesariuszy.

Wypracowane rozwiązania:

- Atrakcyjne i kreatywne przedszkole w obszarze rewitalizacji - najlepsze w mieście (np. Montessori), darmowe dla dzieci z obszaru - gmina dopłaca do tych dzieci, zapewnienie miksu społecznego. Dwuzmianowe.
- Kampania społeczna i edukacyjna dla rodziców, zachęcająca rodziców do posłania dzieci do szkoły + asystent przedszkolny - coroczny konkurs dla NGO'sów - wskaźnik 80%
- Oferta wspólnego spędzania czasu rodziców z dziećmi - konkurs dla NGO'sów
- Minimum dwa atrakcyjne, nowe place zabaw w obszarze
- Małe place zabaw na podwórkach
- Program edukacyjny dla rodziców /jak być dobrym rodzicem/ angażujący przedszkola, szkoły, organizacje, pracowników socjalnych.
- Punkt profesjonalnej opieki nad dziećmi typu żłobek

- Społeczny Dom Kultury - miasto udostępnia lokal i ogłasza konkurs dla NGO z dotacją na prowadzenie (min. 3 letni)
- Aktywizacja klubów sportowych do wychodzenia do dzieci ze Śródmieścia - dopłaty miejskie za każde dziecko z obszaru rewitalizacji (dodatkowe kryterium w konkursie ofert)
- Konkurs dla NGO w zakresie ofert zajęć pozaszkolnych - odrębnie polityka społeczna, sport i kultura dla dzieci z obszaru rewitalizacji, z kryterium aktywizacji i zaangażowania
- Gry miejskie angażujące dzieci ze Śródmieścia - konkurs dla NGO
- Zatrudnienie animatorów sportowych i kulturalnych (streetworkerzy)
- Program korepetycji dla dzieci z obszaru w różnych formach /np. starsze dzieci uczą młodsze - promocja wolontariatu w szkołach - gratyfikacje dla wolontariuszy, korepetytorzy w kawiarence, domu kultury
- Dodatkowe zajęcia wyrównawcze w szkołach - organizowane w taki sposób, aby nie stygmatyzować dzieci słabiej radzących sobie
- Zajęcia pozalekcyjne - kółka zainteresowań - autorskie programy prowadzone przez pasjonatów/edukatorów/artystów/ludzi, którzy odnieśli sukces w swojej dziedzinie - finansowane przez szkołę.
- doradztwo personalne i zawodowe w szkole, domu kultury, kawiarence, COPie /couching dla dzieci i rodziców/ motywowanie i pokazywanie możliwości, innych wzorców
- organizacja spotkań w szkołach z ludźmi, którzy osiągnęli sukces (zawodowy, sportowy, inny)
- kampania społeczna o ludziach, którym się udało /w tym "mój tata, moja mama"/gwiazdy z Włocławka: Maryla Rodowicz, Jerzy Engel, Andrzej Nejman, Jacek Kurowski, Dawid Woliński
- Programy profilaktyczne - konkurs dla wyspecjalizowanej organizacji
- Zagospodarowanie podwórek - miejsca wspólne
- Program rozwoju III sektora /skuteczny, systemem monitorowania
- Program korepetycji dla dzieci z obszaru z odpowiednimi warunkami do odrabiania lekcji w różnych przestrzeniach
- Programy profilaktyczne - konkurs dla wyspecjalizowanej organizacji
- Zapewnienie miksu społecznego - nowi mieszkańcy z klasy średniej
- organizacja spotkań/wydarzeń z ludźmi, którzy osiągnęli sukces (zawodowy, sportowy, inny)
- Włączenie klubów sportowych i instytucji w budowanie wzorców osobowych wśród młodzieży
- system stypendialny (socjalne i naukowe) + systemy motywacyjne w szkołach
- profilowane klasy w szkołach
- Politechnika Włocławska
- organizacja nieodpłatnych półkolonii i kolonii dla dzieci i młodzieży
- klubokawiarnie, Młodzieżowy Dom Kultury, małe miejsca/przestrzenie dla młodzieży - zachęta do tworzenia takich miejsc
- streetworkerzy, animacje dla młodzieży - liderzy ze wsparciem (rozgrywki miejskie)
- scena w parku, kawiarenka, oświetlenie
- siłownie drążkowe, skate park (badanie zapotrzebowania)
- Młodzieżowy Dom Kultury - od 16 roku życia - popołudniowo-wieczorny
- oferta MDK, oferty sportów ekstremalnych
- festiwal gier komputerowych - konkurs miejski dla organizacji.
- festiwale tematyczne rozwijające zainteresowania wśród uczestników - konkurs miejski

- artystyczny inkubator (na wzór łódzkiego) w ramach oferty MDK
- miejsca twórcze dla artystów
- Zagospodarowanie podwórek - miejsca wspólne
- kursy przygotowujące do pracy /jak się ubrać, jak przygotować CV, jak prowadzić rozmowę kwalifikacyjną)
- kursy motywacyjne, szkolenia
- projekty z dotacją na założenie firmy - coroczne
- żłobek/przedszkole
- skuteczny monitoring, patrole policji i straży miejskiej - widoczne, częste, piesze. (rowerowe)
- identyfikacja lokalnych liderów, wsparcie dla liderów poprzez tutoring (także wśród Romów)
- lokale za 1 zł dla NGO'sów i artystów w zamian za działania na rzecz lokalnej społeczności
- Program budowania lokalnej tożsamości w oparciu o fajans wrocławski: wdrożenie marki kulturowej, festiwal designu ceramiki, Muzeum Designu i działania towarzyszące; cel - lokalny patriotyzm
- Program budowania lokalnej tożsamości w oparciu o Kujawy, dywany kwiatowe, projekty widoczne w mieście, festiwal "Tama spiętrzenie kultur" (ludowe i regionalne), Centrum Kultury Romskiej
- Wrocławek miasto z tożsamością romską i żydowską - Centrum Kultury Romskiej
- Inicjatywa lokalna, program mikrowsparcia, mikrogranty na małe inicjatywy do 3 tysięcy złotych
- miasteczko przedsiębiorczości dla dzieci (np..wakacyjne)
- projekty profilaktyczne
- edukacja seksualna - kampanie prowadzone przez ngo'sy, asystenci społeczni
- monitoring + policja i straż
- kampanie społeczne, streetworkerzy
- zmiana przez działania kulturalne, wydarzenia w przestrzeni publicznej (festiwale, koncerty, pikniki) z warsztatami
- aktywizacja, wsparcie i sieciowanie społeczników - pozytywny ferment, edukacja przedsiębiorczości, debaty, obiady czwartkowe
- lokalne kampanie społeczne - nie bądź obojętny
- Program podwórkowy, informacja o nim
- Program aktywnych parterów w połączeniu z aktywizacją zawodową i przedsiębiorczością społeczną (program zachęt dla najemców)
- oferta kulturalna zapraszająca mieszkańców spoza śródmieścia - organizowana przez samych mieszkańców
- jadłodzielnia
- wprowadzenie wysokiego standardu usług publicznych
- identyfikacja samotnych i chorych - wsparcie przez parafie
- Uniwersytet III wieku/kluby senioralne - poszerzenie oferty, opieka nad nieaktywnymi
- klub seniora jako miejsce a nie tylko inicjatywa, zarządzane i obsługiwane przez nich

Wizerunek Śródmieścia

Spotkania rozpoczęto od dyskusji na temat tego, czym jest wizerunek miejsca i co się na niego składa oraz prezentacji na ten temat, przygotowanej przez moderatora. Stworzono mapę czynników, miejsc,

zdarzeń, które wpływają pozytywnie bądź negatywnie na wizerunek Śródmieścia i określono problemy wizerunkowe Śródmieścia i całego Włocławka oraz określono kluczowych interesariuszy wizerunku. Sformułowano rozwiązania dla poszczególnych obszarów tematycznych.

Wypracowane rozwiązania:

1. PRZESTRZEŃ KSZTAŁTUJĄCA WIZERUNEK

cel: Społecznościowe kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznej dostosowanej do potrzeb jej użytkowników.

1. Identyfikacja wizualna Śródmieścia

Przygotowanie projektów identyfikacji graficznej śródmieścia, m.in.: logo/znaki graficzne. Oznakowaniu podlegać powinny layouty zaproszeń, plakatów, oznaczenia miejsc, wydarzeń. Język identyfikacji powinien być czytelny i zrozumiały dla szerokiej grupy odbiorców i nawiązywać do ważnych dla mieszkańców Włocławka/ Śródmieścia akcentów graficznych, np.: fajansu.

2. Śródmiejski szyld

Opracowanie zasad ładu reklamowego oraz ich wdrażania. Założenia powinny być wypracowywane ze wszystkimi grupami interesariuszy, m.in.: przedsiębiorcy, mieszkańcy, architekci, plastycy, Wydział Architektury i Budownictwa - Koordynator Projektu Plastycznego Wystroju Miasta, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu. Delegatura we Włocławku.

Zasady i proces ich wdrożenia powinny być szeroko konsultowane. Należy uruchomić system wsparcia dla instytucji i przedsiębiorców dostosowujących reklamy do nowych standardów (obniżenie opłat za reklamę w przestrzeni, wsparcie w zakupie reklamy/szyldu).

3. Przestrzeń dla ludzi

Przeprowadzenie kilku procesów włączających lokalną społeczność w planowanie i projektowanie publicznych przestrzeni- podwórek, skwerów, parków (np. Park im. Henryka Sienkiewicza). Należy zaangażować społeczność Śródmieścia nie tylko do procesu koncepcyjnego, ale także do prac realizacyjnych, np.: sadzenie roślin, montaż infrastruktury, malowanie ścian. Jeśli to możliwe należy także zaangażować społeczność do opieki nad nowymi przestrzeniami, np. przez zaangażowanie mieszkańców do prac konserwatorskich, porządkowych, animacyjnych (np. w ramach Programu Wychodzenia z Zadłużenia)

4. Program „Moje Podwórko”

Program wspierający społecznościowe zagospodarowanie śródmiejskich podwórek. To fundusz małych grantów z przeznaczeniem na fizyczne przekształcenia podwórek i/ lub działania miękkie zgodnie z potrzebami mieszkańców. W proces oparty na diagnozie, projektowaniu i wykonawstwie powinny – prócz ekspertów- zostać zaangażowane lokalne społeczności. Program powinien być wdrażany etapowo, angażując w kolejnych latach coraz większe środki. Jeśli to możliwe należy zaangażować społeczność lokalną do opieki nad nowymi przestrzeniami, np. przez zaangażowanie mieszkańców do prac konserwatorskich, porządkowych, animacyjnych (np. w ramach Programu Wychodzenia z Zadłużenia)

5. Otwarte Śródmieście

Proces stopniowej likwidacji barier architektonicznych, jakim są ogrodzenia i płoty. Likwidacja ogrodzeń-barier burzących ciągłość układów architektonicznych - w celu przeciwdziałania zanikowi czytelności i łączności terenu z publiczną tkanką miejską. Proces należy rozpocząć od likwidacji ogrodzeń w publicznych instytucjach, np.: Centrum Kultury Browar B.

II. INSTYTUCJE KSZTAŁTUJĄCE WIZERUNEK

cel: Wzmocnienie zaufania do UM Włocławka poprzez podniesienie jakości usług świadczonych przez Urząd podmioty z nim powiązane

1. Otwarty Urząd

Wprowadzenie systemu „otwartych danych” śródmieścia publikowanych na stronach www. W zakres publikowanych danych w postaci otwartej * będą w kolejnych etapach wchodziły dane publiczne istotne z punktu widzenia potrzeb mieszkańców śródmieścia.

Będą to dane: finansowe (wydatki, umowy, przetargi), geodane (mapy GIS, MPZP, mapy akustyczne), kulturalne (wydarzenia, imprezy), środowiskowe (drzewa, zanieczyszczenie powietrza), sportowe (kluby sportowe, boiska), transportowe (rozkład jazdy, pozycje GPS pojazdów), statystyki (analizy, raporty)

* terminu „otwarte dane” możemy używać do danych, które łącznie spełniają następujące warunki: są dostępne; aktualne; kompletne; maszynowo odczytywalne; udostępnianie bez dyskryminacji; udostępniania bez ograniczeń licencyjnych

2. Urzędnicy na ulicy

Uruchomienie mobilnych punktów (np. podczas wydarzeń kulturalnych), w których mieszkańcy śródmieścia będą mogli zasięgnąć informacji i załatwić proste urzędowe sprawy, np. złożenie wniosku i odebranie Karty Seniora, zgłoszenie projektu do Budżetu Obywatelskiego, załatwienie formalności do programu 500+). Punkty mogą mieć charakter ogólny lub dotyczyć konkretnych obszarów tematycznych.

Należy dostosowywać częstotliwość organizacji punktów do potrzeb jak i kalendarza wydarzeń.

3. Jestem Twoim Radnym

Działanie mające na celu zbudowanie silniejszych relacji z Radnymi Miejskimi w postaci cyklicznych spotkań prowadzonych w różnorodnych, także mniej oficjalnych formach. Np.: dyżury radnych na terenie śródmieścia, spotkania z radnymi podczas miejskich wydarzeń czy bezpośrednio na podwórkach.

III. KOMUNIKACJA

Cel: Podniesienie jakości komunikacji z mieszkańcami Śródmieścia poprzez uruchomienie nowych narzędzi komunikacyjnych.

1. Gazeta Śródmiejska

Bezpłatny miesięcznik zawierający bieżące informacje dotyczące wydarzeń (zaproszeń i relacji), inwestycji, sprawozdań z realizacji projektów rewitalizacyjnych, wywiadów i bieżących spraw dotyczących włocławskiego Śródmieścia. Autorami gazety będą instytucje miejskie oraz społeczność Włocławka-organizacje pozarządowe, mieszkańcy.

Gazeta kolportowana będzie w instytucjach miejskich, szkołach, sklepach jak podczas wydarzeń odbywających się na terenie śródmieścia i całego Włocławka.

2. SMSowy system powiadomień

Uruchomienie systemu komunikacji opartego na telefonii komórkowej. System, w którym dobrowolnie będą się rejestrowali mieszkańcy Włocławka będzie umożliwiał przekazywanie ważnych informacji istotnych z punktu widzenia mieszkańców Włocławka za pomocą wiadomości SMS. Rodzaje przekazywanych informacji: bezpieczeństwo, kultura, wydarzenia, spotkania konsultacyjne, prawo lokalne, utrudnienia w ruchu itd. System będzie selektywny, umożliwiał będzie wybór interesujących informacji, jakie użytkownik będzie chciał otrzymywać. System pierwotnie stworzony na potrzeby Śródmieścia, może być rozszerzony na całe miasto

3. Miejska APka

Aplikacja na smartfony umożliwiająca przekazywanie informacji kulturalnych, sportowych, ruch uliczny, rozkłady jazdy komunikacji publicznej, baza danych dot. instytucji miejskich, rodzajów i sposobów załatwiania spraw. System powinien także posiadać funkcjonalności do komunikacji dwukierunkowej, a tym samym umożliwić ocenianie i relacjonowanie wydarzeń, wypełnianie prostych ankiet, zgłaszanie problemów i usterek miejskich (jak np.: naprwmtyto.pl)

4. Ogłoszenia w miejscu wydarzenia

Prowadzenie działań informacyjnych bezpośrednio w miejscu planowanych wydarzeń. Nośniki: tablice, potykacze, mobilne słupy ogłoszeniowe. Umożliwianie komunikacji dwustronnej, np. przy działaniach konsultacyjnych.

Instalacja stacjonarnych interaktywnych słupów ogłoszeniowych w kilku lokalizacjach.

IV. WYDARZENIA

Cel: wzmocnienie tożsamości mieszkańców Śródmieścia poprzez realizację wydarzeń związanych z lokalną społecznością i włączenie jej w ich realizację

1. Święto sąsiada

To cykl wydarzeń realizowanych w ciągu sezonu letniego przyporządkowanych do konkretnych kwartałów ulic. Święto sąsiada to wydarzenia o charakterze kulturalnym, planowane i realizowane przez lokalną społeczność ze wsparciem instytucji miejskich. Wsparcie instytucji: logistyka, promocja, mikro granty na działania animacyjne.

2. Zakamarki Historii

Cykl wydarzeń lokowanych w przestrzeni Śródmieścia, których celem będzie budowanie tożsamości lokalnej. Wydarzenia o tematyce historycznej, kulturalnej. W ramach działań realizowane będą: Po-

kazy filmów, reportaży o miejscach i ludziach (pokazy w plenerze, np. na ścianach budynków); murale prezentujące ważne wydarzenia i ludzi pochodzących ze Śródmieścia; wycieczki z przewodnikami po ciekawych i ważnych miejscach związanych z wydarzeniami i ludźmi mieszkającymi niegdyś lub obecnie we Włocławku; organizacja wystaw – także plenerowych - opisujących ważne wydarzenia, miejsca i ludzi jak Stanisława Zagajewski czy Fabryka Fajansu.

3. Śródmiejska Mapa Pasji

Narzędzie internetowe tworzone przez społeczność mające na celu gromadzenie wiedzy o ciekawych ludziach i inicjatywach ze Śródmieścia.

Zadłużenia Czynszowe

Zespół rozpoczął pracę od określenia problemów i ich przyczyn, mapy interesariuszy i ich potrzeb. Dyskutowano o funkcjonujących we Włocławku i poza nim, narzędziach wspierających wychodzenie z zadłużenia i możliwościach wprowadzenia rozwiązań, które sprawdziłyby się we Włocławku.

Wypracowane rozwiązania:

Program wychodzenia z zadłużenia ma na celu zapobieganie eksmisji i ew. bezdomności, utrzymanie osób i rodzin w środowiskach ich zamieszkania. Podjęte działania mają także zwiększyć poczucie bezpieczeństwa socjalnego, jak również wspomóc mieszkańców w samodzielnym pokonywaniu trudności związanych płatnościami czynszowymi, utrwalić nawyk regulowania opłat z tytułu używania lokalu,

a jednocześnie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu. Celem jest także zwiększenie płynności finansowej właścicieli i zarządców nieruchomości czynszowych.

Adresatami Programu będą mieszkańcy miasta Włocławka, znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, zagrożeni powstawaniem i narastaniem długu czynszowego krótko i długoterminowego oraz właściciele i zarządcy nieruchomości.

Wdrożenie poszczególnych narzędzi i całego Programu będzie procesem długotrwałym i wymagającym działań na wielu połączonych ze sobą płaszczyznach, także współpracy wielu instytucji i osób.

Program zbudowany został dla obszaru całego miasta, ale jego cele i narzędzia wpisują się także w proces rewitalizacyjny obszaru miasta, w którym nawarstwienie problemów jest szczególnie intensywne.

I. Procedura wejścia do Programu

Analiza sytuacji uczestnika Programu na podstawie danych będących posiadaniem wynajmującego i innych instytucji np. MOPS, KIS, PUP oraz na podstawie wywiadu. Wywiad powinien być przeprowadzony także z pozostałym osobami z gospodarstwa domowego najemcy w komfortowych i bezpiecznych dla nich warunkach, np.; w domu dłużnika.

Analiza zebranych danych, weryfikacja spełnienia warunków formalnych i prawnych oraz określenie optymalnych narzędzi dopasowanych do możliwości i potrzeb, jakie można zaproponować uczestni-

kowi programu. Na tym etapie istnieje możliwość wspólnego (z dłużnikiem) wypracowania najlepszych rozwiązań, odpowiednich zarówno dla wynajmującego jak i najemcy.

Podpisanie Porozumienia/Kontraktu pomiędzy wynajmującym a uczestnikiem Programu oraz dodatkowych dokumentów określających szczegóły realizacji porozumienia.

II. Odpracowanie długu na podstawie wsparcia z Powiatowego Urzędu Pracy

Dłużnicy zakwalifikowani do programu zostają zatrudnieni w lokalnych przedsiębiorstwach a ich wynagrodzenie zostanie pokryte ze środków PUP. Umowy o współpracy i udostępnianiu miejsca pracy zostaną podpisane z lokalnymi przedsiębiorstwami miejskimi lub prywatnymi.

Katalog ofert pracy nie powinien być określany na sztywno. Jak dotąd, będą to głównie prace porządkowe, administracyjne czy remontowe, jednak nie wykluczone są inne uzgodnienia dotyczące rodzaju pracy kontraktowane pomiędzy korzystającym z programu a pracodawcą.

Minimalny poziom przekazywanych na poczet długów środków powinien być ustalony na poziomie 50%.

III. Odpracowanie długu na podstawie umowy o wolontariat

Ze wsparcia tego będą mogli skorzystać dłużnicy gminnego zasobu lokalowego. Zgodnie z Ustawą o wolontariacie świadczenia mogą być realizowane na rzecz podmiotów niekomercyjnych (organizacja pożytku publicznego, organ administracji publicznej i jednostek im podległych z wyłączeniem prowadzonej przez nie działalności gospodarczej).

Celem ogólnym tych świadczeń powinno być działania na rzecz lokalnej społeczności: np. społeczności lokatorów, pacjentów, uczniów czy społeczności Śródmieścia. Osoby chcące skorzystać z tej formy wsparcia mogą być angażowane w działalność szkół, placówek zdrowia, wspólnot lokalnych czy administracji samorządowej. W ramach realizacji umowy o wolontariat będą dodatkowo nabywali prawo do umorzenia części długu szacowanej na podstawie liczby przepracowanych godzin.

IV. Odpracowanie długu NA PODSTAWIE KODEKSU CYWILNEGO

Odpracowanie długu w oparciu o Kodeks Cywilny to „świadczenie zamiast wykonania”, które ma doprowadzić do wygaśnięcia zobowiązania w postaci długu czynszowego. W związku z odpracowywaniem zaległości czynszowych na podstawie art. 453 i 659 Kodeksu Cywilnego nie powstaje przychód podlegający opodatkowaniu, a co za tym idzie, nie ma obowiązku poboru zaliczek na PIT.

Z formy tej mogą korzystać najemcy (i członkowie ich gospodarstw domowych) zarówno lokali gminnych jak i prywatnych. Należności z tytułu czynszu mają charakter cywilnoprawny, dlatego zasady odpracowywania zaległych czynszów powinny być uregulowane w minimalnym zakresie zarządzeniem prezydenta (dla gminnego zasobu mieszkaniowego) lub innym równoważnym dokumentem w przypadku zasobów prywatnych. Wskazać w nim należy przede wszystkim wartość wykonywanej przez dłużnika pracy i określić rodzaj świadczeń, do których jest zobowiązany.

Szczegółowe zasady odpracowywania zaległości czynszowych powinna regulować umowa dłużnika z wynajmującym lub Operatorem Programu.

V. Odpracowanie długu – zasady ogólne

1. Należy podjąć działania umożliwiające odpracowanie długu w łącznym czasie dłuższym niż kilka miesięcy. Ma to istotne znaczenie dla kształtowania postaw i zachowania ciągłości pracy. W tym celu możliwe jest łączenie wsparcia i płynne przechodzenie pomiędzy formalni współpracy (umowa o pracę > wolontariat> umowa o pracę).
2. Nie powinno się tworzyć sztywnego katalogu rodzaju pracy oferowanej dłużnikom, należy zadbać o to by oferta była dopasowana do ich potrzeb, możliwości a także planów rozwojowych.
3. Mechanizm odpracowania długu przeznaczony będzie dla dłużników oraz ich najbliższych, członków gospodarstwa domowego. W szczególnych przypadkach należy dopuścić także uczestnictwo osób trzecich.
4. Należy określić minimalne stawki godzinowe dla prac świadczonych przez dłużników za określony rodzaj pracy. Stawki dla wszystkich narzędzi związanych z odpracowaniem powinny być ujednolicone. Należy rozważyć możliwość indywidualnego podniesienia stawek w przypadku szczególnych umiejętności lub uczestników wyróżniających się zaangażowaniem. Będzie to element wspierający aktywizację zawodową
5. Należy nawiązać współpracę z instytucjami i przedsiębiorcami zarówno miejskimi jak i prywatnymi, w których uczestnicy programu mogliby pracować, dbając o różnorodność ofert pracy i możliwość ich dostosowania do osobistych kompetencji i umiejętności dłużnika.
6. Należy zadbać realizację celu rozwojowego dłużników poprzez umożliwianie im podnoszenia swoich kompetencji podczas świadczenia pracy. Jeśli to możliwe należy realizować ich zawodowe cele rozwojowe poprzez kierowanie na kursy i szkolenia – w ramach programów realizowanych np.: przez PUP
7. Każda osoba korzystająca świadcząc pracę powinna mieć swojego opiekuna
8. Porozumienie/ Kontrakt z dłużnikiem określać powinien w minimalnym wymiarze: strony, przedmiot umowy, wysokość stawki godzinowej, sytuację, w których umowa wygasa, możliwość rozwiązania umowy. Niezbędnym załącznikiem do umowy będzie Indywidualny Plan Pracy wypracowany przez dłużnika i jego opiekuna, określający cele, tryb, harmonogram, miejsce, czas pracy.

VI. Częściowe umorzenie

Narzędzie powinno dopuszczać umorzenia narastające. Poza spłatą części zadłużenia, dłużnik będzie zobowiązany wypełnić warunek terminowego wnoszenia bieżących opłat.

Przykład: Po zapłacie 10% długu i regularnych wpłatach bieżącego czynszu przez 6 miesięcy umorzenie długu - 10%. Po spłacie kolejnych 10% i kolejnym półrocznym bieżącym okresie regularnych płatności – 20% umorzenia. Spłata kolejnych 10% i kolejny rok regularnych opłat czynszowych – 30% umorzenia. Tak aż do całkowitej spłaty wspieranej umorzeniami.

Cechą programu będzie jego niecykliczność, a ze wsparcia dłużnicy będą mogli skorzystać tylko jednorazowo. Narzędzie to powinno być stosowane tylko w szczególnych sytuacjach. Mechanizm umarzania powinien zostać tak zmodyfikowany by korzystali z niego ci dłużnicy, którzy rokuja duże szanse na

regularne płatności po przejściu procedury oddłużenia i czynią w tym celu realne i mierzalne kroki. W tym celu, przez cały okres udziału w programie dłużnicy powinni być motywowani do jednoczesnego odpracowywania długu w jednej z proponowanych form, oraz korzystać ze wsparcia miękkiego- porad, kursów, szkoleń.

VII. Bank Zamian i wsparcie w zamianie mieszkań

Bank Zamian to system wymiany informacji o lokalach mieszkalnych będących w posiadaniu lub zarządzie Gminy Włocławek jak i z zasobów prywatnych. Będzie to system oparty o narzędzie informacyjne (bazodanowym) z interfejsem www dla właścicieli, zarządców, administratorów oraz samych najemców.

W bazie danych gromadzone będą informacje dotyczące lokali miejskich lub prywatnych, zadłużonych lub nie. Dzięki Bankowi lokatorzy zajmujący mieszkania o standardzie lub powierzchni wykraczającej poza ich potrzeby czy możliwości finansowe będą mogli wyszukać odpowiedni lokal i uruchomić procedurę zamiany.

W bazie gromadzone będą podstawowe informacje o lokalu, tj.: powierzchnia ogólna i poszczególnych pomieszczeń, położenie w budynku, usługi publiczne w budynku i jego pobliżu, komunikacja, media, stan techniczny, wysokość czynszu i innych opłat oraz czy mieszkanie jest zadłużone. Korzystanie z platformy Banku Zamian będzie darmowe.

VIII. Biuro Zamiany Mieszkań (BZM)

Celem działalności Biura będzie przeciwdziałanie dysproporcji pomiędzy powierzchnią lokali mieszkalnych zajmowanych przez lokatorów zasobów, liczbą osób w nich zamieszkujących a dochodami ich gospodarstw domowych i możliwościami bieżącego regulowania opłat, związanych z najmem lokalu (czynsz, media). A także poprawa warunków mieszkaniowych najemców, zmniejszenie liczby dłużników i liczby osób oczekujących na lokale socjalne.

BZM będzie wspierało lokatorów świadcząc usługi informacyjne, prawne i proceduralne związane z kojarzeniem i prowadzeniem formalności niezbędnych do dokonania zamiany. Warunkiem uzyskania bezpłatnej pomocy Biura będzie sytuacja, w której przynajmniej jedno z zamienianych mieszkań będzie mieszkaniem zadłużonym, będzie zlokalizowane w Obszarze Rewitalizacji, a zamiana na mieszkanie tańsze w utrzymaniu pozwoli na stopniową redukcję długu. BZM będzie swoimi działaniami mogło realizować także politykę stopniowej zmiany struktury społecznej śródmieścia dążąc do miksu społecznego- struktury społecznej opartej na różnorodności.

Z mieszkaniowego zasobu mogą być dokonywane zamiany lokali na lokale pozostające także w innych zasobach- także prywatnych, jeżeli strony zainteresowane zamianą posiadają tytuł prawny do zajmowanych lokali, a także udokumentowaną zgodę właścicieli tych lokali na zamianę. Dokonanie takiej zamiany lokali, o których mowa powyżej, będzie możliwe w przypadku, gdy zadłużony najemca podejmie realne kroki zmierzające do spłaty czy odpracowania długu lub uzgodni formalnie spłatę długu z drugim najemcą zaangażowanym w zamianę.

IX. Narzędzia miękkie

1. Kampania informacyjno-edukacyjna

Jej celem będzie przekazanie kluczowej wiedzy na temat zadłużeń, celów Programu, narzędzi w nim zawartych i logiki tych narzędzi. Dzięki kampanii mieszkańcy Włocławka będą mogli dowiedzieć się jak niebezpieczne mogą być zadłużenia, jak nie wpaść w spiralę długów, z jakich narzędzi mogą skorzystać, jak zapobiegać zadłużeniu i jak sobie z nim radzić.

W kampanii wykorzystane powinny być różnorodne kanały dystrybucyjne. Od nośników tradycyjnych, jak: plakaty, ulotki, broszury, bannery, przez artykuły w prasie, programy radiowe i telewizyjne, po działania bezpośrednie – punkty informacyjne konsultacyjne, spotkania indywidualne, wizyty bezpośrednio w domach dłużników.

2. Szkolenia i warsztaty

Celem tych narzędzi będzie podniesienie wiedzy na temat zadłużeń i sposobów radzenia sobie z nimi, możliwych form wsparcia a także edukacja ekonomiczna. Działaniami tym będą objęci wszyscy korzystający z narzędzi oddłużeniowych oraz osoby pracujące na rzecz odpracowania długu.

Rodzaj niezbędnego wsparcia określony zostanie na etapie budowania profilu dłużnika i formułowania optymalnego wsparcia. Szkolenia będą prowadzone dla tych wszystkich zainteresowanych osób, szczególnie dla tych, które są zagrożone zadłużeniem.

Przykładowa tematyka oferty szkoleniowej: mechanizmy powstawania zadłużeń, zarządzanie budżetem domowym, wychodzenie z długów krótko i długoterminowych, jak rozmawiać o długach z najbliższymi, gdzie szukać wsparcia, rozwój osobisty i zawodowy.

3. Wsparcie indywidualne

Wparciem tym zostaną objęci wszyscy, którzy korzystają z narzędzi związanych z odpracowaniem długu, czy umorzeniami. Celem wsparcia indywidualnego będzie stała opieka na uczestnikami programu (i osobami z ich gospodarstwa domowego) w czasie realizacji Kontaktu.

Istotne jest, aby uczestnicy programu mieli opiekuna w postaci osoby a nie bezosobowej instytucji. Opiekun będzie prowadził uczestnika programu i służył wsparciem i częstym kontaktem osobistym. Będzie niejako pośrednikiem pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem, wspierając go i reprezentując.

Oferta wsparcia indywidualnego będzie określana na etapie „wejścia do programu” i modyfikowana w trakcie realizacji Kontraktu, w taki sposób, aby uczestnicy Programu osiągalni coraz wyższą gotowość do samodzielnego radzenia sobie z problemami czynszowymi a także społecznymi i zawodowymi.

Przykładowe rodzaje wsparcia dodatkowego:

- poradnictwo prawne i psychologiczne;
- coaching –budowanie motywacji do samodzielnego rozwiązania swoich problemów i opracować osobisty plan wyjścia z długów;
- motywowanie do skorzystania z form wsparcia, jakie oferuje Program: zamiany mieszkania, odpracowanie długu, kursy i szkolenia;
- pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego lub obniżki czynszu,

- pomoc w uregulowaniu stanu prawnego lokalu i spraw związanych z miejscem pobytu, pomoc w staraniach o wycofanie przez wierzyciela pozwu o eksmisję lub zawieszenie wykonania wyroku sądu orzekającego eksmisję;
- pomoc w znalezieniu zatrudnienia,
- motywowanie do korzystania z oferty Klubu Integracji Społecznej lub innych podmiotów prowadzący działania o podobnej charakterystyce.

4. Działania na rzecz dzieci i młodzieży

Działania na rzecz tej grupy uznane zostały za istotne i ważne w kontekście uzupełnienia narzędzi kierowanych do dorosłych uczestników Programu oraz profilaktyki i przeciwdziałania przejmowania wzorców od rodziców związanych z zadłużeniami.

Działania adresowane będą do dzieci i młodzieży uczestników programu i realizowane będą poprzez projekty animacyjne, edukacyjne oraz wsparcie świadczone przez pracowników socjalnych czy organizacje pozarządowe pracujące nie tylko w jednostkach, ale także bezpośrednio „na ulicy”.

Rozwój przedsiębiorczości

Omówiono kwestie warunkujące rozwój przedsiębiorczości oraz lokalne potencjały dla rozwoju biznesu w obszarze rewitalizacji i bariery w ich wykorzystaniu, a także wstępne kierunki rozwoju biznesu. Uczestnicy określili przyczyny stagnacji biznesu w Śródmieściu, zapoznali się z dobrymi przykładami z Polski i Szwecji. Moderację grupy wspierała ekspertka Maria Rybaczewska.

Wypracowane rozwiązania:

- Stworzenie platformy internetowej kompleksowo informującej o biznesie Śródmieścia i odbywających się wydarzeniach wraz z forum dyskusyjnym i newsletterem
- Baza informacji o dostępnych lokalach na wynajem pod działalność gospodarczą
- Pokazywanie dobrych wzorców - mentorzy biznesu
- Organizacja cyklicznych eventów wzmacniających lokalny biznes i zachęcających do odwiedzania Śródmieścia, np. organizacja lokalnego rynku zdrowej żywności i rękodzieła - regularnie raz w miesiącu
- Stworzenie ulicy rzemieślników
- Kompleksowa informacja o poszczególnych usługach i sklepach na Śródmieściu
- Organizacja akcji zachęcających do częstszego przyjeżdżania na Śródmieście komunikacją miejską np. poprzez akcję w weekendy tańsze bilety na komunikację miejską
- Dostęp do Internetu na Śródmieściu, monitorowanie i śledzenie ruchu - wykorzystanie monitoring
- Wprowadzenie karty podarunkowej Śródmieścia lub karty lojalnościowej miejsca
- Wprowadzenie osoby bądź podmiotu odpowiadającego za zarządzanie Śródmieściem, koordynację działań, promocję i ewaluację działań
- Wprowadzenie stałych godzin otwarcia sklepów w Śródmieściu
- Wsparcie młodych przedsiębiorców - pilotażowe projekty na prowadzenie działalności
- Wsparcie dla firm rodzinnych - działających w Śródmieściu
- Budowanie lokalnego patriotyzmu, poczucia tożsamości ze Śródmieściem

- Promocja marki Śródmieście - szczegółowe rozwiązania:

- gadżety z logo Śródmieścia
- tablice informacyjne
- lokalna waluta, którą można kupić jako pamiątkę, ale także płacić nią w sklepach na Śródmieściu
- karta lojalnościowa/zniżkowa
- akcje weekendowe, np. Śródmieście za pół ceny
- gazetki promujące markę Śródmieście – jako samodzielna gazetka lub dodatek do lokalnych gazet wrocławskich
- informacje o akcjach na Śródmieściu w lokalnych mediach, w tym filmy promujące wyświetlane także na telebimach w Urzędzie Miasta oraz innych instytucjach
- promocja miejsc i postaci historycznych (w formie np. małej architektury, tablicy na budynku itp.)
- konkurs wśród studentów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych na logo i hasło promocyjne dla marki Śródmieście

Założenia funkcjonowania i wdrażania marki Śródmieście:

- powstanie Centrum Wsparcia Biznesu
- wizytówka miasta, przyjazny klimat, miejsce spotkań, różnorodna oferta, atrakcyjność turystyczna
- stałe godziny otwarcia sklepów i usług, w tym dostosowane do odbywających się eventów
- karta lojalnościowa miejsca - karta na zakupy w Śródmieściu lub karta zniżkowa na zakupy w Śródmieściu
- informacje w przestrzeni publicznej, np. ulica rzemieślników i informacja turystyczna
- aktywne partery i atrakcyjne witryny
- zunifikowana, czytelna reklama (w tym szyldy)
- lokalne produkty i marki, w tym żywność regionalna
- odtworzenie rzemiosła
- punkty gastronomiczne
- unikalność i różnorodność oferty
- cykliczne eventy, np. akcja Śródmieście za pół ceny, lokalny jarmark produktów
- żywnościowych i regionalnych raz w miesiącu

- Pozostałe kwestie warunkujące rozwój biznesu w Śródmieściu:

- wprowadzenie monitoringu i oświetlenia na Śródmieściu
- zadbanie o czystość
- dostęp do wi-fi
- dostęp do bezpłatnych toalet publicznych
- miejsca do siedzenia
- infrastruktura dla pieszych i rowerzystów
- działania w przestrzeni publicznej, mała architektura itp.
- przeniesienie informacji turystycznej na początek ul. 3 Maja - w okresie letnim praca także na zewnątrz
- całościowa przebudowa Placu Wolności wraz z nadaniem nowych funkcji
- powstanie koncepcji architektonicznej zagospodarowania Śródmieścia i zabudowy
- organizacja wydarzeń kulturalnych w przestrzeni publicznej zarówno przez instytucje kulturalne jak i lokalny biznes

Aktywizacja zawodowa

Uczestnicy określili interesariuszy, działających w zakresie aktywizacji zawodowej oraz bariery aktywizacji. Omówili dotychczasowe dobre praktyki w tym zakresie oraz ich słabe strony. Grupa pracowała nad rozwiązaniami - głównie w zakresie potrzeb osób krótkotrwale i długotrwale bezrobotnych oraz osób chcących prowadzić działalność gospodarczą.

Wypracowane rozwiązania:

Organizacja kursów i szkoleń oraz staży, zapewnienie możliwości przekwalifikowania się:

- doszkącanie nauczycieli do przedmiotów zawodowych
- dostosowanie kursów i staży do potrzeb pracodawców
- tworzenie programów specjalnych dla określonych grup
- uzupełnienie działań szkoleniowych działaniami z zakresu wzmocnienia poczucia wartości (np. projekt Lady dla Śródmieścia - usługi dentystyczne, fryzjerskie, kosmetyczne w ramach uczestnictwa w kursie doszkalającym)
- równoległe realizowanie innych metod wsparcia i praca nad umiejętnościami kluczowymi poprzez mentoring, coaching, trener pracy
- wsparcie w zakresie zarządzania czasem i budżetem domowym
- przedłużenie wsparcia w pierwszym okresie od momentu rozpoczęcia pracy (np. przez pierwsze pół roku)

Doradztwo i poradnictwo, mentoring, coaching:

- prowadzenie zindywidualizowanego poradnictwa
 - zatrudnianie doradców z doświadczeniem praktycznym
 - dobieranie form pracy na podstawie wywiadów z osobami chcącymi skorzystać ze wsparcia
 - całościowe doradztwo – wizerunek, rozwiązywanie problemów osobistych, kształcenie zawodowe
- Rozwój rzemiosła i szkolnictwa zawodowego, kształcenie praktyczne:

- wsparcie finansowe szkół
- wyposażenie pracowni
- zwiększenie godzin nauczania praktycznego
- kontakty z lokalnymi liderami przedsiębiorcami, organizacja u nich praktyk zawodowych
- patronaty firm nad poszczególnymi klasami – kształcenie zawodowe pod konkretne potrzeby firm
- organizacja staży zagranicznych
- aktywna rola Cechu Rzemiosł Różnych (monitoring zawodów, badanie zapotrzebowania, szkolenie)
- kampania społeczna promująca kształcenie zawodowe
- podmioty zaangażowane w realizację działania: szkoły zawodowe i średnie, uczelnie techniczne, lokalni rzemieślnicy, Cech Rzemiosł Różnych

Wzmocnienie postawy przedsiębiorczej:

- konkursy z zakresu ekonomii i przedsiębiorczości
- zakładanie młodzieżowych start-up'ów
- organizowanie wyjazdów studyjnych i wizyt w lokalnych firmach
- konkursy na najlepszy biznesplan
- organizacja dni przedsiębiorczości
- wdrożenie systemu ulg podatkowych
- organizacja banku czasu
- organizowanie lekcji na temat podstaw przedsiębiorczości dla najmłodszych – w formie gier i zabaw
- organizowanie spotkań z osobami sukcesu

- podmioty zaangażowane w realizację działań: ngo, przedsiębiorcy, instytucje rynku pracy, szkoły i uczelnie

Przepływ informacji i skoordynowanie działań między instytucjami:

- utworzenie instytucji, która będzie odpowiedzialna za koordynację działań
- integracja pracowników poszczególnych jednostek i instytucji oraz przyjęcie zasad współpracy (np. spotkania robocze dwa razy w miesiącu)
- określenie zakresu przekazywanych informacji
- stworzenie platformy informacyjnej połączonej z serwerem bazy danych
- stworzenie kiosków informacyjnych
- współpraca z lokalnymi liderami

Informowanie na temat rynku pracy (ofert pracy, staży, współpracy itp.):

- stworzenie platformy internetowej wraz z funkcją newslettera
- tablice i kioski informacyjne (informacje spójne z ofertą na platformie)
- bezpośrednie przekazywanie informacji przez pośredników w terenie (pracowników oraz lokalnych liderów – wzorem z Łodzi)
- informator pracy wakacyjnej (szczególnie dla młodzieży)
- współpraca z mediami i przekazywanie im bieżących informacji
- stworzenie na bieżąco aktualizowanej bazy rynku pracy oparta na przepływie informacji

Wsparcie dla osób długotrwale bezrobotnych:

- praca indywidualna, oparta o pracę coachingową, metoda towarzysząca
- podstawa to praca nad motywacją i świadomością oraz rozwiązywaniem problemów osobistych czy rodzinnych, później wsparcie zawodowe
- wprowadzenie trenera na zasadzie opiekuna rodziny
- konieczne jest wprowadzenie metody towarzyszącej i wsparcie osoby przez pierwszy okres aktywności i samodzielności na rynku pracy
- szkolenia, przekwalifikowanie zawodowe
- staże, wyjazdy studyjne
- dotacje
- poradnictwo finansowe
- poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne
- poradnictwo i doradztwo zawodowe
- poradnictwo prawne
- włączenie programu oddłużenia
- wsparcie poprzez zakładanie spółdzielni socjalnych osób prawnych

Wsparcie dla osób krótkotrwale bezrobotnych (incydentalnie):

- dostęp do informacji
- wsparcie finansowe
- edukacja zawodowe, przekwalifikowanie się, doksztalcenie

Wsparcie dla osób chcących założyć działalność gospodarczą:

- wsparcie merytoryczne: szkolenia, warsztaty, spotkania z ekspertami
- zapewnienie kontaktu i wsparcie przy partner stawach z przedsiębiorcami
- wsparcie finansowe: ulgi i dotacje na założenie firmy, czynsz itp.
- budowanie sieci współpracy między przedsiębiorcami – wymiana doświadczeń, budowanie motywacji do wspólnych działań

- długofalowe wsparcie przy instytucji miejskiej
- wsparcie organizacyjne (księgowość, prawo itp.)
- zachęty dotyczące otwierania biznesu, np. w postaci konkursów na najlepsze biznesplany
- wsparcie marketingowe – wspólna promocja marek na Śródmieściu

Przedsiębiorcy już prowadzący biznes:

- stabilna i długofalowa polityka wspierająca przedsiębiorczość
- wsparcie finansowe np. na staże czy tworzenie nowych miejsc pracy, szczególnie osób ze Śródmieścia
- sieciowanie biznesu i pomoc w tworzeniu partnerstw
- spotkania biznesu z ekspertami z zewnątrz (inspiracja, wymiana doświadczeń)
- współpraca ze szkołami zawodowymi i technicznymi
- wsparcie marketingowe – wspólna promocja marek na Śródmieściu

Edukacja (dzieci i młodzieży)

Zaprezentowano dobre praktyki z zakresu edukacji formalnej i poza formalnej, idei Szkół Otwartych, włączania interesariuszy w procesy zmian, organizacji przestrzeni publicznej przyjaznej dzieciom i rodzicom. Dyskusje uczestników koncentrowały się wokół Szkoły Podstawowej nr 3: jej wizerunku, możliwości jego zmiany, odpływu dzieci z placówki i otwarcia szkoły na mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zaproponowano rozwiązania, dotyczące podniesienia poziomu nauczania, w tym dzieci, które ominęła edukacja przedszkolna. Grupa odbyła spacer po szkole numer 3, rozmawiała o jej słabych i mocnych stronach. Zaproponowała rozwiązania dla poprawienia stanu edukacji w Śródmieściu.

Wypracowane rozwiązania:

1. Trójka dobra szkoła

Przedsięwzięcie składa się z następujących działań:

- Korepetycje ze starszym bratem - prowadzenie korepetycji dla dzieci z obszaru rewitalizacji, nie tylko dzieci objętych opieką MOPRu w odpowiednich warunkach do nauki poza szkołą. Wsparcia z różnych przedmiotów będą udzielać wolontariusze (uczniowie z dobrymi wynikami) ze szkół ponadpodstawowych (licea, technika). Korepetycje ze starszym kolegą będą odbywać się w szkole, kawiarni obywatelskiej czy społecznym domu kultury,
- dodatkowe zajęcia wyrównawcze w szkołach - organizowane w taki sposób, aby nie stygmatyzować dzieci mających trudności w nauce,
- zajęcia pozalekcyjne - kółka zainteresowań prowadzone w formie autorskich programów (np. zespół muzyczny) prowadzonych przez pasjonatów/edukatorów/artystów/ludzi, którzy odnieśli sukces w swojej dziedzinie,
- współpraca szkoły z klubami sportowymi, w tym drużynami juniorskimi oraz sportowcami, którzy odnieśli sukces - np. dodatkowe zajęcia sportowe prowadzone przez znanych i lubianych sportowców, którzy mogą stanowić autorytet dla dzieci czy wprowadzenie na zajęcia z inicjatywy szkoły,
- współpraca szkoły z instytucjami kultury - zaproszenie dzieci przez szkołę i wprowadzenie na zajęcia prowadzone przez instytucje kultury i kluby sportowe, prezentacja oferty w szkołach,
- współpraca instytucji kultury ze szkołą i z nauczycielami - zaproszenie dzieci przez szkołę i wprowadzenie na zajęcia prowadzone przez instytucje kultury np. Centrum Kultury Browar - prezentacja oferty w szkołach,

- wprowadzenie elementów logiki do zajęć z matematyki - lekcje matematyki z wykorzystaniem gier strategicznych uczących logicznego myślenia,
- murale - niektóre zajęcia plastyczne będą polegały na przygotowaniu murali na budynkach szkoły lub budynkach w obszarze rewitalizacji np. mapa śródmieścia/obszaru rewitalizacji z charakterystycznymi punktami czy układ słoneczny,
- wprowadzenie roczników małych klas w edukacji wczesnoszkolnej (klasy 1-3); klasy liczące ok. 15 dzieci,
- stopniowe odchodzenie od tradycyjnej formy pracy domowej. Uczniowie pracując w grupach będą realizować interdyscyplinarne projekty np. przygotowują książkę kucharską ucząc się przy tym matematyki, biologii, języka polskiego, ćwicząc umiejętności plastyczne czy obsługę komputera,
- organizacja czasu wolnego w trakcie ferii zimowych i wakacji np. w formie półkolonii; atrakcyjna formuła - dużo wyjazdów, wyjść w ciekawe miejsca, spotkań z ciekawymi ludźmi, sportowcami, warsztatów, nauka języków),
- wyposażenie Szkoły Podstawowej nr 3 w profesjonalne pracownie/laboratoria do nauki,
- szkolne laboratorium chemiczne,
- profesjonalna, kabinowa pracownia do nauki języków obcych,
- pracownia komputerowa z ofertą edukacyjną np. kursy programowania, kodowania czy grafiki komputerowej.

2. Program Otwarta Szkoła/Trójka dla mieszkańców

Szkoła Podstawowa nr 3 przez wielu mieszkańców Włocławka postrzegana jest jako szkoła o niskim poziomie nauczania, do której uczęszcza dużo uczniów sprawiających problemy wychowawcze. Realizacja planowanego przedsięwzięcia ma zmienić wzmocnić wizerunek szkoły i zakłada realizację następujących działań:

- cykliczne wydarzenia dla okolicznych mieszkańców śródmieścia okazją do zaprezentowania twórczości uczniów, oferty szkoły. Mogą być realizowane we współpracy z Klubami Seniora czy organizacjami pozarządowymi,
- duże wydarzenie dla rodzin z dziećmi z elementami edukacji np. piknik astronomiczny (nawiązanie do patrona szkoły),
- zewnętrzne miejsce do spotkań, spędzania czasu dla mam z małymi dziećmi (ławki do siedzenia),
- organizacja konkursu dla rodziców i dzieci z okolicznych przedszkoli - rozstrzygnięcie na drzwiach otwartych szkoły. W ramach drzwi otwartych zapraszamy rodziców i dzieci do wspólnego spędzania czasu w szkole np. udział w ciekawych zajęciach czy warsztatach,
- działania międzypokoleniowe np. z wykorzystaniem intranetu, dzieci zabierają swoich dziadków,
- udostępnienie szkoły na działania organizacji pozarządowych,
- współpraca z Kawiarnią Obywatelską - realizacja wspólnych działań animacyjnych w śródmieściu,
- współpraca z Lokalną Grupą Działania,
- wsparcie promocji szkoły przez Wydział Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej.

Seniorzy

Grupa zdiagnozowała potrzeby i problemy dla obszaru tematycznego. Zapoznała się z prezentacją dobrych praktyk w zakresie aktywizacji i integracji seniorów oraz usług opiekuńczych. Zaproponowała rozwiązania w zakresie spędzania wolnego czasu, edukacji, aktywizacji, integracji seniorów w obszarze rewitalizacji oraz usług opiekuńczych. Uczestnicy dyskutowali na temat rozwiązań wspierających seniorów, w tym cechach przyjaznej dla nich przestrzeni publicznej oraz udogodnieniach w mieszkaniach dla seniorów, a także o tym, w jaki sposób należy kierować informacje do seniorów, aby do nich skutecznie dotarły.

Wypracowane rozwiązania:

1. Centrum Aktywności Seniora

Przedsięwzięcie ma na celu aktywizację i zwiększenie uczestnictwa seniorów w życiu społecznym. Centrum Aktywności Seniora ma być wielofunkcyjnym miejscem aktywności społecznej i obywatelskiej osób starszych. Zakres zadań:

- Organizacja miejsca do nieformalnego spotkania się seniorów, wspólnego spędzania czasu w charakterze kawiarni obywatelskiej/światlicy.
- Organizacja kursów i warsztatów: komputerowych, nauki języków obcych, hobbyistycznych np. warsztaty kulinarne, kurs nauki szycia i inne w zależności od potrzeb środowiska.
- Wspieranie twórczości seniorskiej, organizacja życia kulturalnego i rozrywki (przeeglądy filmowe, dancingi, potańcówki przy muzyce sprzed lat).
- Prowadzenie punktu informacyjnego dla seniorów (oferta i usługi dla seniorów), prowadzenie bezpłatnego punktu doradczego dla seniorów: porady prawne, dyżury pracowników MO-PRU, psychologa, dietetyka.
- Punkt wydawania Miejskiej Karty Seniora, „Pudełek życia”, recept.
- Udostępnianie miejsca na okresowe dyżury lekarza pierwszego kontaktu, lekarzy specjalistów czy pielęgniarki (np. możliwość zmierzenia ciśnienia).
- Wspieranie klubów seniora, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych pod względem merytorycznym, technicznym oraz lokalowym.
- Wspieranie i promowanie inicjatyw seniorskich i proseniorskich, w tym udostępnianie infrastruktury na ich realizację.
- Siedziba Miejskiej Rady Seniorów.
- Udostępnienie miejsca na kawiarnię.

Miejsce powinno posiadać przestrzeń o różnej wielkości pozwalającą na kameralne spotkania przy kawie, prowadzenie działań dla grup warsztatowych (do ok. 25 osób) jak i dużych grup (ok. 100 osób). Teren na zewnątrz – zielony z ogrodem, wyposażony w wygodne miejsca do siedzenia, altanę, miejsce do grillowania. Cały budynek dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, z parkingiem. Centrum Aktywności Seniora może dzielić budynek z innymi instytucjami działającymi na rzecz rewitalizacji śródmieścia Włocławka np. Biurem Rewitalizacji.

2. Miejska Złota Rączka

Przedsięwzięcie ma zapewnić osobom powyżej 65 roku życia pomoc w drobnych, domowych naprawach (np. wymiana gniazdka, żarówki, naprawa ciekącego kranu czy wieszanie firanek). Dla seniorów zreperowanie drobnych, typowych usterek bywa nie lada wyzwaniem. Samodzielna naprawa często okazuje się niemożliwa do wykonania lub nawet niebezpieczna. Zwłaszcza gdy mieszkają sa-

motnie i z różnych względów nie mogą liczyć na pomoc nikogo z rodziny czy otoczenia. Pomoc "złotej rączki" będzie bezpłatna. Będą z niej mogły skorzystać wszystkie potrzebujące osoby (spełniające kryterium wieku), w szczególności osoby samotne, niepełnosprawne, chore oraz te o niskim dochodzie. Zakres pomocy będzie obejmował drobne naprawy, nie wymagające natychmiastowej interwencji, specjalistycznej wiedzy czy uprawnień oraz dużych nakładów finansowych na zakup materiałów. Przed uruchomieniem programu należy przygotować katalog usług/usterek. Aby zapobiec nadużyciom i ograniczyć roszczeniowość usług powinna być dostępna dla seniorów korzystających z Włocławskiej Karty Seniora. Aby zapewnić seniorom bezpieczeństwo przed oszustami, którzy mogliby wykorzystać projekt, zgłoszenia będą przyjmowane telefonicznie lub osobiście wyłącznie przez operatora realizującego przedsięwzięcie lub Centrum Aktywności Seniora. Usługi powinny być świadczone przez sprawdzone, zaufane osoby „przypisane” przedsięwzięciu.

3. Centrum Doraźnej Pomocy

Świadczenie usług opiekuńczych na rzecz osób po 60 roku życia (w szczególności samotnych, osamotnionych) wracających do zdrowia po pobycie w szpitalu czy operacji. Zakres usług: pomoc w czynnościach higienicznych, zakupach, przygotowaniu posiłku, leków, rehabilitacja, spacerzy czy przemieszczanie się po mieście. Program zakłada proste kryteria dostępu: wiek + zgłoszenie np. telefoniczne. Brak konieczności składania wniosków czy spełnienia kryterium dochodowego.

4. Teleopieka

Celem działania jest zachowanie samodzielności i zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych, niepełnych, chorych i innych, pozostających samotnie w swoich domach. Przedsięwzięcie zakłada wprowadzenie dodatkowej formy usługi opiekuńczej wykorzystującej nowoczesne technologie – teleopieki. Pozwoli to wielu osobom na lepsze funkcjonowanie, odzyskanie i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i dłuższe utrzymanie samodzielności. System działa w oparciu o terminal, wodoodporną opaskę na rękę lub naszyjnik, który w przypadku upadku bądź wciśnięcia przycisku SOS wysyła natychmiast informację do całodobowego Telecentrum interwencyjnego w postaci alarmu. Komunikat następnie wywołuje automatycznie połączenie z operatorem Telecentrum, który nawiązuje kontakt głosowy z podopiecznym celem szybkiego zdefiniowania zagrożenia. W przypadku jego stwierdzenia wykwalifikowany operator Telecentrum podejmuje stosowne działania mające na celu jak najszybszą pomoc podopiecznemu i jeśli jest to uzasadnione kontaktuje się z pogotowiem ratunkowym, strażą pożarną lub policją. Powiadamia również wskazane wcześniej w formularzu zgłoszeniowym osoby lub rodzinę.

5. Kampania informacyjno-edukacyjna w lokalnych mediach

Przedsięwzięcie zakłada przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej dla seniorów w zakresie usług opiekuńczych, oferty klubów seniorów i innych podmiotów działających na rzecz osób starszych, Karty Seniora, wydarzeniach kulturalnych. Kampania ma wykorzystywać przede wszystkim media lokalne (m.in. radio, telewizję Kujawy, prasę). Powstanie również strona internetowa, która będzie zbiorczym źródłem informacji dla seniorów we Włocławku.

6. Punkt doradczy dla seniorów dot. zamiany mieszkań

Punkt doradczy prowadzony przez Urząd Miasta. Jego celem jest wsparcie seniorów w sprawach formalno-prawnych związanych z zamianą mieszkań na nieruchomości o mniejszej powierzchni lub położone na parterze. Punkt ma pełnić również funkcje informacyjne - baza mieszkań do zamiany.

7. Polityka mieszkaniowa miasta uwzględniająca potrzeby seniorów, w szczególności w zakresie standardów mieszkań

Polityka mieszkaniowa miasta musi uwzględniać potrzeby seniorów. Preferowany standard mieszkań: na parterze, jeśli na piętrze to w budynku powinna być winda, dla seniorów niepełnosprawnych lub mających trudności w poruszaniu się urządzenie ułatwiające przemieszczanie się i wykonywanie czynności higienicznych.

Seniorzy chcą mieszkać w budynkach międzypokoleniowych.

8. Bezpieczne śródmieście

Przedsięwzięcie zakłada poprawę bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa seniorów w obszarze rewitalizacji poprzez:

- instalację skutecznego systemu monitoringu,
- wprowadzenie częstych i widocznych pieszych patroli policji i straży miejskiej
- instalację oświetlenia tam, gdzie go brakuje (również w Parku)
- identyfikację osób zagrażających innym, aktów wandalizmu - resocjalizacja i wsparcie dla osób niebezpiecznych dla innych,
- opracowanie i realizacja programu bezpieczeństwa dla śródmieścia.

9. Parki kieszonkowe

Działanie polegające na stworzeniu małych zielonych przestrzeni - parków kieszonkowych - w przestrzeni między budynkami czy niezagospodarowanych częściach śródmieścia. Park kieszonkowy to teren zielony o niewielkich rozmiarach, będący zieloną oazą w zabudowanych częściach miasta. Parki mają być wyposażone w miejsca do siedzenia w cieniu, wysokie drzewa, krzewy, kwiaty, w niektórych małe oczka wodne (nie fontanny). Lokalizacja - blisko nieruchomości o funkcji mieszkaniowej.

10. Ławka dla seniora

Przedsięwzięcie zakłada stworzenie różnorodnych miejsc do siedzenia w obszarze rewitalizacji dostosowanych do potrzeb seniorów. Ławka w przestrzeni publicznej ułatwia seniorom utrzymanie sprawności i zdrowia.

Ławki należy lokalizować przede wszystkim przy głównych ciągach komunikacyjnych m.in. na ulicy 3 Maja, na trasie do przychodni przy ulicy Kilińskiego czy Urzędu Miasta.

Ławka dla seniora musi spełniać następujące parametry: z oparciem i wysokim siedzeniem, drewniana, w cieniu, ustawienie w taki sposób, aby ułatwiała rozmowę z innymi (naprzeciwko siebie, U-kształtne), niektóre wyposażone w stoliczki, ławki do podparcia - przysiadki.

Zespół strategiczny

Podczas spotkań zespołu została sformułowana wizja obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu interwencji oraz wypracowany system celów procesu rewitalizacji.

Rys. 2. Wizja i cele procesu rewitalizacji wypracowane przez Zespół strategiczny

Źródło: Opracowanie własne PZR Consulting

Efektem pracy zespołów tematycznych oraz zespołu strategicznego są rekomendowane przedsięwzięcia opracowane przez zespół ekspercki i opisane w rozdziale 4.

Spotkania na podwórkach

W Śródmieściu mieszka wiele osób, które niechętnie biorą udział w oficjalnych spotkaniach organizowanych przez Urząd, mimo iż dotyczą ich najbliższego otoczenia. Te osoby są głównymi interesariuszami rewitalizacji, dlatego zdecydowano dotrzeć do nich w inny sposób. Celem spotkań na podwórkach było nawiązanie relacji z mieszkańcami, którzy nie przychodzili na spotkania, rozmowy o realizowanym procesie rewitalizacji oraz próba wspólnych rozmów na temat tego, co należy zmienić na podwórkach i jak je zagospodarować. Do prowadzenia spotkań na podwórkach zaproszono animatorki i animatorów z Fundacji Fabryka UTU, prowadzącej m.in. w Toruniu społeczny Domkultury!, mających doświadczenie z rewitalizacją społeczną, pracą z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi z różnych środowisk, także dysfunkcyjnych. Prowadzone przez nich spotkania nazwane zostały „spotkaniami podwórkowymi”, choć część z nich odbyła się nie na podwórkach, ale przy ulicach oraz na placu – nieużytku, znajdującym się przy zbiegu ulic 3 Maja i Tumskiej. Przeprowadzono 37 spotkań na 17 podwórkach, łącznie 123 godziny rozmów z mieszkańcami i animacji.

Większość mieszkańców kamienic w Śródmieściu nie chciała rozmawiać, nie życzyła sobie organizacji spotkań na ich podwórkach. Swoją niechęć tłumaczyli przede wszystkim brakiem zaufania do Urzędu Miasta, poczuciem żalu, wieloletnimi zaniedbaniami, niewiarą w to, że coś się może zmienić, że kogoś rzeczywiście interesuje, w jakich warunkach żyją. Nie chcieli „sobie zaszkodzić”, popaść w kłopoty, zwłaszcza, gdy przy rozmowie byli obecni pracownicy Urzędu Miasta Włocławek. Próbowano rozmowy często towarzyszyły negatywne emocje, czy wręcz agresja.

Tam, gdzie znalazły się osoby chętne do rozmowy, przede wszystkim wskazywano problemy i potrzeby. Najczęściej zgłaszano potrzebę odgrodzenia się, naprawienia lub wstawienia bramy, która miała by zwiększyć bezpieczeństwo: uniemożliwić wejście osób z zewnątrz, ale także ograniczyć możliwość opuszczenia terenu podwórka przez dzieci. Kolejnym dużym problemem okazała się kwestia parko-

wania samochodów na terenie podwórek. W kilku przypadkach doszło do głosowania, w którym mieszkańcy podjęli decyzję o zakazie ustawiania samochodów. Mieszkańcy zwracali uwagę na brak infrastruktury, która sprzyjałaby spotkaniom, integracji sąsiadów, brak miejsc do siedzenia i placów zabaw czy też choćby pojedynczych urządzeń takich jak piaskownice. Większość podwórek jest zaniedbana, brakuje wiat na śmietniki, śmieci są zbyt rzadko wywożone. Często śmiecią sami mieszkańcy. Zdarza się, że osoby z zewnątrz załatwiają w bramach czy też na podwórkach potrzeby fizjologiczne. Zwykle są to osoby pod wpływem alkoholu, ale także matki z małymi dziećmi, co wskazywałoby na brak darmowych publicznych toalet w okolicy. Mieszkańcy skarżą się na bardzo zły stan infrastruktury: wieloletnie zaniedbania, nieremontowane przestrzenie wspólne (klatki schodowe), uszkodzone dachy, kominy, wypadające okna, niesprawne rynny, brak piwnic, miejsc na opał lub utrudniony dostęp do takich miejsc, co powoduje, że opał oraz inne przedmioty przechowuje się na podwórkach lub klatkach schodowych. Problemem są także szczury, gołębie, ale także robaki czy nawet ślimaki w mieszkaniach. Starsze osoby zwracają uwagę na nierówną nawierzchnię, utrudniającą poruszanie się. Zielen jest zwykle zaniedbana (zbyt duże, stare drzewa, zagrażające bezpieczeństwu, chwasty) lub jej w ogóle brakuje.

Źródło: UM Włocławek, PZR Consulting Sp. z o.o., Spotkania podwórkowe

Spotkania podwórkowe nie ograniczały się tylko do rozmów o stanie podwórek i kamienic oraz potrzebach ich mieszkańców, ale także służyły dyskusji o pomysłach na zmiany. 22-23 lipca 2017 roku na placu u zbiegu ulic 3 Maja i Tumskiej zorganizowano Święto Sąsiada, w ramach którego przeprowadzono animacje dla dzieci, warsztaty dla dorosłych, zbudowano naturalny plac zabaw, piaskownicę. Niestety już w poniedziałek porządkowe służby miejskie uprzątnęły wszystkie stworzone w ramach zajęć wigwamy, meble i piaskownicę, co spotkało się z rozżaleniem mieszkańców.

Źródło: UM Włocławek "Święta Sąsiada" u zbiegu ulic 3 Maja oraz Tumskiej

Podobne działania, na mniejszą skalę, przeprowadzono na kilku podwórkach: warsztaty z majsterkowania, budowania mebli z palet, zamontowano huśtawkę na trzepaku, pomalowano ścianę z przeznaczeniem na ekran kinowy – w tego typu zadania włączyły się chętnie nawet osoby, które wcześniej były bierne. Udało się doprowadzić do naprawy lub wstawienia kilku bram na podwórka. Mieszkańcy wyrażali zainteresowanie tego typu działaniami i deklarowali, że w przyszłości chętnie wzięliby w nich udział. Umiarkowaną popularnością cieszyła się deklarowana ze strony Fundacji pomoc w tworzeniu wniosków na mikrogranty na lokalne projekty realizowane na obszarze rewitalizacji. Nabór nie cieszył się wśród mieszkańców zainteresowaniem.

Źródło: UM Włocławek, warsztaty na podwórkach

Spotkania na podwórkach i ulicach potwierdziły deficyty związane z zagospodarowaniem wspólnych przestrzeni, bardzo złym stanem technicznym kamienic i przestrzeni wspólnej między nimi.

Spotkanie otwarte podsumowujące w formie warsztatowej

7 września 2017 roku odbyło się spotkanie podsumowujące dotychczasowy proces partycypacyjnego planowania programu rewitalizacji Włocławka. Spotkanie rozpoczęła prezentacja Pawła Kołacza, który opowiedział o proponowanym kształcie programu rewitalizacji i najważniejszych, wypracowanych wspólnie z mieszkańcami rozwiązaniach, opisanych w formie przedsięwzięć do Gminnego Programu Rewitalizacji. W drugiej części spotkania uczestniczki i uczestników podzielono na mniejsze grupy i przy pięciu stolikach tematycznych, prowadzonych przez gospodarzy stolików (moderatorów), rozmawiano o konkretnych przedsięwzięciach z danego tematu:

- „Dobry start dzieci i młodzieży ze Śródmieścia”,
- „Aktywizacja społeczna, kulturalna i obywatelska mieszkańców Śródmieścia”,
- „Aktywizacja zawodowa i wsparcie biznesu”,
- „Przestrzeń publiczna”,
- „Mieszkalnictwo”.

Dyskusje przy stolikach trwały 20 minut, po czym mieszkańcy przesiadali się do kolejnych stolików, dzięki czemu każdy mógł rozmawiać na wszystkie tematy i o wszystkich proponowanych rozwiązaniach.

Wnioski ze spotkania zostały zebrane przez moderatorów i zaprezentowane na koniec spotkania. Znalazły również odzwierciedlenie w rekomendacjach zawartych w rozdziale 4. W spotkaniu udział wzięli mieszkańcy Włocławka, uczestnicy zespołów tematycznych, przedstawiciele Urzędu Miasta Włocławek, instytucji i placówek miejskich oraz organizacji pozarządowych.

Źródło: UM Włocławek, PZR Consulting Sp. z o.o., otwarte spotkanie podsumowujące w formie warsztatowej

3. Rekomendacje w zakresie wdrażania i zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

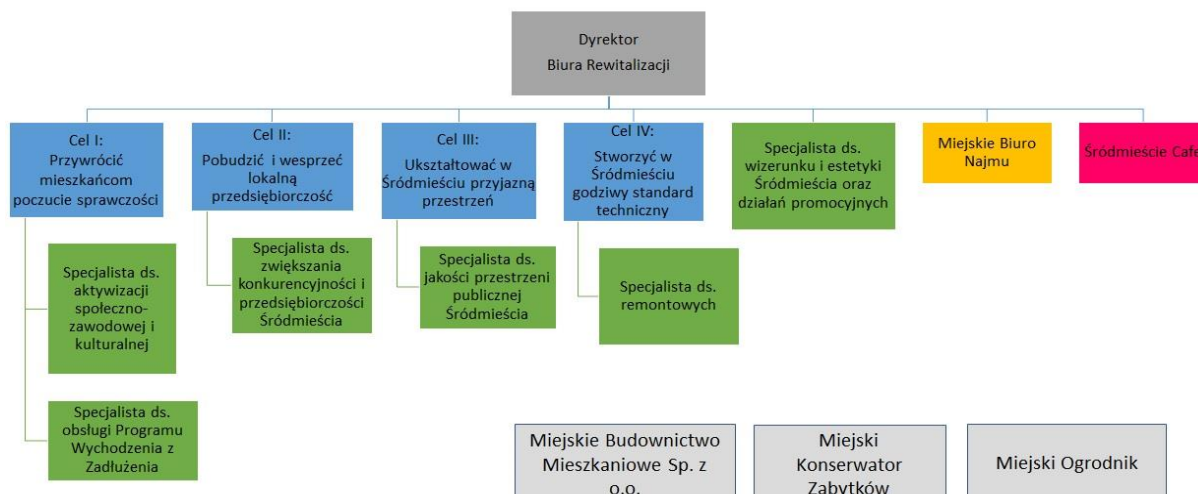
Wdrażanie i zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji Włocławek prowadzone będzie w strukturze organizacyjnej Urzędu Miasta przez powołanie do tego celu **Biura Rewitalizacji**.

Biurem Rewitalizacji kierować będzie Dyrektor Biura Rewitalizacji /Menadżer Śródmieścia/. Biuro Rewitalizacji realizując Gminny Program Rewitalizacji będzie współpracować z pozostałymi jednostkami w ramach struktury organizacyjnej urzędu.

Decyzje strategiczne dotyczące realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji podejmować będzie **Komitet Sterujący ds. Rewitalizacji**, w skład którego wejdą przedstawiciele Prezydenta Miasta Włocławek, Rady Miasta Włocławek oraz kierownicy kluczowych komórek/jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta. Komitet Sterujący ds. Rewitalizacji w sprawach dotyczących interpretacji zgodności realizowanych działań z założeniami GPR będzie zasięgał opinii Komitetu Rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji powołany zostanie także **Komitet Rewitalizacji**, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy. Komitet będzie pełnił funkcję opiniotwórczą – doradczą, a za jego obsługę odpowiadać będzie Dyrektor Biura Rewitalizacji. Zasady wyznaczania składu Komitetu oraz zasady jego działania określi Rada Miasta w stosownej uchwale podjętej po wcześniejszym przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały.

Rys. 3. Rekomendowany schemat organizacyjny Biura Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne PZR Consulting

W przypadku, gdy nie zostanie powołane Biuro Rewitalizacji rekomenduje się przyporządkowanie realizacji poszczególnych celów rewitalizacji i koordynowanie całym procesem odpowiednim wydziałom w strukturze Urzędu Miasta Włocławek i jego jednostkom organizacyjnym. W tym przypadku konieczna będzie jeszcze bardziej zintensyfikowana współpraca Urzędu Miasta Włocławek, jego jednostek organizacyjnych oraz innych instytucji i podmiotów działających w obszarach związanych z zakresem celów procesu rewitalizacji.

W poniższym opisie poszczególnych rekomendowanych stanowisk tworzących schemat organizacyjny Biura Rewitalizacji zaproponowano odpowiednie jednostki w strukturze Urzędu Miasta Włocławek i jednostki organizacyjne urzędu, które mogłyby być odpowiedzialne za realizację opisanych zadań w przypadku nieutworzenia Biura Rewitalizacji i jego struktur. Czasem będzie to wymagało nadania nowych kompetencji i obowiązków poszczególnym wydziałom Urzędu Miasta Włocławek.

Dyrektor Biura Rewitalizacji będzie całościowo odpowiedzialny za wdrażanie i osiągnięcie celów Gminnego Programu Rewitalizacji, kierowanie całym procesem rewitalizacji i jego ewaluację oraz składanie raportów i sprawozdań Prezydentowi Miasta.

Do jego zadań będzie należało m.in.:

- przygotowywanie i konsultowanie planów realizacji Programu i poszczególnych przedsięwzięć,
- współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi i instytucjami, określenie zakresu i kanałów przekazywania informacji, przyjęcie zasad współpracy,
- zarządzanie procesem rewitalizacji i koordynacja działań realizowanych przez wszystkich operatorów przedsięwzięć,
- dokształcanie i wsparcie dla osób zarządzających procesem rewitalizacji.
- współpraca z Komitetem Sterującym ds. Rewitalizacji oraz Komitetem Rewitalizacji.

W przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji zadania te powinien realizować Wydział Rozwoju Urzędu Miasta Włocławek.

Stanowiska powołane w ramach Biura Rewitalizacji odpowiadać będą za poszczególne obszary związane z celami Programu Rewitalizacji.

Za realizację działań związanych z celem I Programu Rewitalizacji: *Przywrócić mieszkańcom poczucie sprawczości*, odpowiadać będą: specjalista ds. aktywizacji społeczno-zawodowej i kulturalnej oraz referent ds. obsługi Programu Wychodzenia z Zadłużenia.

Specjalista ds. aktywizacji społeczno-zawodowej i kulturalnej będzie odpowiadać za koordynację zadań z zakresu aktywizacji kulturalnej, społecznej i obywatelskiej mieszkańców, mającej na celu wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży, zapewnienie młodzieży dobrego startu w dorosłe życie, włączenie społeczne, integrację oraz pobudzenie obywatelskie mieszkańców Śródmieścia poprzez koordynację i wsparcie przedsięwzięć realizowanych przez placówki oświatowe, instytucje pomocowe, streetworkerów, organizacje pozarządowe oraz liderów społecznych. Będzie także koordynować i wspierać organizację wydarzeń i działań kulturalnych i animacyjnych poprzez współpracę z Wydziałem Kultury, Promocji i Komunikacji społecznej, instytucjami kultury i organizacjami pozarządowymi.

Specjalista odpowiadać będzie także za realizację przedsięwzięć z zakresu aktywizacji zawodowej mieszkańców Śródmieścia, szczególnie osób bezrobotnych, a także za działania mające na celu wspieranie i rozwój postawy przedsiębiorczej mieszkańców. Działania te będą realizowane w oparciu o Program Rozwoju Przedsiębiorczości we współpracy z różnymi instytucjami. Do zadań specjalisty będzie należało także wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej (w tym spółdzielni społecznych), prowadzenie banku pracy oraz punktu doradztwa prawno-zawodowego.

W przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji rekomenduje się, aby zadania te realizował Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Publicznego we współpracy z Wydziałem Edukacji, Wydziałem Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie oraz Powiatowym Urzędem Pracy we Włocławku.

Specjalista ds. obsługi Programu Wychodzenia z Zadłużenia odpowiadać będzie za realizację Programu Wychodzenia z Zadłużenia mieszkańców Śródmieścia we współpracy i innymi jednostkami. W przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji rekomenduje się, aby zadania te realizował Wydział Gospodarowania Mieniem Komunalnym (Referat Lokalowy) we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie.

Specjalista ds. zwiększania konkurencyjności i przedsiębiorczości Śródmieścia będzie odpowiedzialny za realizację działań związanych z celem II Programu Rewitalizacji: *Pobudzić i wesprzeć lokalną przedsiębiorczość*.

Specjalista będzie realizować zadania z zakresu zwiększania konkurencyjności gospodarczej Śródmieścia, w tym integracji wizerunkowej i promocyjnej przedsiębiorców z obszaru oraz realizacji wspólnych inicjatyw (stworzenie i rozwój marki Śródmieścia), a także z zakresu wsparcia merytorycznego przedsiębiorców obecnie prowadzących działalność w Śródmieściu i zamierzających prowadzić działalność w Śródmieściu, w oparciu o Program Rozwoju Przedsiębiorczości oraz System Zachęt dla Najemców Lokali Użytkowych. Działania te będą realizowane we współpracy z przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą w Śródmieściu.

W przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji rekomenduje się, aby zadania te realizowało Centrum Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej.

Specjalista ds. jakości przestrzeni publicznej Śródmieścia będzie odpowiedzialny za realizację działań związanych z celem III Programu Rewitalizacji: *Ukształtować w centrum Włocławka przyjazną przestrzeń*. Do zadań specjalisty będzie należała koordynacja przedsięwzięć związanych z przekształcaniem przestrzeni Śródmieścia, w tym nowym zagospodarowaniem podwórek. Działania będą realizowane w oparciu o Standardy Organizacji Przestrzeni. W realizacji zadań specjalista będzie ściśle współpracował z Miejskim Ogrodnikiem, który będzie nadzorował realizację wszystkich inwestycji pod kątem zieleni w Śródmieściu.

W przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji rekomenduje się, aby zadania te realizował Wydział Urbanistyki i Architektury we współpracy z Wydziałem Inwestycji.

Specjalista ds. remontowych będzie odpowiedzialny za realizację działań związanych z celem IV Programu Rewitalizacji: *Stworzyć godziwy standard techniczny*. Doradca będzie koordynował realizację przedsięwzięć związanych z inwestycjami, modernizacją i remontami budynków w obszarze Śródmie-

ścia (zarówno prywatnych jak i miejskich). Do zadań Specjalisty ds. remontowych będzie należała obsługa Programu Dotacji do Remontów oraz świadczenie wsparcia merytorycznego dla właścicieli i wspólnot mieszkaniowych oraz inwestorów. Specjalista ds. remontowych będzie ściśle współpracował z Miejskim Konserwatorem Zabytków, który będzie umocowany w Wydziale Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Włocławek oraz nadzorował z ramienia Prezydenta Miasta realizację zadań powierzonych spółce: Miejskie Budownictwo Mieszkaniowe Sp. z o.o. Specjalista ds. remontowych będzie także przyjmował zgłoszenia dotyczące wszelkich nieprawidłowości funkcjonowania elementów infrastruktury Śródmieścia i przekazywał dyspozycje odpowiednim służbom.

W przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji rekomenduje się, aby zadania te realizował Wydział Gospodarowania Mieniem Komunalnym we współpracy z Wydziałem Urbanistyki i Architektury i Wydziałem Inwestycji.

Miejski Ogrodnik - rekomendujemy powołanie osobnego stanowiska miejskiego ogrodnika w Wydziale Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Włocławek, który będzie odpowiadał za kształtowanie, utrzymanie i zarządzanie terenami zielonymi we Włocławku. Jego zadaniem będzie opracowanie całościowej, wieloletniej wizji kształtowania układu wszystkich obszarów zielonych w mieście oraz przygotowanie zasad kształtowania zieleni obejmujących sposoby pielęgnacji, preferowane gatunki roślin i drzew dla Włocławka, w tym szczególnie dla obszaru Śródmieścia oraz nadzór nad utrzymaniem zieleni.

Miejski Konserwator Zabytków - rekomendujemy utworzenie na podstawie zapisów ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami, nowego wydziału - Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków. Miejski Konserwator Zabytków będzie działał na podstawie porozumienia zawartego z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim o przekazaniu części kompetencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. Biuro w pierwszym etapie powinno zatrudniać minimum dwie osoby, a swoją siedzibę posiadać w obszarze rewitalizacji. MKZ będzie także nadzorował i koordynował działania wynikające z gminnego programu opieki nad zabytkami. MKZ działa na terenie całej gminy.

Miejskie Budownictwo Mieszkaniowe Sp. z o.o. - rekomenduje się rozszerzenie zakresu działalności spółki (opcjonalnie w formule partnerstwa publiczno-prywatnego), o modernizację i zapewnienie odpowiedniego standardu infrastruktury mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. Zadaniem spółki będzie dostosowanie istniejącej infrastruktury w Śródmieściu do przyjętych *Standardów Mieszkaniowych*, poprzez ich remonty oraz utrzymanie w odpowiedniej jakości, jak również ich rozbudowa, przebudowa i inwestycje w nowe obiekty. Spółka będzie ściśle współpracować z Miejskim Biurem Najmu w celu wynajmu i promocji lokali w Śródmieściu.

Specjalista ds. wizerunku i estetyki Śródmieścia oraz działań promocyjnych będzie koordynował i nadzorował, a także realizował działania mające na celu zbudowanie nowego wizerunku Śródmieścia. Do głównych zadań specjalisty będzie należało:

a. promocja, informacja, komunikacja dotycząca działań w obszarze rewitalizacji, w tym:

- stworzenie platformy internetowej połączonej z serwerem bazy danych i newsletterem,
- stworzenie tablic i kiosków informacyjnych oraz gazetki Śródmieścia i innych narzędzi promocji i informacji,
- zaangażowanie lokalnych liderów i urzędników w informację bezpośrednią wśród mieszkańców,

- współpraca z mediami,

b. zarządzanie i współorganizacja wydarzeń w Śródmieściu, nawiązywanie współpracy z różnymi podmiotami i instytucjami,

c. kreowanie i realizowanie działań zmierzających do budowania marki Śródmieścia we współpracy z innymi podmiotami, w tym z przedsiębiorcami.

Ponadto w strukturach Biura Rewitalizacji znajdować się będzie także Miejskie Biuro Najmu oraz Śródmieście Café.

W przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji rekomenduje się, aby zadania te realizował Wydział Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej.

Miejskie Biuro Najmu - Miejskie Biuro Najmu będzie pełniło rolę pośrednika w wynajmie mieszkań w Śródmieściu, swoistego miejskiego biura nieruchomości. Przedmiotem najmu będą mieszkania, które będą gwarantowały utrzymanie zaplanowanego w ramach programu rewitalizacji miksu społecznego. Zadaniem Miejskiego Biura Najmu będzie najem mieszkań, od właścicieli prywatnych i z zasobów komunalnych, w celu ich dalszego wynajmu osobom oczekującym i uprawnionym do pomocy mieszkaniowej, ze szczególnym uwzględnieniem Śródmieścia. Do zadań MBN będzie należało poszukiwanie najemcy, weryfikacja jego możliwości płatniczych, windykacji ewentualnych zaległych płatności i pozostałe kwestie związane z zarządzaniem najmem i czuwaniem nad realizacją umowy najmu. MBN współpracować będzie ściśle ze Specjalistą ds. obsługi Programu Wychodzenia z Zadłużenia

Miejskie Biuro Najmu odpowiadać będzie także za promocję i realizację systemu zachęt dla najemców lokali użytkowych oraz promocję Śródmieścia jako miejsca zamieszkania. Z usług MBN będą mogły skorzystać także osoby prywatne, nieuprawnione do pomocy mieszkaniowej, a chcące zamieszkać w Śródmieściu oraz przedsiębiorcy, inwestorzy czy podmioty ekonomii społecznej zamierzające prowadzić działalność w Śródmieściu.

W przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji rekomenduje się, aby zadania te realizowała Administracja Zasobów Komunalnych we Włocławku.

Śródmieście Café – będzie pełniło rolę punktu obsługi mieszkańca. To tutaj mieszkaniowiec otrzyma wszystkie niezbędne informacje dotyczące działań i zakresu wsparcia realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji. Zostanie też przekierowany do odpowiednich specjalistów w strukturze Biura Rewitalizacji. Śródmieście Café będzie także miejscem realizacji wielu działań animacyjnych i społecznych.

4. Rekomendowany system celów i kierunków działań rewitalizacyjnych wraz z wizją obszaru po rewitalizacji

Ustawa w art. 15 ust 1 pkt. 3) i 4) stanowi, że Gminny Program Rewitalizacji zawiera w szczególności opis **wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji**, a także **cele rewitalizacji** oraz odpowiadające im **kierunki działań** służące eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych poprzednio negatywnych zjawisk społecznych i powiązanych z nimi problemów gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych. Wizja i uporządkowany system celów rewitalizacji powinny stanowić spójną całość w tym sensie, że każdy z celów rewitalizacji musi w sposób czytelny i niebudzący wątpliwości przyczyniać się do realizacji wizji.

Wypracowana podczas prac Zespołu Strategicznego wizja Gminnego Programu Rewitalizacji, brzmi:

Przywróćmy vitalność Śródmieścia

4.1.1. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

W 2030 roku Śródmieście Włocławka jest atrakcyjnym i modnym miejscem do mieszkania, robienia zakupów, spędzania czasu wolnego i prowadzenia biznesu. Jest bezpieczne, estetyczne i zadbane, z mieszkaniami o dobrym standardzie, licznymi miejscami służącymi integracji mieszkańców, z przyjazną przestrzenią pomiędzy budynkami oraz zielonymi miejscami do odpoczynku. Ulice tętnią życiem, do późna otwarte są restauracje, kawiarnie, sklepy i punkty usług. Bogata oferta kulturalna i rozrywkowa przyciąga mieszkańców z innych części miasta a nawet turystów. Mieszkańców Śródmieścia wyróżnia aktywność społeczna i obywatelska oraz przedsiębiorczość. Śródmieście jest prawdziwą wizytówką Włocławka, a mieszkańcy są z niego dumni.

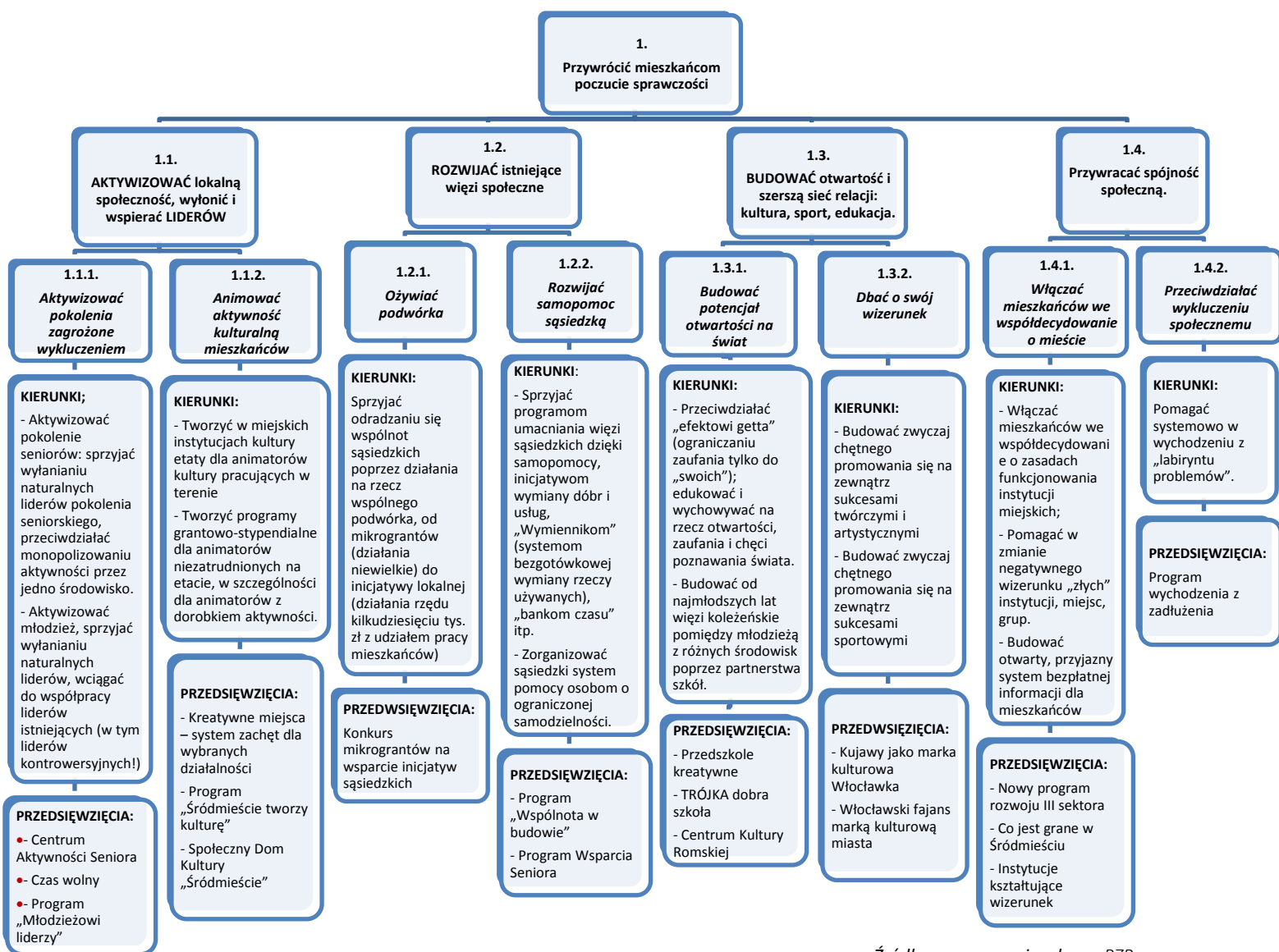
4.1.2. Struktura celów rewitalizacji

W myśl ustawy (art. 15 ust 1 p. 4) **cele rewitalizacji** powinny być wybrane tak, aby implikowały następne kierunki działań, służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk ujawnionych w pierwszej części diagnozy (negatywnych zjawisk społecznych i nakładających się na nie innych negatywnych zjawisk).

W niniejszej propozycji programu rewitalizacji definiuje się cztery – podporządkowane wizji – cele strategiczne oraz strukturę celów operacyjnych i szczegółowych podporządkowanych celom strategicznym. Struktura celów jest więc de facto czterostopniowa: wizja – cele strategiczne – cele operacyjne – cele szczegółowe.

Struktura przyjętych celów strategicznych i podporządkowanych im celów operacyjnych oraz szczegółowych, wraz z kierunkami działań oraz przypisanymi przedsięwzięciami przedstawia się następująco:

Rys. 4. Cel strategiczny 1. Przywrócić mieszkańcom poczucie sprawczości

Źródło: opracowanie własne PZR

Consulting

Cel strategiczny 1. Przywrócić mieszkańcom poczucie sprawczości

Cel operacyjny 1.1. AKTYWIZOWAĆ lokalną społeczność, wyłonić i wspierać LIDERÓW

Cel szczegółowy 1.1.1. Aktywizować pokolenia zagrożone wykluczeniem

Kierunki działania:

- Aktywizować młodzież, sprzyjać wyłanianiu naturalnych liderów, wciągać do współpracy liderów istniejących (w tym liderów kontrowersyjnych!)
- Aktywizować pokolenie seniorów: sprzyjać wyłanianiu naturalnych liderów pokolenia seniorskiego, przeciwdziałać monopolizowaniu aktywności przez jedno środowisko.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Centrum Aktywności Seniora
- Czas wolny
- Program „Młodzieżowi liderzy”

Cel szczegółowy 1.1.2. Animować aktywność kulturalną mieszkańców

Kierunki działania:

- Tworzyć w miejskich instytucjach kultury etaty dla animatorów kultury pracujących w terenie
- Tworzyć programy grantowo-stypendialne dla animatorów niezatrudnionych na etacie, w szczególności dla animatorów z dorobkiem aktywności.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Kreatywne miejsca – system zachęt dla wybranych działalności
- Program „Śródmieście tworzy kulturę”
- Społeczny Dom Kultury „Śródmieście”

Cel operacyjny 1.2. ROZWIJAĆ istniejące więzi społeczne

Cel szczegółowy 1.2.1. Ożywiać podwórka

Kierunki działania:

- Sprzyjać odradzaniu się wspólnot sąsiedzkich poprzez działania na rzecz wspólnego podwórka, od mikrograntów (działania niewielkie) do inicjatywy lokalnej (działania rzędu kilkudziesięciu tys. zł z udziałem pracy mieszkańców)

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Konkurs mikrograntów na wsparcie inicjatyw sąsiedzkich

Cel szczegółowy 1.2.2. Rozwijać samopomoc sąsiedzką

Kierunki działania:

- Sprzyjać programom umacniania więzi sąsiedzkich dzięki samopomocy, inicjatywom wymiany dóbr i usług, „Wymiennikom” (systemom bezgotówkowej wymiany rzeczy używanych), „bankom czasu” itp.
- Zorganizować sąsiedzki system pomocy osobom o ograniczonej samodzielności.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Program „Wspólnota w budowie”
- Program Wsparcia Seniora

Cel operacyjny 1.3. BUDOWAĆ otwartość i szerszą sieć relacji: kultura, sport, edukacja.*Cel szczegółowy 1.3.1. Budować potencjał otwartości na świat***Kierunki działania:**

- Przeciwdziałać „efektowi getta” (ograniczaniu zaufania tylko do „swoich”); edukować i wychowywać na rzecz otwartości, zaufania i chęci poznawania świata.
- Budować od najmłodszych lat więzi koleżeńskie pomiędzy młodzieżą z różnych środowisk poprzez partnerstwa szkół.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Przedszkole kreatywne
- TRÓJKA dobra szkoła
- Centrum Kultury Romskiej

*Cel szczegółowy 1.3.2. Dbać o swój wizerunek***Kierunki działania:**

- Budować zwyczaj chętnego promowania się na zewnątrz sukcesami twórczymi i artystycznymi
- Budować zwyczaj chętnego promowania się na zewnątrz sukcesami sportowymi

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Kujawy jako marka kulturowa Włocławka
- Włocławski fajans marką kulturową miasta

Cel operacyjny 1.4. Przywracać spójność społeczną*Cel szczegółowy 1.4.1. Włączać mieszkańców we współdecydowanie o mieście***Kierunki działania:**

- Włączać mieszkańców we współdecydowanie o zasadach funkcjonowania instytucji miejskich;
- Pomagać w zmianie negatywnego wizerunku „złych” instytucji, miejsc, grup.
- Budować otwarty, przyjazny system bezpłatnej informacji dla mieszkańców

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Nowy program rozwoju III sektora
- Co jest grane w Śródmieściu
- Instytucje kształtujące wizerunek

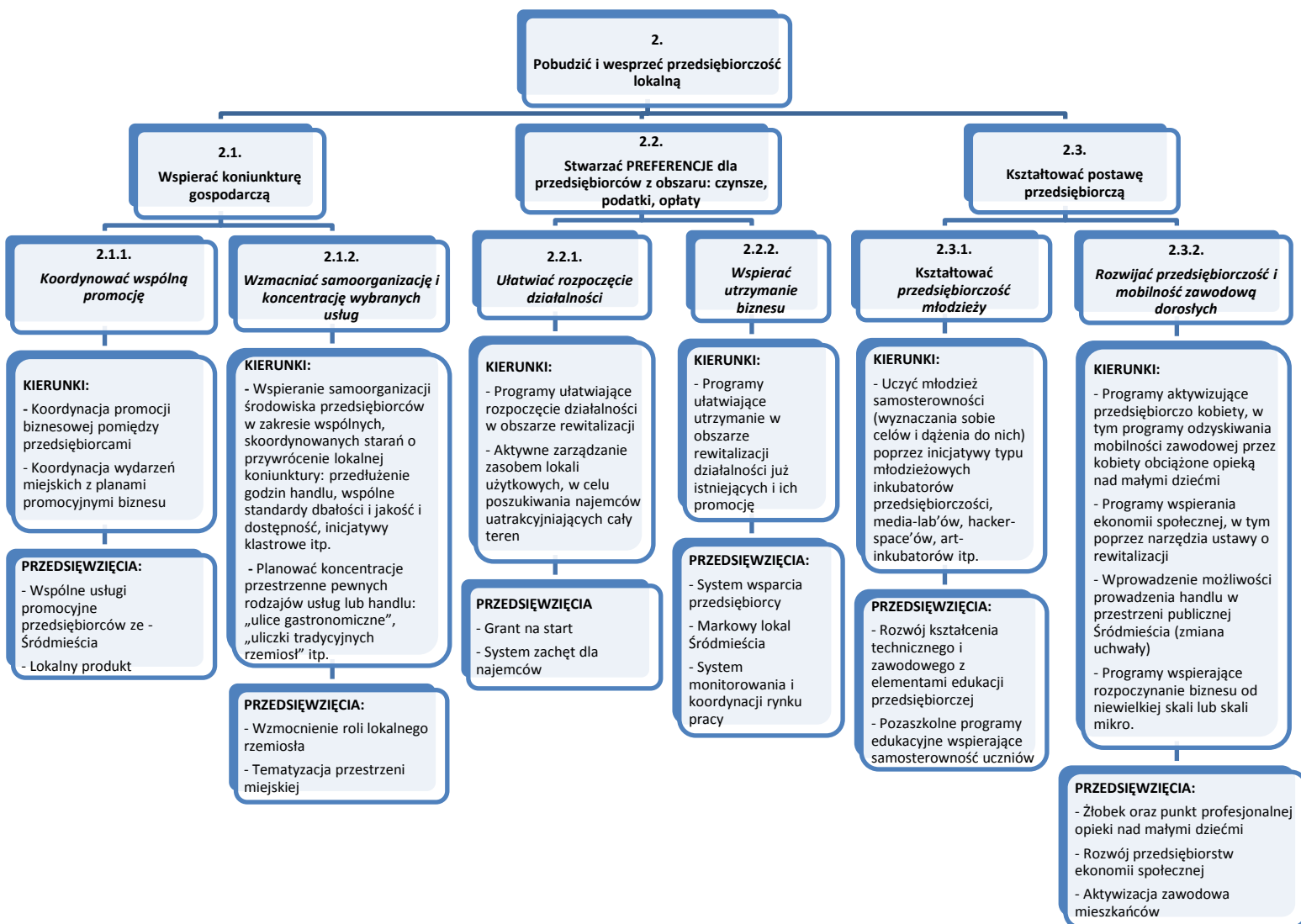
*Cel szczegółowy 1.4.2. Przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu***Kierunki działania:**

- Pomagać systemowo w wychodzeniu z „labiryntu problemów”

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Program wychodzenia z zadłużenia

Rys. 5. Cel strategiczny 2. Pobudzić i wesprzeć przedsiębiorczość lokalną

Źródło: opracowanie własne PZR Consulting

Cel strategiczny 2. Pobudzić i wesprzeć przedsiębiorczość lokalną**Cel operacyjny 2.1. Wspierać koniunkturę gospodarczą****Cel szczegółowy 2.1.1. Koordynować wspólną promocję****Kierunki działania:**

- Koordynacja promocji biznesowej pomiędzy przedsiębiorcami
- Koordynacja wydarzeń miejskich z planami promocyjnymi biznesu

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Wspólne usługi promocyjne przedsiębiorców ze Śródmieścia
- Lokalny produkt

Cel szczegółowy 2.1.2. Wzmacniać samoorganizację i koncentrację wybranych usług**Kierunki działania:**

- Wspieranie samoorganizacji środowiska przedsiębiorców w zakresie wspólnych, skoordynowanych starań o przywrócenie lokalnej koniunktury: przedłużenie godzin handlu, wspólne standardy dbałości i jakości i dostępność, inicjatywy klastrowe itp.
- Planować koncentracje przestrzenne pewnych rodzajów usług lub handlu: „ulice gastronomiczne”, „uliczki tradycyjnych rzemiosł” itp.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Wzmocnienie roli lokalnego rzemiosła
- Tematyzacja przestrzeni miejskiej

Cel operacyjny 2.2. Stworzyć PREFERENCJE dla przedsiębiorców z obszaru: czynsze, podatki, opłaty;**Cel szczegółowy 2.2.1.** Ułatwiać rozpoczęcie działalności**Kierunki działania:**

- Programy ułatwiające rozpoczęcie działalności w obszarze rewitalizacji
- Aktywne zarządzanie zasobem lokali użytkowych, w celu poszukiwania najemców atrakcyjniających cały teren.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Grant na start
- System zachęt dla najemców lokali użytkowych

Cel szczegółowy 2.2.2. Wspierać utrzymanie biznesu**Kierunki działania:**

- Programy ułatwiające utrzymanie w obszarze rewitalizacji działalności już istniejących i ich promocję.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- System wsparcia przedsiębiorcy
- Markowy lokal Śródmieścia
- System monitorowania i koordynacji rynku pracy

Cel operacyjny 2.3. Kształtować postawę przedsiębiorczą.**Cel szczegółowy 2.3.1.** Kształtować przedsiębiorczość młodzieży**Kierunki działania:**

- Uczyć młodzież samostanowienia (wyznaczania sobie celów i dążenia do nich) poprzez inicjatywy typu młodzieżowych inkubatorów przedsiębiorczości, media-lab'ów, hacker-space'ów, art-inkubatorów itp.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

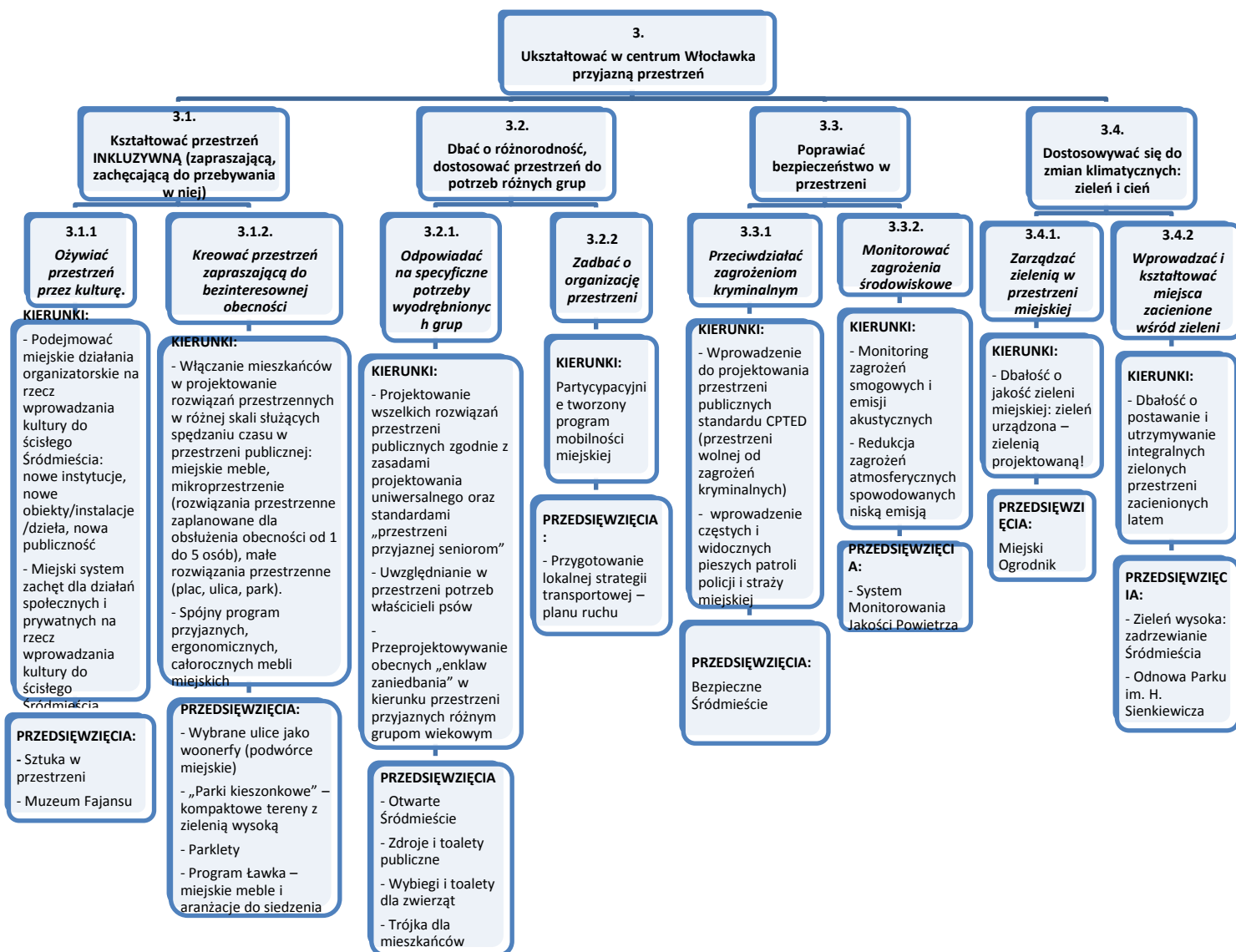
- Rozwój kształcenia technicznego i zawodowego z elementami edukacji przedsiębiorczej
- Pozaszkolne programy edukacyjne wspierające samostanowienie uczniów

Cel szczegółowy 2.3.2. Rozwijać przedsiębiorczość i mobilność zawodową dorosłych**Kierunki działania:**

- Programy aktywizujące przedsiębiorczość kobiety, w tym programy odzyskiwania mobilności zawodowej przez kobiety obciążone opieką nad małymi dziećmi
- Programy wspierania ekonomii społecznej, w tym poprzez narzędzia ustawy o rewitalizacji
- Wprowadzenie możliwości prowadzenia handlu w przestrzeni publicznej Śródmieścia (zmiana uchwały)
- Programy wspierające rozpoczynanie biznesu od niewielkiej skali lub skali mikro.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Żłobek oraz punkt profesjonalnej opieki nad małymi dziećmi
- Rozwój przedsiębiorstw ekonomii społecznej
- Aktywizacja zawodowa mieszkańców

Rys. 6. Cel strategiczny 3. Ukształtować w centrum Włocławka przyjazną przestrzeń

Źródło: opracowanie własne PZR Consulting

Cel strategiczny 3. Ukształtować w centrum Włocławka przyjazną przestrzeń

Cel operacyjny 3.1. Kształtować przestrzeń INKLUZYWNĄ (zapraszającą, zachęcającą do przebywania w niej);

Cel szczegółowy 3.1.1. Ożywiać przestrzeń przez kulturę

Kierunki działania:

- Podejmować miejskie działania organizatorskie na rzecz wprowadzania kultury do ścisłego Śródmieścia: nowe instytucje, nowe obiekty/instalacje/dzieła, nowa publiczność
- Miejski system zachęt dla działań społecznych i prywatnych na rzecz wprowadzania kultury do ścisłego Śródmieścia

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Sztuka w przestrzeni
- Muzeum Fajansu

Cel szczegółowy 3.1.2. Kreować przestrzeń zapraszającą do bezinteresownej obecności

Kierunki działania:

- Włączanie mieszkańców w projektowanie rozwiązań przestrzennych w różnej skali służących spędzaniu czasu w przestrzeni publicznej: miejskie meble, mikroprzestrzenie (rozwiązania przestrzenne zaplanowane dla obsłużenia obecności od 1 do 5 osób), małe rozwiązania przestrzenne (plac, ulica, park).
- Spójny program przyjaznych, ergonomicznych, całorocznych mebli miejskich

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Wybrane ulice jako woonerfy (podwórce miejskie)
- „Parki kieszonkowe” – kompaktowe tereny z zielenią wysoką
- Parklety
- Program Ławka – miejskie meble i aranżacje do siedzenia

Cel operacyjny 3.2. Dbać o różnorodność, dostosować przestrzeń do potrzeb różnych grup

Cel szczegółowy 3.2.1. Odpowiadać na specyficzne potrzeby wyodrębnionych grup

Kierunki działania:

- Projektowanie wszelkich rozwiązań przestrzeni publicznych zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego oraz standardami „przestrzeni przyjaznej seniorom”
- Uwzględnianie w przestrzeni potrzeb właścicieli psów
- Przeprojektowywanie obecnych „enklaw zaniedbania” w kierunku przestrzeni przyjaznych różnym grupom wiekowym

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Otwarte Śródmieście
- Zdroje i toalety publiczne
- Wybiegi i toalety dla zwierząt

- Trójka dla mieszkańców

***Cel szczegółowy 3.2.2.** Zadbać o organizację przestrzeni*

Kierunki działania:

- Partycypacyjnie tworzony program mobilności miejskiej

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Przygotowanie lokalnej strategii transportowej – planu ruchu

Cel operacyjny 3.3. Poprawiać bezpieczeństwo w przestrzeni;

***Cel szczegółowy 3.3.1.** Przeciwdziałać zagrożeniom kryminalnym*

Kierunki działania:

- Wprowadzenie do projektowania przestrzeni publicznych standardu CPTED (prze-strzeni wolnej od zagrożeń kryminalnych)
- wprowadzenie częstych i widocznych pieszych patroli policji i straży miejskiej

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Bezpieczne Śródmieście

***Cel szczegółowy 3.3.2.** Monitorować zagrożenia środowiskowe*

Kierunki działania:

- Monitoring zagrożeń smogowych i emisji akustycznych
- Redukcja zagrożeń atmosferycznych spowodowanych niską emisją.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- System Monitorowania Jakości Powietrza

Cel operacyjny 3.4. Dostosowywać się do zmian klimatycznych: zieleni i cień

***Cel szczegółowy 3.4.1.** Zarządzać zielenią w przestrzeni miejskiej*

Kierunki działania:

- Dbłość i jakość zieleni miejskiej: zieleni urządzona – zielenią projektowaną!

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Miejski Ogrodnik

***Cel szczegółowy 3.4.2.** Wprowadzać i kształtować miejsca zacienione wśród zieleni*

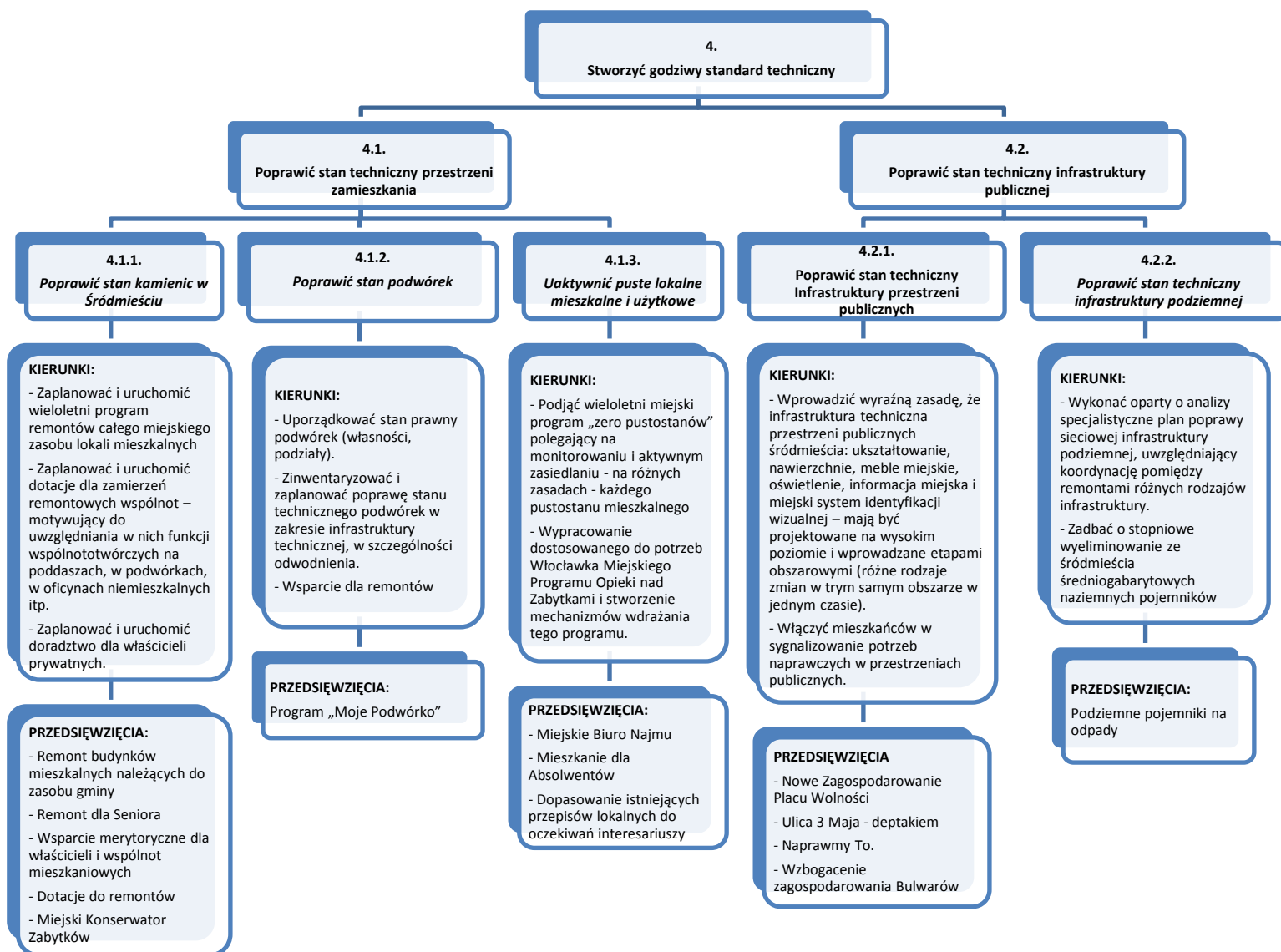
Kierunki działania:

- Dbłość o postawianie i utrzymywanie integralnych zielonych przestrzeni zacienio-nych latem

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Zieleń wysoka: zadrzewianie Śródmieścia
- Odnowa Parku im. H. Sienkiewicza

Rys. 7. Cel strategiczny 4. Stworzyć godziwy standard techniczny

Źródło: opracowanie własne PZR Consulting

Cel strategiczny 4. Stworzyć godziwy standard techniczny**Cel operacyjny 4.1. Poprawić stan techniczny przestrzeni zamieszkania****Cel szczegółowy 4.1.1. Poprawić stan kamienic w Śródmieściu****Kierunki działania:**

- Zaplanować i uruchomić wieloletni program remontów całego miejskiego zasobu lokali mieszkalnych
- Zaplanować i uruchomić dotacje dla zamierzeń remontowych wspólnot – motywujący do uwzględniania w nich funkcji wspólnototwórczych na poddaszach, w podwórkach, w oficynach niemieszkalnych itp.
- Zaplanować i uruchomić doradztwo dla właścicieli prywatnych.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Remont budynków mieszkalnych należących do zasobu gminy
- Remont dla Seniora
- Wsparcie merytoryczne dla właścicieli i wspólnot mieszkaniowych
- Dotacje do remontów
- Miejski Konserwator Zabytków

Cel szczegółowy 4.1.2. *Poprawić stan podwórek***Kierunki działania:**

- Uporządkować stan prawny podwórek (własności, podziały).
- Zinwentaryzować i zaplanować poprawę stanu technicznego podwórek w zakresie infrastruktury technicznej, w szczególności odwodnienia.
- Wsparcie dla remontów

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Program „Moje Podwórko”

Cel szczegółowy 4.1.3. *Uaktywnić puste lokale mieszkalne i użytkowe***Kierunki działania:**

- Podjąć wieloletni miejski program „zero pustostanów” polegający na monitorowaniu i aktywnym zasiedlaniu - na różnych zasadach - każdego pustostanu mieszkalnego
- Wypracowanie dostosowanego do potrzeb Włocławka Miejskiego Programu Opieki nad Zabytkami i stworzenie mechanizmów wdrażania tego programu.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Miejskie Biuro Najmu
- Mieszkanie dla Absolwentów
- Dopasowanie istniejących przepisów lokalnych do oczekiwań interesariuszy

Cel operacyjny 4.2. **Poprawić stan techniczny infrastruktury publicznej****Cel szczegółowy 4.2.1.** *Poprawić stan techniczny infrastruktury przestrzeni publicznych***Kierunki działania:**

- Wprowadzić wyraźną zasadę, że infrastruktura techniczna przestrzeni publicznych śródmieścia: ukształtowanie, nawierzchnie, meble miejskie, oświetlenie, informacja miejska i miejski system identyfikacji wizualnej – mają być projektowane na wysokim poziomie i wprowadzane etapami obszarowymi (różne rodzaje zmian w tym samym obszarze w jednym czasie).
- Włączyć mieszkańców w sygnalizowanie potrzeb naprawczych w przestrzeniach publicznych.

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Nowe Zagospodarowanie Placu Wolności
- Ulica 3 Maja - deptakiem
- Naprawmy To.
- Wzbogacenie zagospodarowania Bulwarów

*Cel szczegółowy 4.2.2. Poprawić stan techniczny infrastruktury podziemnej***Kierunki działania:**

- Wykonać oparty o analizy specjalistyczne plan poprawy sieciowej infrastruktury podziemnej, uwzględniający koordynację pomiędzy remontami różnych rodzajów infrastruktury.
- Zadbać o stopniowe wyeliminowanie ze środowiska średniogabarytowych naziemnych pojemników

PRZEDSIĘWZIĘCIA:

- Podziemne pojemniki na odpady

5. Rekomendowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Przedsięwzięcie nr 1.: Centrum Aktywności Seniora

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.1.1. Aktywizować pokolenia zagrożone wykluczeniem

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie ma na celu aktywizację i zwiększenie uczestnictwa seniorów w życiu społecznym. Centrum Aktywności Seniora ma być wielofunkcyjnym miejscem aktywności społecznej i obywatelskiej osób starszych. Zakres zadań:

1. Organizacja miejsca do nieformalnego spotkania się seniorów, wspólnego spędzania czasu w charakterze kawiarni obywatelskiej/światlicy.
2. Organizacja kursów i warsztatów: komputerowych, nauki języków obcych, hobbyistycznych np. warsztaty kulinarne, kurs nauki szycia i inne w zależności od potrzeb środowiska.
3. Wspierania twórczości seniorskiej, organizacja życia kulturalnego i rozrywki (przeeglądy filmowe, dancingi, potańcówki przy muzyce sprzed lat).
4. Prowadzenie punktu informacyjnego dla seniorów (oferta i usługi dla seniorów), prowadzenie bezpłatnego punktu doradczego dla seniorów: porady prawne, dyżury pracowników MOPRU, psychologa, dietetyka.
5. Wspieranie klubów seniora, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych pod względem merytorycznym, technicznym oraz lokalowym.
6. Wspieranie i promowanie inicjatyw seniorskich i proseniorskich, w tym udostępnianie infrastruktury na ich realizację.
7. Siedziba Miejskiej Rady Seniorów.
8. Udostępnienie miejsca na prowadzenie przez seniorów kawiarni.

Miejsce powinno posiadać przestrzeń o różnej wielkości pozwalającą na kameralne spotkania przy kawie, prowadzenie działań dla grup warsztatowych (do ok. 20 osób) jak i dużych grup (ok. 100 osób). Teren na zewnątrz – zielony z ogrodem, wyposażony w wygodne miejsca do siedzenia, altanę, miejsce do grillowania. Cały budynek dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, z parkingiem. Centrum Aktywności Seniora może dzielić budynek z innymi instytucjami działającymi na rzecz rewitalizacji śródmieścia Włocławka np. Biurem Rewitalizacji.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys:

Przedsięwzięcie aktywizuje starszych mieszkańców śródmieścia i przeciwdziała ich popadaniu w osamotnienie i bierność.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem przedsięwzięcia będzie regularna aktywność grupy co najmniej 30 osób starszych oraz doraźna aktywność co najmniej 60 dodatkowych osób miesięcznie. Aktywność ta powinna utrzymywać się stale na podobnym poziomie.

Przedsięwzięcie nr 2.: Program „Czas wolny”

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.1.1. Aktywizować pokolenia zagrożone wykluczeniem

■ Opis realizowanych zadań

Celem Programu jest tworzenie warunków do aktywnego, ciekawego, inspirującego i kreatywnego spędzania czasu wolnego przez mieszkańców Śródmieścia, zarówno dzieci, młodzież, jak i dorosłych i seniorów, Przedsięwzięcie polegać będzie na zorganizowaniu szeregu otwartych konkursów dla organizacji pozarządowych w zakresie:

- animacji mieszkańców przez zatrudnionych animatorów kultury i sportu: rozgrywki sportowe, działania artystyczne w przestrzeni miejskiej, organizacja gier miejskich itp.
- zaangażowaniu dzieci i młodzieży ze Śródmieścia w harcerstwo,
- organizacji nieodpłatnych półkolonii i kolonii dla dzieci i młodzieży ze Śródmieścia
- aktywizacji klubów sportowych i miejskich instytucji kultury do angażowania dzieci ze Śródmieścia - dopłaty miejskie za każde dziecko z obszaru rewitalizacji
- identyfikacji i wsparciu liderów poprzez tutoring.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Na skutek przedsięwzięcia zwiększy się aktywność mieszkańców i zostanie ograniczone narażenie dzieci i młodzieży na oddziaływania antyspołeczne.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie zwiększenie liczby dzieci i młodzieży ze Śródmieścia uczestniczącej w inicjatywach związanych z zagospodarowaniem czasu wolnego oraz zwiększenie liczby wyłonionych w trakcie działań lokalnych liderów.

Pozyskanie corocznie co najmniej 10 stale zaangażowanych w działania młodych mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wyłonienie i utrzymanie współpracy z co najmniej 2 liderami społecznymi rocznie.

Przedsięwzięcie nr 3.: Program „Młodzieżowi liderzy”

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.1.1. Aktywizować pokolenia zagrożone wykluczeniem

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie odpowiada na problem braku narzędzi aktywizowania liderów młodzieżowych grup społecznych (np. kibiców) do działań na rzecz szerszej społeczności obszaru rewitalizacji. Program zakłada zaangażowanie liderów młodzieżowych w realizację działań skierowanych do młodzieży zamieszkującej obszar rewitalizacji pochodzących szczególnie z rodzin wykluczonych, narażonej na problemy bezrobocia, uzależnienia od alkoholu czy podejmowania działań przestępczych.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Program zmniejszy zagrożenie przestępczością i narażenie młodzieży na wpływy społeczne i wzorce kryminalne.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Podjęcie rozmów ze wszystkimi zidentyfikowanymi nieformalnymi liderami młodzieżowymi we Włocławku. Pozyskanie corocznie przynajmniej jednego z nich do konstruktywnej współpracy i utrzymanie tej współpracy w co najmniej dwóch kolejnych latach.

Przedsięwzięcie nr 4.: Kreatywne miejsca – system zachęt dla wybranych działalności

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.1.2. Animować aktywność kulturalną mieszkańców

■ Opis realizowanych zadań

Celem Programu jest zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych do aktywnego, ciekawego, inspirującego i kreatywnego spędzania czasu wolnego przez mieszkańców Śródmieścia. Przedsięwzięcie polegać będzie na:

- wdrożeniu systemu zachęt do tworzenia niekomercyjnych miejsc twórczych – preferencyjne warunki dla miejsc twórczych, preferencyjne czynsze dla organizacji pozarządowych i artystów w zamian za działania na rzecz lokalnej społeczności
- redukcji do minimum opłaty za zajęcie pasa drogowego na wystawienie ogródków gastronomicznych

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie zwiększy szanse mieszkańców śródmieścia na rozwijanie swojego potencjału kreatywnego

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Otwarcie co roku co najmniej jednego nowego miejsca kreatywnego i utrzymanie go następnie przez co najmniej trzy lata. Docelowo min. 6 miejsc.

Przedsięwzięcie nr 5.: Program „Śródmieście tworzy kulturę”■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 1.1.2. Animować aktywność kulturalną mieszkańców

■ **Opis realizowanych zadań**

Celem przedsięwzięcia jest włączenie mieszkańców Śródmieścia do uczestnictwa w kulturze, także poprzez zaangażowanie ich w realizację wydarzeń kulturalnych, włączenie w system edukacji kulturalnej i umożliwienie realizacji działań kulturalnych.

Przedsięwzięcie składać się będzie z realizacji licznych i rozproszonych wydarzeń i działań kulturalnych, wychodzących do mieszkańców, angażujących mieszkańców, ale także zapraszających innych mieszkańców Włocławka i przyjezdnych do Śródmieścia.

Elementy przedsięwzięcia:

1. Wydanie poradnika dla potencjalnych organizatorów wydarzeń kulturalnych: jak zorganizować imprezę, koncert, wydarzenie kulturalne.
2. Coroczne konkursy dla organizacji pozarządowych w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych, z istotnym kryterium aktywizacji i zaangażowania mieszkańców Śródmieścia, szczególnie uwzględniające takie formy jak:
 - a. festiwale tematyczne rozwijające zainteresowania wśród uczestników, w tym festiwal gier komputerowych,
 - b. koncerty, spektakle, potańcówki, karaoke, wystawy, pikniki, konferencje, inne wydarzenia
3. Coroczne konkursy dla organizacji pozarządowych w zakresie edukacji artystycznej i kulturalnej, z istotnym kryterium aktywizacji i zaangażowania mieszkańców Śródmieścia, szczególnie uwzględniające takie formy jak:
 - a. spotkania z twórcami, którzy osiągnęli sukces, wystawy, warsztaty,
 - b. identyfikacja talentów i prowadzenie lekcji i warsztatów.
4. Coroczne konkursy dla organizacji pozarządowych w zakresie produkcji artystycznych, z istotnym kryterium aktywizacji i zaangażowania mieszkańców Śródmieścia, szczególnie uwzględniające produkcje lokalnej sceny muzycznej, filmowej, teatralnej, tanecznej, sztuk wizualnych, wsparcie w promocji.
5. Wprowadzenie rocznych stypendiów artystycznych dla młodych twórców ze Śródmieścia.
6. Zapewnienie odrębnej puli środków na projekty rewitalizacyjne dla miejskich instytucji kultury: Browar B i Galeria Sztuki Współczesnej.
7. Święto sąsiada – To cykl wydarzeń realizowanych w ciągu sezonu przyporządkowanych do konkretnych kwartałów ulic. Święto sąsiada to wydarzenia o charakterze kulturalnym i integracyjnym, planowane i realizowane przez

lokalną społeczność ze wsparciem instytucji miejskich. Wsparcie instytucji: logistyka, promocja, mikro granty na działania animacyjne.

8. Zakamarki Historii. Cykl wydarzeń lokowanych w przestrzeni Śródmieścia, których celem jest budowanie tożsamości lokalnej. Wydarzenia o tematyce historycznej, kulturalnej. W ramach działań realizowane będą: pokazy filmów, reportaży o miejscach i ludziach (pokazy w plenerze, np. na ścianach budynków); murale prezentujące ważne wydarzenia i ludzi pochodzących ze śródmieścia; wycieczki z przewodnikami po ciekawych i ważnych miejscach związanych z wydarzeniami i ludźmi mieszkającymi niegdyś lub obecnie we Włocławku; organizacja plenerowych wystaw opisujących ważne wydarzenia i ludzi.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie zwiększy zaangażowanie mieszkańców w aktywności około kulturalne.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem przedsięwzięcia będzie zwiększenie liczby mieszkańców ze Śródmieścia uczestniczących i organizujących inicjatywy kulturalne oraz zwiększenie liczby organizowanych wydarzeń kulturalnych w Śródmieściu.

Zorganizowanie co najmniej 15 nowych wydarzeń kulturalnych w Śródmieściu i ich kontynuowanie przez przynajmniej kolejne 5 lat.

Przedsięwzięcie nr 6.: Społeczny Dom Kultury „Śródmieście”

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.1.2. Animować aktywność kulturalną mieszkańców

■ Opis realizowanych zadań

Celem przedsięwzięcia jest rozwijanie kreatywności i zainteresowań artystycznych wśród dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcie polegać będzie na otwarciu nowego i nowoczesnego miejsca edukacji kulturalnej i artystycznej, prowadzonego przez organizację pozarządową. W skład SDK wchodzić będą:

- świetlica, nastawiona na opiekę nad dziećmi i kreatywne zajęcia dla nich
- przestrzeń z opiekunami i ofertą dla młodzieży, nastawiony na kreowanie zainteresowań w zakresie nowych form wyrazu artystycznego (street art, hip-hop, DJ, street dance itp)
- Artystyczny Inkubator (na wzór łódzkiego Art_Inkubatora w Fabryce Sztuki)

W ramach przedsięwzięcia Urząd Miasta Włocławek wyremontuje i udostępni lokal na preferencyjnych warunkach wybranej w konkursie organizacji pozarządowej. Konkurs dla organizacji pozarządowej z dotacją na prowadzenie SDK będzie organizowany na min. 3 lata.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie zwiększy dostęp mieszkańców śródmieścia do miejsc stałej otwartej i bezpłatnej aktywności, adresowanej także do dzieci i młodzieży, a więc – uzupełniającej również funkcje opiekuńcze i pedagogiczne.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultat: powstanie Domu Kultury w ciągu pierwszych 2 lat realizacji programu rewitalizacji i utrzymanie się jego działalności przez cały okres realizacji programu.

Przedsięwzięcie nr 7.: Centrum Kultury Romskiej

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.1.2. Animować aktywność kulturalną mieszkańców

■ Opis realizowanych zadań

Celem przedsięwzięcia jest wsparcie społeczności romskiej w samoorganizacji i stworzeniu Centrum Kultury Romskiej – miejsca promującego kulturę Romów. Centrum ma służyć przede wszystkim samym Romom, a dopiero w drugiej kolejności – prezentowaniu kultury romskiej szerszej publiczności.

Centrum bezwzględnie powinno być realizowane w oparciu o aktywność liderów wywodzących się ze społeczności romskiej, według ich pomysłów i zaakceptowanej przez nich koncepcji.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie zmniejszy stopień narażenia na wykluczenie społeczne Romów i poprawi relacje między społecznością romską a innymi mieszkańcami śródmieścia.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie powstanie Centrum. Wskaźnik jest binarny (TAK-NIE).

Przedsięwzięcie nr 8.: Konkurs mikrograntów na wsparcie inicjatyw sąsiedzkich

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.2.1. Ożywiać podwórka

■ Opis realizowanych zadań

Projekt polega na ogłaszaniu corocznego konkursu mikrograntów (wsparcia finansowego w wysokości 400 – 1200 zł) dla nieformalnych inicjatyw sąsiedzkich, których istotą jest zorganizowanie się grupy osób lub rodzin będących dla siebie bezpośrednimi sąsiadami (np. mieszkańcami jednego podwórka) w celu podjęcia wspólnych działań na rzecz wspólnoty sąsiedzkiej (na przykład pikników sąsiedzkich, osiedlowego pchlego targu, osiedlowego Dnia Dziecka, wspólnego zagospodarowania ogródków podwórkowych).

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Projekt przeciwdziała wykluczeniu i osamotnieniu, atomizacji społecznej, a jednocześnie obniża koszty funkcjonowania gospodarstw w trudnej sytuacji ekonomicznej (ogranicza ubóstwo wydatkowe).

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem powinno być coroczne rozdanie co najmniej 8 mikrograntów. Wskaźnikiem rezultatu jest pomyślne rozliczenie takiej ilości grantów w każdym roku.

Przedsięwzięcie nr 9.: Program „Wspólnota w budowie”

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.2.2. Rozwijać samopomoc sąsiedzką

■ Opis realizowanych zadań

Celem przedsięwzięcia jest budowanie więzi rodzinnych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz więzi lokalnych, tak aby mieszkańcy tworzyli wspólnotę. Przedsięwzięcie polegać będzie na realizacji wielu rozproszonych działań w tym zakresie, w związku z tym otwarty zostanie:

- coroczny konkurs dla organizacji pozarządowych w zakresie realizacji projektów wspólnego spędzania czasu rodziców z dziećmi i integracji sąsiedzkiej
- uruchomiony dedykowany fundusz dla instytucji i placówek miejskich (przedszkola, szkoły).
- dedykowany fundusz dla pracowników MOPR na działalność operacyjną + rezerwa (pula na zakupy spontaniczne)

Preferowane będą takie działania jak pikniki, konkursy, festyny, zawody, święta ulic, dni sąsiada oraz projekt: poznajemy ciekawych ludzi ze Śródmieścia, jak również projekty edukacyjne dla rodziców „jak być dobrym rodzicem”.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Działanie będzie miało wpływ na poprawę funkcjonowania rodzin i zwiększenie ich wydolności opiekuńczo-wychowawczej

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie zorganizowanie co najmniej 10 inicjatyw wpływających na budowanie więzi lokalnych w Śródmieściu (łącznie przez różne podmioty) i ich kontynuowanie przez przynajmniej kolejne 5 lat.

Przedsięwzięcie nr 10.: Program Wsparcia Seniora

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.2.2. Rozwijać samopomoc sąsiedzką

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na wdrożeniu trzech Programów wspierających seniorów oraz kampanii informacyjnej:

1. **Złota Rączka dla Seniora:** Program ma zapewnić osobom powyżej 65 roku życia pomoc w drobnych, domowych naprawach (np. wymiana gniazdka, żarówki, naprawa ciekącego kranu czy wieszanie firanek). Dla seniorów zreperowanie drobnych, typowych usterek bywa nie lada wyzwaniem. Samodzielna naprawa często okazuje się niemożliwa do wykonania lub nawet niebezpieczna. Zwłaszcza gdy mieszkają samotnie i z różnych względów nie mogą liczyć na pomoc nikogo z rodziny czy otoczenia. Pomoc "złotej rączki" będzie bezpłatna. Będą z niej mogły skorzystać wszystkie potrzebujące osoby (spełniające kryterium wieku), w szczególności osoby samotne, niepełnosprawne, chore oraz te o niskim dochodzie. Zakres pomocy będzie obejmował drobne naprawy, nie wymagające natychmiastowej interwencji, specjalistycznej wiedzy czy uprawnień oraz dużych nakładów finansowych na zakup materiałów. Przed uruchomieniem programu należy przygotować katalog usług/usterek. Aby zapobiec nadużyciom i ograniczyć roszczeniowość usługa powinna być dostępna dla seniorów korzystających z Włocławskiej Karty Seniora. Aby zapewnić seniorom bezpieczeństwo przed oszustami, którzy mogliby wykorzystać projekt, zgłoszenia będą przyjmowane telefonicznie lub osobiście wyłącznie przez operatora realizującego przedsięwzięcie lub Centrum Aktywności Seniora. Usługi powinny być świadczone przez sprawdzone, zaufane osoby „przypisane” przedsięwzięciu.
2. **Program Doraźnej Pomocy.** Program zakłada świadczenie usług opiekuńczych na rzecz osób po 60 roku życia (w szczególności samotnych, osamotnionych) wracających do zdrowia po pobycie w szpitalu czy operacji. Zakres usług: pomoc w czynnościach higienicznych, zakupach, przygotowaniu posiłku, leków, rehabilitacja, spacerowanie czy przemieszczanie się po mieście. Program zakłada proste kryteria dostępu: wiek + zgłoszenie np. telefoniczne. Brak konieczności składania wniosków czy spełnienia kryterium dochodowego.
3. **Teleopieka – zdalna usługa opiekuńcza.** Celem programu jest zachowanie samodzielności i zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych, niesprawnych, chorych i innych, pozostających samotnie w swoich domach. Przedsięwzięcie zakłada wprowadzenie dodatkowej formy usługi opiekuńczej wykorzystującej nowoczesne technologie – teleopieki. Pozwoli to wielu osobom na lepsze funkcjonowanie, odzyskanie i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i dłuższe utrzymanie samodzielności. System działa w oparciu o terminal, wodoodporną opaskę na rękę lub naszyjnik, który w przypadku upadku bądź wciśnięcia przycisku SOS wysyła natychmiast informację do całodobowego Telecentrum interwencyjnego w postaci alarmu. Komunikat następnie wywołuje automatycznie połączenie z operatorem Telecentrum,

który nawiązuje kontakt głosowy z podopiecznym celem szybkiego zdefiniowania zagrożenia. W przypadku jego stwierdzenia wykwalifikowany operator Telecentrum podejmuje stosowne działania mające na celu jak najszybszą pomoc podopiecznemu i jeśli jest to uzasadnione kontaktuje się z pogotowiem ratunkowym, strażą pożarną lub policją. Powiadamia również wskazane wcześniej w formularzu zgłoszeniowym osoby lub rodzinę.

4. **Kampania informacyjna.** Przedsięwzięcie zakłada przygotowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej dla seniorów w zakresie usług opiekuńczych, oferty klubów seniorów i innych podmiotów działających na rzecz osób starszych, Karty Seniora, wydarzeniach kulturalnych. Kampania ma wykorzystywać przede wszystkim media lokalne (m.in. radio, telewizję Kujawy, prasę).

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Program poprawi standard życia i bezpieczeństwo osób starszych

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie uruchomienie trzech działań w ramach programu wsparcia seniorów i skorzystanie z nich w drugim roku ich funkcjonowania przez co najmniej 60 seniorów.

Przedsięwzięcie nr 11.: Przedszkole kreatywne

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.3.1. Budować potencjał otwartości na świat

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polegać będzie na reorganizacji istniejącego lub organizacji nowego przedszkola w obszarze rewitalizacji, charakteryzującego się dużą atrakcyjnością, nastawionego na rozwijanie kreatywności wśród uczęszczających dzieci (np. Montessori) oraz na zapewnienie miksu społecznego (przedszkole ma przełamać „efekt getta”) dzieci z obszaru rewitalizacji muszą mieć normalny kontakt rówieśniczy z dziećmi spoza obszaru. Czesne powinno być refundowane dla dzieci z obszaru rewitalizacji Włocławka – gmina dopłaca do tych dzieci. Przedszkole działające w systemie dwuzmianowym. Zwolnienie z czesnego powinno być uwarunkowane aktywnością zawodową rodziców lub rodzica lub przygotowaniem do aktywności zawodowej – szkolenia, kursy.

Elementem przedsięwzięcia będzie kampania społeczna i edukacyjna dla rodziców z obszaru rewitalizowanego, zachęcająca rodziców do posyłania dzieci do przedszkola, z mobilizacją rodziców do aktywności zawodowej oraz dodatkowo będzie zatrudniony asystent przedszkolny. Kampania może być realizowana przez organizację pozarządową wybraną w ramach corocznego konkursu dla organizacji pozarządowych lub podmiot prowadzący przedszkole.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie ograniczy narażenie dzieci z obszaru rewitalizacji na wykluczenie i dziedziczenie ubóstwa.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Oczekiwanym rezultatem jest uczestnictwo w zajęciach przedszkolnych większości dzieci odpowiednich roczników z obszaru rewitalizacji. Wskaźnik rezultatu: 60% dzieci z danego rocznika zapisanych jest do przedszkola.

Przedsięwzięcie nr 12.: TRÓJKA dobra szkoła

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.3.1. Budować potencjał otwartości na świat

■ Opis realizowanych zadań

Celem Programu jest zwiększenie szans dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji na rozwój ich talentów oraz osiągnięcie zawodowych sukcesów. Program będzie prowadzony przez Szkołę Podstawową nr 3 im. Mikołaja Kopernika znajdującą się w obszarze rewitalizacji. Programy będzie złożony z wielu uzupełniających się działań:

- prowadzenie korepetycji dla dzieci z obszaru rewitalizacji, nie tylko dzieci objętych opieką MOPRu w odpowiednich warunkach do nauki poza szkołą. Wsparcia z różnych przedmiotów będą udzielać wolontariusze (uczniowie z dobrymi wynikami) ze szkół ponadpodstawowych (licea, technika). Korepetycje ze starszym kolegą będą odbywać się w szkole, kawiarence obywatelskiej czy społecznym domu kultury;
- dodatkowych zajęciach wyrównawczych w szkołach - organizowanych w taki sposób, aby nie stygmatyzować dzieci mających trudności w nauce,
- zajęć pozalekcyjnych - kółek zainteresowań czy dodatkowych zajęć sportowych prowadzonych w formie autorskich programów prowadzonych przez pasjonatów/edukatorów/artystów/ludzi, którzy odnieśli sukces w swojej dziedzinie, klubami sportowymi i sportowcami, którzy odnieśli sukces
- współpracy szkoły z instytucjami kultury - zaproszenie dzieci za pośrednictwem szkoły - prezentacja oferty w szkołach,
- wprowadzenie elementów logiki do zajęć z matematyki - lekcje matematyki z wykorzystaniem gier strategicznych uczących logicznego myślenia,
- murale - niektóre zajęcia plastyczne będą polegały na przygotowaniu murali na budynkach szkoły lub budynkach w obszarze rewitalizacji np. mapa śródmieścia/obszaru rewitalizacji z charakterystycznymi punktami czy układ słoneczny,
- wprowadzenie klas z dodatkowymi godzinami nauki różnych przedmiotów,
- wprowadzenie roczników małych klas w edukacji wczesnoszkolnej (klasy 1-3); klasy liczące ok. 15 dzieci,
- stopniowe odchodzenie od tradycyjnej formy pracy domowej. Uczniowie pracując w grupach będą realizować interdyscyplinarne projekty np. przygotowują książkę ku-

charską ucząc się przy tym matematyki, biologii, języka polskiego, ćwicząc umiejętności plastyczne czy obsługę komputera,

- organizacja czasu wolnego w trakcie ferii zimowych i wakacji np. w formie półkolonii; atrakcyjna formuła - dużo wyjazdów, wyjść w ciekawe miejsca, spotkań z ciekawymi ludźmi, sportowcami, warsztatów, nauka języków.
- wdrożeniu zintegrowanego programu identyfikacji talentów i rozwoju zainteresowań
- wdrożeniu programu ścieżki kariery dla każdego dziecka - doradztwo personalne i zawodowe w szkole, każde dziecko powinno być prowadzone przez opiekuna
- organizacji spotkań w szkołach z ludźmi, którzy osiągnęli sukces (zawodowy, sportowy, inny)
- przeprowadzeniu corocznej kampanii społecznej o ludziach, którzy osiągnęli sukces - najlepiej z Włocławka.
- wyposażenie Szkoły Podstawowej nr 3 w profesjonalne pracownie/laboratoria do nauki:
 - szkolne laboratorium chemiczne,
 - profesjonalna, kabinowa pracownia do nauki języków obcych,
 - pracownia komputerowa z ofertą edukacyjną np. kursy programowania, kodowania czy grafiki komputerowej.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie ograniczy narażenie na trwałe wykluczenie dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji, ponieważ udostępni im bogatsze szanse edukacyjne.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie znaczący wzrost atrakcyjności Szkoły Podstawowej nr 3. Wskaźnikiem rezultatu będzie systematyczny wzrost wskaźnika edukacyjnej wartości dodanej w kolejnych latach.

Przedsięwzięcie nr 13.: Kujawy jako marka kulturowa Włocławka

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 1.3.2. Dbać o swój wizerunek

■ Opis realizowanych zadań

Celem przedsięwzięcia jest budowania lokalnej tożsamości mieszkańców Śródmieścia w oparciu o markę kulturową Włocławka: „Włocławek – stolica Kujaw”. Planowane jest:

- wykorzystanie wzorów kujawskich na gadżetach miejskich i innych przedmiotach z Włocławka
- dywany kwiatowe
- Folkowy Festiwal „Tama spiętrzenia kultur” – wydarzenie ogólnopolskie – przestrzeń dla muzyki, tańca, mody, wyrobów, smaków z całego świata. Festiwal promu-

jący różnorodność kulturową, folklor, lokalność i regionalność, odbywający się w przestrzeni publicznej.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Rezultatem będzie pozytywna promocja Włocławka jako stolicy Kujaw (i pierwszej – przed Płockiem – historycznej stolicy Mazowsza) oraz szansa dla mieszkańców na nawiązanie szerszej sieci relacji wykraczającej poza własne środowisko.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie zorganizowanie i utrzymanie w kolejnych latach corocznego festiwalu folkowego. Wskaźnik binarny (TAK-NIE).

Przedsięwzięcie nr 14.: Włocławski fajans marką kulturową miasta

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 1.3.2. Dbać o swój wizerunek

■ **Opis realizowanych zadań**

Celem przedsięwzięcia jest budowanie lokalnej tożsamości mieszkańców Śródmieścia w oparciu o markę kulturową Włocławka jaką jest włocławski fajans – popularne i znane w całej Polsce „Włocławki”, jak również zaangażowanie mieszkańców i przyciągnięcie turystów do Włocławka. Włocławki (włocławski fajans - unikatowa ceramika)

- gadżety miejskie z Włocławkami
- ławki miejskie z elementami graficznymi Włocławków
- tablice informacyjne na ścianach Wzorcowni
- stoiska wyspy ze sprzedażą gadżetów, pamiątek
- Festiwal Ceramika Art Design - coroczny festiwal promujący Włocławek

• **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Rezultatem będzie pozytywna promocja Włocławka jako ośrodka produkcji unikalnej ceramiki oraz szansa dla mieszkańców na nawiązanie szerszej sieci relacji wykraczającej poza własne środowisko, dzięki turystyce.

• **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie zorganizowanie i utrzymanie w kolejnych latach corocznego festiwalu Ceramika Art Design. Wskaźnik binarny (TAK-NIE).

Przedsięwzięcie nr 15.: Nowy program rozwoju III sektora

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 1.4.1. Włączyć mieszkańców we współdecydowanie o mieście

■ Opis realizowanych zadań

Celem Programu jest aktywizacja obywatelska mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz zapewnienie rozwoju sektora pozarządowego, który jest we Włocławku na szczególnie niskim poziomie. Przedsięwzięcie polegać będzie na rozwinięciu funkcjonujących narzędzi obywatelskich oraz wdrożeniu nowych:

1. Program rozwoju sektora pozarządowego, polegający na:
 - urozmaiconej ofercie na realizację zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe, w tym obowiązkowo na realizację działań w takich obszarach jak: przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, edukacja seksualna, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, aktywność zawodowa i rozwój przedsiębiorczości, rozwój aktywności kulturalnej, rozwój aktywności sportowej, budowanie lokalnej tożsamości,
 - zwielokrotnionej sumie środków finansowych na realizację zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe,
 - wdrożeniu transparentnego i sprawiedliwego systemu oceny wniosków o realizację zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe,
 - wsparciu merytorycznym działalności w III sektorze, w tym pomocy w pozyskiwaniu grantów,
 - ofercie lokalowej dla organizacji pozarządowych na preferencyjnych warunkach umiejscowionej w obszarze rewitalizacji
 - identyfikacji lokalnych liderów i wsparciu ich poprzez tutoring (także spośród społeczności Romów)
 - stałemu monitorowaniu liczby nowych organizacji i ich aktywności.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie ma spowodować aktywizację organizacji pozarządowych i dać szansę na zidentyfikowanie nowych liderów społecznych.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie zwiększenia liczby działających w obszarze Śródmieścia organizacji pozarządowych oraz zwiększenie aktywności ich działań poprzez wzrost realizowanych projektów i działań w obszarze rewitalizacji.

Rezultatem będzie (1) powstanie w drugim i trzecim roku funkcjonowania programu rozwoju III sektora co najmniej 3 nowych organizacji pozarządowych (łącznie) i utrzymanie ich aktywnej działalności przez przynajmniej kolejne 3 lata.

(2) Wzrost odsetka organizacji pozarządowych realizujących projekty na realizację zadań własnych gminy o 50% po 4 latach funkcjonowania programu w stosunku do poziomu z pierwszego roku funkcjonowania programu i utrzymywanie co najmniej takiego poziomu aktywności organizacji pozarządowych.

Przedsięwzięcie nr 16.: Co jest grane w Śródmieściu■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 1.4.1. Włączyć mieszkańców we współdecydowanie o mieście

■ **Opis realizowanych zadań**

1. Gazeta Śródmiejska. Bezpłatny miesięcznik zawierający bieżące informacje dotyczące wydarzeń, zaproszeń i relacji, inwestycji, sprawozdań z realizacji projektów rewitalizacyjnych, wywiadów i bieżących spraw dotyczących włocławskiego Śródmieścia. Autorami gazety będą instytucje miejskie oraz społeczność Włocławka- ograniczacie pozarządowe, społeczni aktywiści. Gazeta kolportowana będzie w instytucjach miejskich, szkołach, sklepach jak również podczas wydarzeń odbywających się na terenie śródmieścia i całego Włocławka.
2. SMSowy system powiadomień. Uruchomienie systemu komunikacji opartego na telefonii komórkowej sms. System, w którym dobrowolnie będą się rejestrowali mieszkańcy Włocławka będzie umożliwiał przekazywanie ważnych informacji istotnych z punktu widzenia mieszkańców Włocławka. Rodzaje przekazywanych informacji (bezpieczeństwo, kultura, wydarzenia, spotkania konsultacyjne, prawo lokalne, utrudnienia w ruchu itd.) System selektywny umożliwiał będzie wybór interesujących informacji, jakie użytkownik systemu będzie chciał otrzymywać. System pierwotnie stworzony na potrzeby Śródmieścia, może być rozszerzony na całe miasto
3. Miejska APka. Aplikacja na smartfony umożliwiająca przekazywanie informacji kulturalnych, sportowych, ruch uliczny, rozkłady jazdy komunikacji publicznej, baza danych dot. instytucji miejskich, rodzajów i sposobów załatwiania spraw. System powinien także posiadać funkcjonalności do komunikacji dwukierunkowej, a tym samym umożliwić ocenianie i relacjonowanie wydarzeń, wypełnianie prostych ankiet.
4. Mapa pasji. Narzędzie internetowe tworzone przez społeczność. Interaktywna mapa miejsc, grup nieformalnych, organizacji pozarządowych i ludzi z nimi związanych realizujących działania na rzecz Śródmieścia.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie buduje wśród mieszkańców poczucie włączenia we współdecydowanie poprzez dobry dostęp do informacji, a dzięki temu zachęca do aktywności.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie realna możliwość korzystania przez mieszkańców z każdego z czterech rozwiązań po osiągnięciu przez nie faktycznej zaplanowanej funkcjonalności. Wskaźniki są binarne (TAK-NIE). Dodatkowo może być przyjęty wskaźnik intensywności korzystania, jeśli wśród funkcjonalności przewidziano możliwość zliczania klientów.

Przedsięwzięcie nr 17.: Instytucje kształtujące wizerunek■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 1.4.1. Włączyć mieszkańców we współdecydowanie o mieście

■ **Opis realizowanych zadań**

Celem przedsięwzięcia jest podniesienie, jakości usług świadczonych przez Urząd Miasta Włocławka i podmioty z nim powiązane. Oto planowane działania:

1. **Otwarty Urząd.** Wprowadzenie systemu „otwartych danych” śródmieścia publikowanych na stronach www. W zakres publikowanych danych w postaci otwartej będą w kolejnych etapach wchodziły dane publiczne istotne z punktu widzenia potrzeb mieszkańców śródmieścia. Będą to dane: finansowe (wydatki, umowy, przetargi), geodane (mapy GIS, MPZP, mapy akustyczne), kulturalne (wydarzenia, imprezy), środowiskowe (drzewa, zanieczyszczenie powietrza), sportowe (kluby sportowe, boiska), transportowe (rozkład jazdy, pozycje GPS pojazdów), statystyki (wszystkie analizy, raporty) (* termin otwarte dane” możemy używać do danych, które łącznie spełniają następujące warunki: są dostępne; aktualne; kompletne; maszynowo odczytywalne; udostępnianie bez dyskryminacji; bez ograniczeń licencyjnych)
2. **Urzędnicy na ulicy.** Uruchomienie stacjonarnych i mobilnych (np. podczas wydarzeń kulturalnych) punktów, w których mieszkańcy śródmieścia będą mogli zasięgnąć informacji i załatwić proste urzędowe sprawy, np. złożenie wniosku i odebranie Karty Seniora, zgłoszenie projektu do Budżetu Obywatelskiego, załatwienie formalności do programu 500+). Punkty mogą mieć charakter ogólny lub dotyczyć konkretnych obszarów tematycznych. Należy dostosowywać częstotliwość organizacji punktów do potrzeb jak i kalendarza wydarzeń.
3. **Jestem Twoim Radnym.** Działanie mające na celu zbudowanie silniejszych relacji z Radnymi Miejskimi w postaci cyklicznych spotkań radnych z mieszkańcami w Café Śródmieście.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie poprawi relację między organami samorządu i administracją samorządową a mieszkańcami, budując zaufanie i mniej sformalizowane relacje.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie uruchomienie trzech powyższych zakresów działań. Wskaźnik binarny: TAK-NIE.

Przedsięwzięcie nr 18.: Program wychodzenia z zadłużenia■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 1.4.2. Przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu

■ **Opis realizowanych zadań**

Program ma na celu zapobieganie eksmisji i ew. bezdomności, utrzymanie osób i rodzin w środowiskach ich zamieszkania. Podjęte działania mają także zwiększyć poczucie bezpieczeństwa socjalnego, jak również wspomóc mieszkańców w samodzielnym pokonywaniu trudności związanych płatnościami czynszowymi, utrwalić nawyk regulowania opłat z tytułu używania lokalu, a jednocześnie przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu. Celem jest także zwiększenie płynności finansowej właścicieli i zarządców nieruchomości czynszowych. Adresatami Programu będą mieszkańcy miasta Włocławka, znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, zagrożeni powstawaniem i narastaniem długu czynszowego krótko i długoterminowego oraz właściciele i zarządcy nieruchomości czynszowych.

Poszczególne narzędzia zostały szczegółowo opisane w Programie wychodzenia z zadłużenia, należą do nich:

I. **ODPRACOWANIE DŁUGU**

Narzędzie umożliwiające dłużnikom podjęcie pracy, dzięki której będą mogli odpracować całości lub część długu.

II. **CAŁKOWITE LUB CZĘŚCIOWE UMORZENIE ZALEGŁOŚCI**

Z narzędzia skorzystają dłużnicy posiadający zadłużenie długoterminowe będący w stanie spłacić część zaległości i rokujący na dalsze regularne wpłaty.

III. **BANK ZAMIAN I WSPARCIE W ZAMIANIE MIESZKAŃ**

Bank Zamian to system wymiany informacji o lokalach mieszkalnych będących w posiadaniu lub zarządzie Gminy Włocławek, jak i z zasobów prywatnych. Będzie to system oparty o narzędzie informatyczne z interfejsem dla właścicieli, zarządców, administratorów oraz samych najemców. Dzięki Bankowi lokatorzy zajmujący mieszkania o standardzie lub powierzchni wykraczającej poza ich potrzeby czy możliwości finansowe, będą mogli uruchomić procedurę zamiany.

IV. **NARZĘDZIA MIĘKKIE**

Działania te mają służyć podniesieniu poziomu wiedzy na tematy związane z mechanizmami powstawania i przeciwdziałania zadłużeniom czynszowym, zmianie postaw dłużników oraz osób zagrożonych zadłużeniem czynszowym poprzez wsparcie informacyjne, edukacyjne czy coaching'owe.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

1. Zwiększenie liczby lokatorów redukujących zadłużenie lub wychodzących z zadłużenia czynszowego dzięki bezpośrednim formom wsparcia oferowanym przez Miasto Włocławek. Wskaźnik: coroczny spadek liczby zadłużonych.

2. Uruchomienie bazy danych lokali do zamian oraz bezpośredniego wsparcia w zamianie mieszkań dla lokatorów z zadłużeniem czynszowym. Wskaźnik: wzrost liczby zamian corocznie w ciągu dwóch lat, a następnie utrzymanie wskaźnika.
3. Podniesienie poziomu świadomości najemców na temat sposobów radzenia sobie z zadłużeniami czynszowymi. Wskaźnik: zahamowanie wzrostu a potem spadek corocznej liczby nowych dłużników.

Przedsięwzięcie nr 19.: Wzmocnienie roli lokalnego rzemiosła

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 2.1.2. Wzmacniać samoorganizację i koncentrację niektórych usług

■ **Opis realizowanych zadań**

Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie roli rzemiosła na lokalnym rynku. Dzięki przedsięwzięciu zostanie wzmocniona także rola lokalnej tradycji rzemieślniczej, zostanie stworzony obszar do aktywności społeczno-zawodowej seniorów – dawnych rzemieślników na Śródmieście, w tym obszar rewitalizacji, nabierze osobliwego charakteru. Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane poprzez:

- zarezerwowanie lokali użytkowych na jednej z ulic w obszarze rewitalizacji na lokale rzemieślnicze,
- stworzenie systemu ulg czynszowych i w podatkach od nieruchomości dla lokali rzemieślników,
- stworzenie programu szkoleń dla osób zamierzających zająć się rzemiosłem bądź rzemieślników niepraktykujących, którzy zamierzają przywrócić działalność – szkolenia obejmą nie tylko naukę rzemiosła, ale także warsztaty i doradztwo z zakresu dostosowania umiejętności rzemieślniczych do potrzeb i trendów na rynku oraz marketingu i promocji.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie odpowiada na problem zaniku lokalnego rzemiosła, a co za tym idzie często lokalnej tradycji i zasobów kulturowych oraz znikomej roli Cechu Rzemiosł Różnych na lokalnym rynku.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie wzrost liczby zakładanych zakładów rzemieślniczych bądź świadczonych usług rzemieślniczych w Śródmieściu o przynajmniej 50% po 2 latach funkcjonowania systemu wsparcia i utrzymanie minimum tego poziomu przez kolejne 5 lat.

Przedsięwzięcie nr 20.: System monitorowania i koordynacji rynku pracy■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 2.2.2. Wspierać utrzymanie biznesu

■ **Opis realizowanych zadań****1. Stworzenie internetowej platformy informacyjnej o rynku pracy**

Przedsięwzięcie odpowiada na problem braku koordynacji działań między instytucjami i podmiotami działającymi w zakresie przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej we Włocławku oraz rozproszenia i niedostatecznego dostępu do aktualnych informacji zarówno przez same instytucje jak i beneficjentów korzystających z oferty w zakresie przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej. Celem przedsięwzięcia jest usprawnienie systemu komunikacji i informacji w zakresie lokalnego rynku pracy oraz przepływu informacji między instytucjami i podmiotami działającymi w zakresie przedsiębiorczości i aktywizacji zawodowej, co w rezultacie wpłynie na lepszą koordynację prowadzonych działań.

Przedsięwzięcie zakłada stworzenie informacyjnej platformy internetowej wyposażonej w kompleksowe informacje z zakresu lokalnego rynku pracy, szczególnie w zakresie informacji ważnych dla przyszłych i obecnych przedsiębiorców, jak również poszukujących pracy oraz systemu monitorowania danych dotyczących rynku pracy oraz efektów prowadzonego wsparcia a zarazem informowania o nich. Platforma będzie prowadzona przez Biuro Rewitalizacji, bądź w przypadku jego niepowołania przez Wydział Rozwoju Miasta UM Włocławek, które będzie zbierało i integrowało dane od instytucji i podmiotów działających w zakresie aktywizacji zawodowej i rynku pracy (m.in. Powiatowy Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, wydziały urzędu miasta). Platforma może funkcjonować samodzielnie lub jako część strony internetowej poświęconej rewitalizacji, będzie zawierać:

- a. bazę informacji o dostępnych lokalach na prowadzenie działalności gospodarczej,
- b. informacje o dostępnych źródłach dofinansowań, kredytach dla przedsiębiorców, ulgach, aktualnych przepisach itp.,
- c. katalog firm działających w Śródmieściu, docelowo we Włocławku w podziale na branże,
- d. forum dyskusyjne,
- e. newsletter.
- f. informacje o dostępnych ofertach pracy,
- g. informacje o działaniach skierowanych do osób bezrobotnych
- h. informacje na temat osób poszukujących pracy

Dodatkowo przedsięwzięcie będzie uzupełnione o:

- stworzenie tablic i kiosków informacyjnych, w których będą zamieszczane informacje zsynchronizowane z danymi na stronie internetowej,
- tworzenie agend aktywizacji w terenie – zaangażowanie lokalnych liderów i urzędników w informację bezpośrednią,
- współpracę z lokalnymi mediami i przekazywanie informacji na bieżąco.

2. Prowadzenie bieżącego monitoringu tendencji gospodarczych

Monitoring tendencji gospodarczych Śródmieścia, w tym obszaru rewitalizacji, a docelowo całego miasta jest działaniem wspierającym rozwój biznesu. Ten element przedsięwzięcia odpowiada na problem braku aktualnych i realnych danych o tendencjach na lokalnym rynku pracy.

Celem niniejszego zadania jest zbieranie aktualnych danych o rynku pracy, efektach prowadzonych działań z zakresu aktywizacji zawodowej oraz prowadzenie bardziej wyspecjalizowanych badań, które posłużą do kreowania kierunków rozwoju biznesu w Śródmieściu, w tym w obszarze rewitalizacji, a docelowo w całym mieście.

Monitoring będzie prowadzony przez Biuro Rewitalizacji, które będzie zbierać dane od pozostałych instytucji takich jak: Powiatowy Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, prowadzić analizy i sporządzać bieżące raporty. Specjalistyczne badania, w tym badania ilościowe i jakościowe wśród przedsiębiorców będą zlecane na zewnątrz.

System monitoringu i badań rozwoju biznesu powinien uwzględniać:

- badania klimatu gospodarczego Śródmieścia, docelowo całego miasta,
- diagnozowanie kierunków rozwoju biznesu w Śródmieściu,
- analizy zapotrzebowania przedsiębiorstw na konkretne zawody i umiejętności pod kątem możliwości zatrudnienia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na niską aktywność zawodową i wysokie bezrobocie na obszarze rewitalizacji

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie uruchomienie narzędzi systemu monitorowania i koordynacji rynku pracy. Wskaźnik binarny: TAK-NIE.

Przedsięwzięcie nr 21.: Wspólne usługi promocyjne przedsiębiorców ze Śródmieścia

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 2.1.1. Koordynować wspólną promocję

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie odpowiada na problem słabej kondycji wielu przedsiębiorstw funkcjonujących w Śródmieściu, w tym w obszarze rewitalizacji, ich niskiego poziomu konkurencyjności oraz braku dodatkowych środków przedsiębiorców na działania promocyjno-marketingowe. Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie pozycji lokalnych przedsiębiorstw ze Śródmieścia, w tym obszaru rewitalizacji, poprzez wsparcie z zakresu promocji i marketingu marek lokalnych firm, prowadzonych przez przedsiębiorców usług czy wytwarzanych produktów.

1. **Wprowadzenie pakietu wspólnych usług promocyjnych** - będzie polegać na organizacji targów biznesowych oraz wspólnych akcji promocyjnych przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji i Śródmieścia Włocławka (docelowo całego miasta) oraz urzędu miasta (wyjazdy na targi, promowanie lokalnych przedsiębiorstw w miastach partnerskich itp.), a także umożliwieniu korzystania z pakietów reklamowych w postaci np. wspólnie wykupowanych reklam w lokalnych mediach, wspólnych zamówieniach na wydruki czy usługi graficzne. Poprzez zamówienie większej liczby podmiotów ceny obsługi księgowej czy wykupienia reklamy w lokalnych mediach będą o wiele niższe niż dla pojedynczego przedsiębiorcy.
2. **Wprowadzenie karty podarunkowej dla Śródmieścia** - pozwoli na wytworzenie więzi klientów - przede wszystkim mieszkańców Włocławka z lokalnymi biznesami Śródmieścia. Działanie polega na wprowadzeniu karty zniżkowej na zakupy i usługi w Śródmieściu. Inicjatywa czerpiąca z tych podejmowanych w pojedynczych sieciach czy galeriach handlowych ma na celu zintegrowaną promocję oraz wsparcie firm i ofert dostępnych w Śródmieściu poprzez zintegrowane zakupy.
3. **Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych i promujących działalność lokalnego biznesu** - polega na organizacji cyklicznych wydarzeń kulturalnych i popularyzujących działalność lokalnego biznesu. Proponowane akcje to między innymi:
 - a. Śródmieście za pół ceny - akcja powtarzana cyklicznie, na przykład raz na kwartał, w ramach której przedsiębiorcy Śródmieścia, w tym z obszaru rewitalizacji, którzy włączą się w akcję, w weekend obniżają ceny swoich usług i produktów zachęcając tym samym mieszkańców do korzystania z nich,
 - b. lokalny jarmark produktów żywnościowych i rękodzieła - cyklicznie organizowany jarmark lokalnych produktów żywnościowych i rękodzieła, w ramach którego lokalni producenci i rzemieślnicy, a także organizacje pozarządowe będą mogły wystawić się z wytworzonymi produktami.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie zwiększa efektywność ekonomiczną i opłacalność lokalnej przedsiębiorczości a tym samym ma szansę wpłynąć na lokalną koniunkturę gospodarczą.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie wprowadzenie karty podarunkowej Śródmieścia (wskaźnik binarny: TAK-NIE) oraz zorganizowanie minimum 2 inicjatyw popularyzujących działalność lokalnego biznesu i ich kontynuacja przez przynajmniej 3 kolejne lata.

Przedsięwzięcie nr 22.: Lokalny produkt

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 2.1.1. Koordynować wspólną promocję

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie odpowiada na problem zaniku lokalnych biznesów opartych na tradycji miejsca oraz tradycyjnych zawodów tj. rzemiosło. Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie potencjału tradycji i lokalnych zasobów i wykorzystanie ich na lokalnym rynku oraz pobudzenie i wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców.

Przedsięwzięcie polega na organizacji konkursu na biznes związany z lokalnymi zasobami i tradycją, który będzie prowadzony w obszarze rewitalizacji. Osoba, która stworzy najlepszy pomysł na produkt lub usługę w tym obszarze otrzyma wsparcie doradcze w zakresie wdrożenia biznesu na rynek oraz bon na realizację usług promocyjno-marketingowych. Doradztwo obejmie stworzenie profesjonalnego biznesplanu i pomoc w jego wdrażaniu opartą na zasadach mentoringu przez pierwsze 2 lata prowadzenia biznesu.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie zwiększa efektywność promocyjną lokalnego biznesu a tym samym ma szansę wpłynąć na lokalną koniunkturę gospodarczą.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem przedsięwzięcia będzie utworzenie minimum 1 lokalnego biznesu opartego o lokalną tradycję rocznie przez kolejnych 5 lat i ich utrzymanie przez minimum 3 kolejne lata.

Przedsięwzięcie nr 23.: Tematyzacja przestrzeni miejskiej

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 2.1.2. Wzmacniać samoorganizację i koncentrację niektórych usług

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na opracowaniu i wdrożeniu Programu Tematyzacji Przestrzeni Śródmieścia, składającego się z:

- analizy obecnego rozkładu terytorialnego różnych rodzajów usług i handlu na terenie obszaru rewitalizacji i ustaleniu, czy istnieją na nim zaczątki naturalnych koncentracji pewnych rodzajów funkcji.

Koncentracje naturalne mogą być:

- szkodliwe dla przestrzeni miasta, jeśli dotyczą np. funkcji bankowych, które zamykają się o 18:00 i powodują zamieranie całych ulic.
- miastotwórcze, ożywiające dla przestrzeni miasta, jeśli dotyczą: (1) branży gastronomicznej, (2) branży rzemieślniczej, w szczególności koncentracje tradycyjnych rzemiosł, (3) branży handlu i usług związanych z utrzymaniem zdrowia i urody.

- opracowaniu polityki dekoncentracji usług szkodliwych i wzmacniania koncentracji usług miastotwórczych, z zastosowaniem narzędzi polityki czynszowej, promocji i indywidualnych negocjacji z przedsiębiorcami i właścicielami budynków.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie ma szansę poprawić koniunkturę gospodarczą w śródmieściu.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem działania będzie (1) zidentyfikowanie wszystkich rozwiniętych lub zalążkowych koncentracji jednolitych funkcji, oraz (2) podjęcie planowych działań dla wzmocnienia koncentracji pozytywnych i ograniczenia koncentracji negatywnych.

Przedsięwzięcie nr 24.: Grant na start

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 2.2.1. Ułatwiać rozpoczęcie działalności

■ Opis realizowanych zadań

Celem przedsięwzięcia jest wsparcie mieszkańców w realizacji ich pomysłów na biznes i wzmocnienie w nich postawy przedsiębiorczej. Przedsięwzięcie zakłada wsparcie osób bezrobotnych i dotąd nieaktywnych zawodowo w założeniu własnego przedsiębiorstwa. Polegać będzie na dofinansowaniu na rozpoczęcie działalności. Dofinansowanie oparte będzie o konkurs na najlepszy biznesplan. Osoby biorące udział w konkursie będą miały możliwość skorzystania z doradztwa i konsultacji w zakresie planowania biznesu.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiego stopnia przedsiębiorczości mieszkańców i niskiego poziomu dochodów mieszkańców, które często utrudniają rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie powstanie minimum 2 lokalnych biznesów rocznie przez kolejne 5 lat funkcjonowania systemu wsparcia oraz ich utrzymanie przez przynajmniej kolejne 3 lata.

Przedsięwzięcie nr 25.: System zachęt dla najemców lokali użytkowych

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 2.2.1. Ułatwiać rozpoczęcie działalności

■ Opis realizowanych zadań

Należy w miejskim zasobie lokali użytkowych na wynajem wprowadzić wzorcowy, elastyczny system zróżnicowanych zachęt dla najemców:

- Czynsze trwale obniżone dla branż pożądaných i trwale podwyższone dla branż niepożądanych na obszarze rewitalizacji;
- Czynsze trwale obniżone dla komercyjnych miejsc kreatywnych, np. klubokawiarni, *escape roomów* i innych miejsc twórczych (np. dla artystów);
- redukcji do minimum opłaty za zajęcie pasa drogowego na wystawienie ogródków gastronomicznych;
- Obniżki czynszów za realizowanie określonych funkcji: np. niższy czynsz dla lokalu wydającego tanie posiłki dostępne cenowo dla osób niezdolnych, niższy czynsz dla kawiarni organizującej wydarzenia muzyczne itp.;
- Czynsze wzrastające stopniowo dla podmiotów rozpoczynających działalność;
- Czynsze zróżnicowane sezonowo dla działalności o sezonowej koniunkturze;
- Możliwość zawieszania lub obniżania czynszów w sytuacjach, gdy działania rewitalizacyjne lub inne działania miejskie ograniczają czasowo dochodowość danego lokalu (np. poprzez remont ulicy);
- Możliwość odliczenia od czynszu 100% wydatków na podniesienie standardu wynajmowanego lokalu, uzgodnionych z wynajmującym.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie powinno zwiększyć atrakcyjność prowadzenia biznesu, a w tym także ułatwić start biznesom rozpoczynającym działalność.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie wprowadzenie systemu. Wskaźnik binarny (TAK-NIE)

Przedsięwzięcie nr 26.: System wsparcia przedsiębiorcy

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 2.2.2. Wspierać utrzymanie biznesu

■ Opis realizowanych zadań

System wsparcia przedsiębiorcy składa się z szeregu działań wspierających lokalny biznes z obszaru rewitalizacji. Działania zakładają wsparcie z zakresu zwiększenia dostępu do informacji, wsparcie merytoryczne w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, ale także działania wspierające promocyjnie przedsiębiorców i wzmacniające wymianę doświadczeń oraz sieciowanie lokalnego biznesu.

Poszczególne działania będą realizowane zgodnie z Programem Rozwoju Przedsiębiorczości w obszarze rewitalizacji.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Ten pakiet działań ma oddziaływać na ogólne poniesienie przedsiębiorczości w obszarze rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie utrzymanie spadkowej tendencji zamykanych /zawieszanych działalności w Śródmieściu.

Przedsięwzięcie nr 27.: Markowy lokal Śródmieścia

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 2.2.2. Wspierać utrzymanie biznesu

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej kondycji przedsiębiorstw działających w Śródmieściu, w tym w obszarze rewitalizacji oraz niskiej atrakcyjności Śródmieścia jako miejsca prowadzenia biznesu. Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie lokalnie działających biznesów oraz podniesienie atrakcyjności Śródmieścia jako miejsca prowadzenia biznesu, budowanie marki Śródmieścia i wysokiej jakości usług w świadomości mieszkańców.

Przedsięwzięcie zakłada organizację cyklicznego konkursu na najlepszą jakościowo usługę lub produkt Śródmieścia. Konkurs oparty będzie o głosowanie mieszkańców. Przedsiębiorca, który zwycięży w konkursie otrzyma tytuł markowego lokalu Śródmieścia, oznaczenie na witrynie oraz pakiet usług promocyjnych.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie wspiera wzrost koniunktury gospodarczej w śródmieściu.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie utrzymanie spadkowej tendencji zamykanych /zawieszanych działalności w Śródmieściu.

Przedsięwzięcie nr 28.: Rozwój kształcenia technicznego i zawodowego z elementami edukacji przedsiębiorczej

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 2.3.1. Kształtować przedsiębiorczość młodzieży

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie odpowiada na problem dużego zapotrzebowania lokalnego rynku na pracowników o wykształceniu zawodowym i technicznym, mającym konkretną wiedzę i fach w ręku oraz jednocześnie na problem niskiego zainteresowania kształceniem się młodych osób w kierunkach technicznych i zawodowych.

Celem przedsięwzięcia jest tworzenie warunków do rozwoju kształcenia technicznego i zawodowego. Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane poprzez:

1. Wsparcie szkół zawodowych i technicznych (średniego szczebla):
 - a. doposażenie pracowni w potrzebne narzędzia i maszyny,
 - b. zwiększenie godzin nauczania praktycznego, np. poprzez realizację dodatkowych kursów,
 - c. doszkalanie nauczycieli,
 - d. dostosowanie kierunków nauczania do potrzeb lokalnego rynku w oparciu o prowadzony monitoring i diagnozowanie kierunków rozwoju biznesu.
2. Nawiązanie współpracy z lokalnymi firmami w zakresie:
 - a. organizacji praktyk i staży dla uczniów szkół,
 - b. organizacji patronatów konkretnych firm nad poszczególnymi klasami - kształcenie uczniów pod konkretne potrzeby lokalnych firm w oparciu o zindywidualizowany program nauczania wraz z dodatkowym wsparciem uczniów przez firmę poprzez programy stypendialne, wyjazdy zagraniczne, oferty pracy po zakończeniu nauki.
3. Kampania społeczna promująca kształcenie techniczne i zawodowe

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie służy poprawieniu szans młodzieży na rynku pracy

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie wzrost zainteresowania kształceniem zawodowym i technicznym - zwiększenie o 40% liczby absolwentów szkół zawodowych i technicznych przez kolejne 3 lata funkcjonowania programu oraz utrzymanie przynajmniej takiego poziomu przez kolejne 5 lat.

Przedsięwzięcie nr 29.: Pozaszkolne programy edukacyjne wspierające samosterowność uczniów

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 2.3.1. Kształtować przedsiębiorczość młodzieży

■ **Opis realizowanych zadań**

Ponieważ edukacja szkolna w całości polega na rozwiązywaniu zadań zadanych przez system edukacyjny, uczniowie nie mają szans nauczyć się w jej ramach podstawowej kompetencji przedsiębiorczej: **samosterowności**, a więc – formułowania i wyznaczania sobie samemu zadań (a także rozliczania się z ich wykonania przed samym sobą). Rozwijać takie kompetencje muszą inicjatywy pozaszkolne.

Przedsięwzięcie może być powierzone organizacji pozarządowej. Powinno mieć ono formę klastra kilku różnych rodzajów działań:

- (1) inkubatora młodzieżowej przedsiębiorczości,
- (2) inicjatywy w rodzaju media-labu, hacker space'u itp.,
- (3) przestrzeni udostępnianej inicjatywom młodzieżowym wraz ze wsparciem instruktora i możliwością korzystania ze sprzętu
- (4) systemu stopniowalnych dofinansowań miejskich, motywującego do działań innowacyjnych i przynoszących wymierny rezultat komercyjny.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Działanie sprzyja kształtowaniu się postawy przedsiębiorczej wśród młodzieży.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie powstanie minimum 5 inicjatyw młodzieżowych po 3 latach funkcjonowania programu wsparcia oraz ich utrzymanie i rozwój przez kolejne 5 lat.

Przedsięwzięcie nr 30.: Żłobek oraz punkt profesjonalnej opieki nad małymi dziećmi

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 2.3.2. Rozwijać przedsiębiorczość i mobilność zawodowa dorosłych

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie polegać będzie na organizacji żłobka w obszarze rewitalizacji wraz z punktem opieki nad dziećmi w godzinach popołudniowych i wieczornych. Żłobek będzie czynny do godziny 22.30. Opłata za żłobek powinna być refundowana dla dzieci z obszaru rewitalizacji Włocławka – gmina dopłaca do tych dzieci.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiego poziomu aktywności zawodowej i przedsiębiorczości wśród kobiet, co częściowo jest spowodowane obciążeniem opieką nad małym dzieckiem.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Umożliwienie młodym rodzicom podejmowania aktywności zawodowej, także w systemie zmianowym. Sposób oceny: wskaźnik binarny TAK-NIE.

Przedsięwzięcie nr 31.: Rozwój przedsiębiorstw ekonomii społecznej

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 2.3.2. Rozwijać przedsiębiorczość i mobilność zawodowa dorosłych

■ Opis realizowanych zadań

Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie i rozwój przedsiębiorstw ekonomii społecznej. Przedsięwzięcie zakłada kompleksowe wsparcie w zakładaniu i prowadzeniu przedsiębiorstw ekonomii społecznej w obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcie zakłada:

- granty na założenie spółdzielni socjalnych,
- doradztwo i szkolenia w zakresie zakładania i prowadzenia spółdzielni socjalnych,
- wsparcie coachingowe w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa (w zakresie zarządzania wewnętrznego oraz odnalezienia się na rynku pracy),
- wsparcie grupowe w usługach specjalistycznych – zakładanie stron internetowych, projektowanie i drukowanie materiałów graficznych,
- wspólny pakiet usług księgowych,

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej kondycji i małej aktywności trzeciego sektora, w tym szczególnie przedsiębiorstw ekonomii społecznej.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie założenie minimum 2 podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielni socjalnych), ich rozwój i utrzymanie przez kolejne minimum 2 lata.

Przedsięwzięcie nr 32.: Aktywizacja zawodowa mieszkańców

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 2.3.2. Rozwijać przedsiębiorczość i mobilność zawodową dorosłych

■ Opis realizowanych zadań

Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja osób bezrobotnych do podjęcia pracy w realizowanych programach aktywizujących.

Przedsięwzięcie zakłada realizację corocznego kompleksowego programu aktywizacji, polegającego jednocześnie na:

- kształceniu zawodowym osób bezrobotnych
- indywidualnym poradnictwie zawodowym opartym o zasadę dobierania form pracy na podstawie wywiadów z osobami bezrobotnymi
- wsparciu mentorów i coachów
- wprowadzeniu metody towarzyszenia, która polega na wsparciu osób bezrobotnych przez w pierwszym okresie od rozpoczęcia pracy (np. przez pierwsze pół roku)

Do realizacji programów należy zatrudniać doradców i trenerów pracy z doświadczeniem praktycznym.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie odpowiada na problem bezrobocia i reaguje na jego przyczyny związane zarówno z niskim poziomem wykształcenia i umiejętnościami poruszania się po rynku pracy przez osoby bezrobotne jak i problemami osobistymi czy rodzinnymi osób bezrobotnych. Przedsięwzięcie odpowiada także na problem wyuczonej bezradności, braku wzorców i etosu pracy oraz niskiej motywacji osób bezrobotnych do podjęcia pracy.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Program aktywizacyjny powinien obejmować rocznie minimum 60 bezrobotnych. Rezultatem będzie zdobycie i utrzymanie zatrudnienia przez minimum 30% osób korzystających z systemu wsparcia przez minimum kolejne 3 lata.

Przedsięwzięcie nr 33.: Sztuka w przestrzeni

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.1.1. Ożywić przestrzeń przez kulturę

■ Opis realizowanych zadań

1. Konkurs dla artystów na działania w przestrzeni

Przedsięwzięcie polega na organizowaniu corocznie konkursów skierowanych w szczególności do lokalnych twórców i artystów na realizację działań artystycznych w przestrzeni wspólnej m. in. instalacji artystycznych, wystawy rzeźb, mebli miejskich, miejsc do zabawy i odpoczynku. Z założenia wszystkie działania będą miały charakter stały, dopuszcza się także instalacje czasowe w zależności od przyjętych zasad konkursowych. Proces wyboru projektu i lokalizacji musi być transparentny i czytelny zarówno dla autorów, jak i mieszkańców.

2. Program Murale

Drugim działaniem w ramach tego przedsięwzięcia jest Program Murale. To wieloletnie przedsięwzięcie polegające na wprowadzaniu sztuki w przestrzeń obszaru, pod postacią wielkoformatowego malarstwa ściennego. Tematyka murali będzie za każdym razem uzgodniona z mieszkańcami. Gmina w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych wybierze organizację, która przeprowadzi cały proces od wyboru pro-

jektu, konsultacji z mieszkańcami do wykonania muralu. Proces wyboru projektu i lokalizacji musi być transparentny i czytelny.

Docelowo w obszarze powstanie kolekcja murali i szeroko rozumianej sztuki ulicy.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznych śródmieścia.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie wprowadzenie elementów sztuki do przestrzeni publicznej Śródmieścia, wskaźnik binarny TAK – NIE.

Przedsięwzięcie nr 34.: Muzeum Fajansu

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 3.1.1. Ożywiać przestrzeń przez kulturę

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie polega na zaprojektowaniu i wybudowaniu w obszarze rewitalizacji, nowej miejskiej instytucji kultury Muzeum Fajansu. To Interaktywne Centrum Design'u inspirowane fajansem i motywem kujawskim. Muzeum Fajansu z częścią interaktywną, prowadzące warsztaty z ceramiki i wzornictwa.

W tym celu gmina mogłaby zaktualizować wniosek w ramach RPO z muzeum wojny polsko-bolszewickiej na muzeum fajansu. Projekt architektoniczny budynku powinien mieć nowoczesną, oryginalną formę tak aby stanowić „nowy symbol Włocławka”. Projekt budynku powinien zostać wybrany w otwartym konkursie architektonicznym.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznych śródmieścia.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Otwarcie Muzeum Fajansu, jako nowej instytucji kultury. Wskaźnik binarny TAK-NIE.

Przedsięwzięcie nr 35.: Wybrane ulice jako woonerfy (podwórce miejskie)

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 3.1.2. Kreować przestrzeń zapraszająca do bezinteresownej obecności

■ Opis realizowanych zadań

Część ulic Śródmieścia zostanie zamienionych w bezpieczne i dostępne przestrzenie dla pieszych z ograniczoną przejezdnością dla samochodów. Ulica stanie się częścią przestrzeni publicznej, która zacznie wspierać lokalny biznes. Zamiast asfaltowych ulic powstaną przyjazne, często zielone przestrzenie dla pieszych, po których także poruszają się samochody. W ramach tego przedsięwzięcia wybrane ulice Śródmieścia zmienią się w witalne woonerfy aktywizujące lokalny handel. Harmonogram przedsięwzięcia zostanie określony na podstawie zapisów Planu Ruchu, który wskaże docelowe przeznaczenie i charakter wszystkich ulic w Śródmieściu. Każdy projekt woonerfu zostanie przed realizacją skonsultowany z mieszkańcami. Zmiany następować będą etapowo.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie jest odpowiedzią zarówno na problem niskiej estetyki śródmieścia, jak i na problem niskiej koniunktury gospodarczej.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Powstanie jednego woonerfu w pierwszym etapie realizacji przedsięwzięcia, wzrost liczby ulic zagospodarowanych na woonerfy w kolejnych latach realizacji GPR.

Przedsięwzięcie nr 36.: „Parki kieszonkowe” – kompaktowe tereny z zielenią wysoką

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.1.2. Kreować przestrzeń zapraszającą do bezinteresownej obecności

■ Opis realizowanych zadań

Działanie polegające na stworzeniu minimum 5 parków kieszonkowych na terenie Śródmieścia (1 rocznie). Park kieszonkowy to niewielkich rozmiarów teren zielony zawierający trzy elementy: zielenią wysoką, ławki lub inne meble miejskie zapewniające możliwość wypoczynku i oświetlenie typu parkowego (poniżej koron drzew). To kameralne przestrzenie mogą mieć powierzchnię zaledwie kilkudziesięciu m², lokowane w miejscach dotychczas zdegradowanych. Parki kieszonkowe oferują dobrej jakości miejsca do siedzenia (w cieniu). Park kieszonkowy często jest przeznaczony dla niewielkiej liczby osób, w związku z tym może być planowany także w bezpośredniej bliskości nieruchomości zamieszkałych.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej jakości przestrzeni publicznych w śródmieściu i braku miejsc zapraszających do spędzania czasu i wypoczynku.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie zagospodarowanie 5 wskazanych lokalizacji na parki kieszonkowe i ich realizacja.

Przedsięwzięcie nr 37.: Parklety■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 3.1.2. Kreować przestrzeń zapraszająca do bezinteresownej obecności

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie polega na realizacji w pierwszych dwóch latach wdrażania programu rewitalizacji łącznie 5 parkletów - małych ulicznych wysp aktywności. Parklet zajmuje z reguły jedno miejsce parkingowe oferując w zamian miejsce do siedzenia lub zabawy. Lokalizacje kolejnych parkletów zgłaszają mieszkańcy. Działania polegają na zaprojektowaniu parkletu, jego wykonanie oraz transport i montaż na ulicy. Nabór wniosków od mieszkańców ma mieć formułę otwartą, nabór ciągły, wg kolejności zgłoszeń mieszkańców. Docelowo parklety nie będą potrzebne po realizacji programu rewitalizacji, ponieważ większość ulic będzie miało charakter uspokojonych przestrzeni wspólnych.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej jakości przestrzeni publicznych w śródmieściu i braku miejsc zapraszających do spędzania czasu i wypoczynku.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie powstanie 5 parkletów w obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcie nr 38.: Otwarte Śródmieście■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 3.2.1. Odpowiadać na specyficzne potrzeby wyodrębnionych grup

■ **Opis realizowanych zadań**

Proces stopniowej likwidacji barier architektonicznych, jakim są ogrodzenia i płoty. Likwidacja ogrodzeń-barier burzących ciągłość układów architektonicznych – w celu przeciwdziałania zanikowi czytelności i łączności terenu z publiczną tkanką miejską. Proces należy rozpocząć od likwidacji ogrodzeń w publicznych instytucjach, np.: Centrum Kultury Browar B oraz placówkach oświatowych (SP 3)

Elementem tego przedsięwzięcia powinno być także usuwanie barier architektonicznych uciążliwych dla osób niepełnosprawnych zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego: otwartość śródmieścia powinna służyć wszystkim mieszkańcom.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej jakości przestrzeni publicznych w śródmieściu.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie ład wizualny w śródmieściu i dostępność przestrzeni dla wszystkich mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych. Wskaźnikiem będzie zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych i starszych przebywających w przestrzeni Śródmieścia w stosunku do stanu wyjściowego na etapie przystąpienia do realizacji przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie nr 39.: Źródła i toalety publiczne

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.2.1. Odpowiadać na specyficzne potrzeby wyodrębnionych grup

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na budowie minimum 4 publicznych toalet w obszarze Śródmieścia. Toalety powinny być równomiernie lokowane w przestrzeni obszaru. Dodatkowo do stworzenia sieci toalet publicznych należy włączyć już te istniejące w instytucjach publicznych: Centrum Kultury Browar B, muzea, urzędy. Toalety powinny być w miarę możliwości zautomatyzowane, co w dłuższej perspektywie obniża koszty funkcjonowania. Należy także zadbać o miejsca do przewijania dzieci oraz pełną dostępność dla osób niepełnosprawnych i seniorów.

W ramach przedsięwzięcia powstanie min. 3 punkty dostępu do pitnej wody (źródeł) w przestrzeni publicznej.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej jakości przestrzeni publicznych w śródmieściu.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie zwiększenie dostępności przestrzeni dla wszystkich mieszkańców, w tym dla seniorów i osób z małymi dziećmi. Rezultat mierzony binarnie odnośnie powstania zaplanowanej infrastruktury (TAK – NIE).

Przedsięwzięcie nr 40.: Wybieg i toalety dla zwierząt

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.2.1. Odpowiadać na specyficzne potrzeby wyodrębnionych grup

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie składa się z następujących elementów:

1. Wyznaczenia w obszarze rewitalizacji miejsc przeznaczonych na instalacje psich toalet. Małych osłoniętych placików, wysypanych piaskiem, który jest sukcesywnie wymieniany

2. Wyznaczenie i stworzenie minimum dwóch wybiegów dla psów. Dużych psich parków, z przeszkodami, miejscami do siedzenia oraz źródłem, dla psa i jego właściciela,
3. Stworzenie systemu darmowej dystrybucji do mieszkańców jednorazowych torebek na psie odchody
4. Kampania informacyjna

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej jakości przestrzeni publicznych w śródmieściu.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie powstanie w śródmieściu warunków do wyprowadzania psów na spacer bez kolizji z innymi funkcjami śródmiejskimi. Rezultat mierzony binarnie odnośnie powstania zaplanowanej infrastruktury (TAK – NIE).

Przedsięwzięcie nr 41.: Trójka dla mieszkańców

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.2.1. Odpowiadać na specyficzne potrzeby wyodrębnionych grup

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na stworzeniu nowego otoczenia wokół Szkoły Podstawowej nr 3. Szkoła będzie oferować dostępną publicznie dla mieszkańców przestrzeń do aktywnego spędzania czasu wolnego, jednocześnie poprawiając uczniom i uczennicom jakość infrastruktury sportowej.

Warto rozważyć nowe boisko i przyrządy do ćwiczeń, ale także park kieszonkowy.

Teren zostanie tak zaaranżowany, aby część przestrzeni była stale dostępna, a pozostała infrastruktura także po godzinach pracy szkoły i w weekendy. Teren otwarty, w nocy oświetlony i objęty monitoringiem. To przedsięwzięcie ma wyznaczać nowy standard przestrzeni we Włocławku.

Projekt zmian musi powstać w ramach konkursu architektonicznego i poddany konsultacjom z mieszkańcami, w szczególności z sąsiadami i społecznością szkoły. Szkoła powinna stać się dostępna dla uczniów z każdej możliwej strony, promować poruszanie się do szkoły pieszo i na rowerze. Jednocześnie warto także na etapie planowania zweryfikować czy płaskie dachy szkoły mogłyby zostać zaadaptowane na dodatkowe metry kwadratowe użytkowej przestrzeni np. jako zielone dachy.

Rozważyć wykupienie i włączenie do szkoły sąsiadującego, niedziałającego dziś kina Bałtyk (zbudowane w latach 30tych XX wieku), które mogłoby po remoncie i adaptacji tworzyć unikatową przestrzeń edukacyjno-kulturalną.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie odpowiada na problem niskiej jakości przestrzeni publicznych w śródmieściu.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie powstanie wokół szkoły nowej, wysokiej jakości przestrzeni dostępnej dla wszystkich mieszkańców. Rezultat mierzony binarnie odnośnie powstania zaplanowanej infrastruktury (TAK – NIE) oraz poprzez zwiększenie liczby mieszkańców przebywających na terenie szkoły w godzinach pozalekcyjnych.

Przedsięwzięcie nr 42.: Przygotowanie lokalnej strategii transportowej - Planu Ruchu

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.2.2. Zadbać o organizację przestrzeni

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na opracowaniu strategii poruszania się po obszarze, w ujęciu wieloletnim.

Strategia powinna uwzględnić zmiany w strukturze społecznej obszaru i jego uwarunkowanie historyczne oraz wszystkie grupy użytkowników (pieszych, rowerzystów i tych poruszających się samochodem). Opracowanie będzie określać wzajemne relacje między poszczególnymi użytkownikami i wyznaczać priorytety dla wybranych grup. Także priorytety, jeśli chodzi o inwestycje. Plan Ruchu musi określić, czyje potrzeby transportowe muszą być zaspokajane w pierwszej kolejności. Strategia określi na nowo charakter poszczególnych ulic Śródmieścia, część z nich może zostać zupełnie wyłączona z ruchu kołowego, część ulic może zostać przeobrażona w witalne zielone woonerfy. Integralną częścią Planu Ruchu dla Śródmieścia, będzie lokalna polityka parkingowa.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie podniesie pośrednio standard życia w całym mieście, w tym także w obszarze rewitalizacji oraz poprawi spójność obszaru rewitalizacji z resztą miasta.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie powstanie dokumentu strategii. Wskaźnik binarny TAK-NIE.

Przedsięwzięcie nr 43.: Program Ławka – miejskie meble i aranżacje do siedzenia

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.1.2. Kreować przestrzeń zapraszającą do bezinteresownej obecności

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na sukcesywnym instalowaniu w przestrzeni obszaru rewitalizacji różnorodnych mebli miejskich służących do siedzenia i odpoczynku oraz tworzeniu mikro aranżacji przestrzennych obsługujących funkcję wypoczynku. Priorytetem będzie dobra lokalizacja i ergonomia mebli uwzględniająca potrzeby różnych grup użytkowników (w tym seniorów). Pojawią się ławki dla seniora, ale także ławy dla całych rodzin, miejsca dla osób odpoczywających w ciszy, miejsca do siedzenia dla Większych grup (np. wycieczek) i kiluosobowych grup, dla par i pojedynczych osób potrzebujących samotności. Dla osób lubiących wygrzewać się w słońcu i dla preferujących cień.

Zasadą będzie stosowanie rozwiązań zapewniających komfort korzystania przez co najmniej trzy pory roku: materiałów hydrofobowych, nienamakających, o niskim przewodnictwie cieplnym (nie nagrzewających się nadmiernie latem i nie przymarzających zimą), konstrukcji odpornych na dewastację i łatwych w utrzymaniu, nie wymagających częstej konserwacji. Dodatkową cechą systemu ma być różnorodność rozwiązań, nie zaś jeden typ ławki stosowany masowo.

Operator przedsięwzięcia w sposób ciągły, będzie tworzył, projektował i ustawiał w przestrzeni nowe miejsca do siedzenia i odpoczynku. Także mieszkańcy będą mogli wskazać lokalizacje do ustawienia miejsc odpoczynku. Corocznie w przestrzeni Śródmieścia będzie pojawiało się minimum 10 nowych miejsc do siedzenia.

Dodatkowo w ramach tego przedsięwzięcia w ciągu dwóch lat powstanie opracowany katalog mebli miejskich, rekomendowanych dla przestrzeni Śródmieścia,

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie podniesie bezpośrednio standard życia w całym obszarze rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie powstanie co najmniej 10 miejsc do siedzenia corocznie przy jednoczesnym niezmnieszeniu liczby miejsc dotychczasowych. Wskaźnikiem jest przyrost miejsc od siedzenia netto (nowo utworzone miejsca minus miejsca zdemontowane).

Przedsięwzięcie nr 44.: „Bezpieczne Śródmieście”

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.3.1. Przeciwdziałać zagrożeniom kryminalnym

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie ma na celu poprawę bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji poprzez uwzględnienie w projektowaniu nowych przestrzeni oraz przearanżowanie istniejących przestrzeni zgodnie z międzynarodowym standardem CPTED: Przestrzeni Wolnej Od Zagrożeń Kryminalnych, oraz:

- instalację skutecznego systemu monitoringu,
- instalację oświetlenia tam, gdzie go brakuje (również w parku)
- ograniczenie ilości miejsc ustronnych, „ciemnych zakamarków”.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie podniesie bezpośrednio standard życia w całym obszarze rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Zastosowanie standardu CEPTED do każdej nowo projektowanej przestrzeni miejskiej i do każdej nowo podejmowanej aranżacji przestrzeni istniejącej.

Zastosowanie rozwiązań organizacyjnych podnoszących bezpieczeństwo w całym obszarze rewitalizacji. Wskaźniki rezultatu binarne (TAK – NIE).

Przedsięwzięcie nr 45.: System Monitorowania Jakości Powietrza

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.3.2. Monitorować zagrożenia środowiskowe

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na zakupie i uruchomieniu miejskiego systemu monitorowania

jakości powietrza. System będzie składał się z 3 stacji pomiarowych rozmieszczonych w różnych częściach obszaru. Lokalizacje zostaną wybrane we współpracy z mieszkańcami, którzy będą mogli zgłosić miejsca, gdzie należy ustawić czujniki pyłu. Każda stacja będzie automatycznie przysyłać pomiary. Wizualizacja danych na bieżąco dostępna na stronie www.Śródmieście.pl.

W ramach przedsięwzięcia uwzględniona też musi być akcja informacyjna wśród mieszkańców i lokalnych mediów.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie podniesie poziom dostępności dla mieszkańców informacji o środowisku, a dzięki temu pośrednio może podnieść standard życia w całym obszarze rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Zainstalowanie systemu monitoringu. Wskaźnik binarny TAK-NIE.

Przedsięwzięcie nr 46.: Miejski Ogrodek

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.4.1. Zarządzać zielenią w przestrzeni miejskiej

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na stworzeniu w strukturze urzędu miasta stanowiska miejskiego ogrodnika. Ogródnik miejski będzie odpowiadał za zarządzanie i kształtowanie zieleni we Włocławku. Miejski ogrodnik w pierwszej kolejności musi przygotować ogólne zasady dotyczące kształtowania zieleni obejmujące sposoby pielęgnacji, preferowane gatunki roślin i drzew dla Włocławka i obszaru rewitalizacji.

Należy opracować także całościową wieloletnią wizję kształtowania układu wszystkich obszarów zielonych w mieście.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie poprawi jakość zarządzania zielenią a przez to pośrednio podniesie standard życia w całym obszarze rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie stworzenie stanowiska i zatrudnienie osoby. Wskaźnik binarny: TAK-NIE

Przedsięwzięcie nr 47.: Zieleń wysoka: zadrzewianie śródmieścia

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.4.2. Wprowadzać i kształtować miejsca zacienione wśród zieleni

■ Opis realizowanych zadań

Opracowanie programu nasadzeń drzew wysokich i krzewów w obszarze rewitalizacji. Przed przystąpieniem do realizacji należy opracować katalog preferowanych dla obszaru drzew oraz krzewów. Należy określić także zasady pielęgnacji i opieki.

Operatorem programu będzie miejski ogrodnik, który będzie zarządzał całą zielenią w obszarze. Określi gatunki preferowanych gatunków drzew i krzewów wraz z propozycjami miejsc przeznaczonych na zadrzewienie.

Mieszkańcy będą zachęceni do zgłaszania swoich propozycji zadrzewień.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie podniesie standard życia w całym obszarze rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie opracowanie programu. Wskaźnik binarny: TAK-NIE

Przedsięwzięcie nr 48.: Odnowa Parku im. H. Sienkiewicza

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 3.4.2. Wprowadzać i kształtować miejsca zacienione wśród zieleni

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu terenu Parku im. H. Sienkiewicza w oparciu o wybrany w konkursie i skonsultowany z mieszkańcami projekt.

W ramach przedsięwzięcia w Parku powinny pojawić się m.in.:

- nowe elementy małej architektury w tym, pawilony, altany, pergole, ławki tematyczne
- automatyczne toalety publiczne
- poidła dla ludzi i zwierząt
- nowe miejsca spotkań, w tym dla grup
- oznaczone trasy spacerowe i biegowe
- sztuka i rzeźby
- oświetlenie
- plac zabaw: tematyczny, zadaszony, dla różnych grup wiekowych dzieci
- wybieg dla psów (dog run) oraz kosze na psie odchody.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie wpłynie na podniesienie jakości życia w obszarze rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie realizacja projektu zagospodarowania parku. Wskaźnik binarny: TAK-NIE

Przedsięwzięcie nr 49.: Remont budynków mieszkalnych należących do zasobu gminy

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 4.1.1. Poprawić stan kamienic w Śródmieściu

■ Opis realizowanych zadań

Celem niniejszego przedsięwzięcia jest remont, modernizacja i zapewnienie odpowiedniego standardu infrastruktury mieszkaniowej należącej do zasobu gminy w obszarze rewitalizacji, tak aby nieruchomości należące do zasobów miejskich stały się wzorem dla innych właścicieli nieruchomości pod względem standardu technicznego, konserwatorskiego oraz usług zarządczych.

Zadanie polega na dostosowaniu istniejącej infrastruktury w Śródmieściu do przyjętych Standardów Mieszkaniowych, poprzez ich remonty oraz utrzymanie w odpowiedniej jakości, jak również ich rozbudowa, przebudowa i inwestycje w nowe obiekty.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie podniesie standard życia w całym obszarze rewitalizacji.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będą wyremontowane wszystkie budynki należące do zasobu gminnego.

Przedsięwzięcie nr 50.: Remont dla Seniora

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 4.1.1. Poprawić stan kamienic w Śródmieściu

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie polega na stworzeniu wydzielonego funduszu z przeznaczeniem na dopasowywanie mieszkań do potrzeb seniorów. Każda osoba pow. 65 roku życia będzie mogła skorzystać z dotacji na drobne remonty dostosowujące mieszkanie/dom do potrzeb osób starszych. W celu usprawnienia i transparentności procesu przydzielania środków, przygotowany zostanie katalog rozwiązań wspierających osoby starsze w samodzielnym funkcjonowaniu.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie podniesie standard życia w całym obszarze rewitalizacji.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie wzrastająca liczba seniorów korzystających z dotacji na drobne remonty. Zakłada się, że w pierwszym roku funkcjonowania funduszu ze wsparcia skorzysta 10 seniorów i liczba ta nie będzie spadać w kolejnych latach realizacji przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie nr 51.: Wsparcie merytoryczne dla właścicieli i wspólnot mieszkaniowych

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 4.1.1. Poprawić stan kamienic w Śródmieściu

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie polegać będzie na usłudze doradztwa merytorycznego w celu kompleksowej obsługi właścicieli, zarządców i mieszkańców nieruchomości z obszaru rewitalizacji. Jest to jedno z kluczowych działań rewitalizacyjnych, które w założeniu ma się przyczynić do zwiększania kompetencji właścicieli i zarządców nieruchomości w zakresie zarządzania nieruchomościami w obszarach rewitalizowanych i zabytkowych. Zakładane działania będą skierowane także do mieszkańców i najemców mieszkań. Przedsięwzięcie składa się z szeregu powiązanych ze sobą działań m.in.:

- wsparcia merytorycznego dotyczącego zarządzania nieruchomościami,
- zatrudnienia doradcy remontowego dla obsługi wspólnot mieszkaniowych, który świadczyć będzie usługi koordynowania procesu remontów budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji,

- wydzielenia zakładki na stronie internetowej rewitalizacji służącej „obsłudze nieruchomości”,
- przygotowania „Przewodnika Dobrych Praktyk Remontowych” dla działań inwestycji przy obiektach z obszaru rewitalizacji.

Działania zostały opisane szczegółowo w dokumencie Fundusz Wsparcia Remontów.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie podniesie standard życia w całym obszarze rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem przedsięwzięcia będzie podniesienie jakości zabudowy Śródmieścia poprzez skorzystanie z usług świadczonego wsparcia i doradztwa. Zakłada się, że z jakiegokolwiek z wprowadzonych form wsparcia skorzysta 60% osób fizycznych i/lub wspólnot mieszkaniowych podejmujących działania remontowe w Śródmieściu do końca 3 roku funkcjonowania systemu wsparcia oraz utrzymanie minimum tej tendencji przez kolejne lata.

Przedsięwzięcie nr 52.: Dotacje do remontów

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 4.1.1. Poprawić stan kamienic w Śródmieściu

■ Opis realizowanych zadań

Finansowe Wsparcie budynków mieszkalnych. Zgodnie z art. 35 ustawy o rewitalizacji w przypadku nieruchomości położonych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji gmina może udzielić właścicielom lub ich użytkownikom dotacji bezzwrotnych w wysokości nieprzekraczającej 50% nakładów koniecznych na wykonanie prac budowlanych polegających na remoncie lub przebudowie oraz prac konserwatorskich i prac restauratorskich. Będzie to główne narzędzie wspierające podmioty prywatne w przywracaniu godnych standardów technicznych, zwiększające dynamikę podejmowanych działań remontowych jednocześnie dbając o jakość prowadzonych prac.

Wsparcie będzie przyznawane na remonty budynków, które jednocześnie realizują cele rewitalizacji i spełniają określone w GPR standardy mieszkaniowe. W ciągu roku odbywać się będą dwa nabory wniosków. W przypadku dużej ilości zgłoszeń, przekraczającej wielkość budżetu przedsięwzięcia, wsparcie w danym naborze otrzyma wnioskodawca, który otrzymał najwyższą liczbę punktów. Na potrzeby programu powstanie także przewodnik remontowy oraz dedykowana strona www, które mają ułatwiać korzystanie z narzędzi wsparcia.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie podniesie standard życia w całym obszarze rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie wdrożenie systemu wsparcia dotacji do remontów – wskaźnik binarny (TAK – NIE) oraz wzrastająca liczba wyremontowanych budynków w obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcie nr 53.: Miejski Konserwator Zabytków

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 4.1.1. Poprawić stan kamienic w Śródmieściu

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na utworzeniu (nieobowiązkowego, ale możliwego w świetle zapisów ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami) stanowiska Miejskiego Konserwatora Zabytków. Miejski Konserwator Zabytków powinien ubiegać się o zawarcie porozumienia z wojewodą kujawsko-pomorskim o przekazaniu części kompetencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. MKZ w pierwszym etapie powinien działać jako wieloosobowe stanowisko pracy (minimum dwa etaty), a siedzibę powinien mieć w obszarze rewitalizacji.

MKZ będzie także nadzorował i koordynował działania wynikające z miejskiego programu opieki nad zabytkami i prowadził Gminną Ewidencję Zabytków.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie podniesie standard dbałości o dziedzictwo materialne (przede wszystkim zabytki nieruchome i krajobraz kulturowy) w całym obszarze rewitalizacji i poza nim.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie stworzenie stanowiska i zatrudnienie osoby. Wskaźnik binarny: TAK-NIE

Przedsięwzięcie nr 54.: Program „Moje podwórko”

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 4.1.2. Poprawić stan podwórek

■ Opis realizowanych zadań

Dofinansowanie wspólnot mieszkaniowych na zagospodarowanie podwórek (części wspólnych) kamienic, w celu powstania „miejsc wspólnych” dla mieszkańców. Dotacje można będzie otrzymać, jeśli w ramach planowanych prac powstanie infrastruktura, która będzie wspierać tworzenie relacji sąsiedzkich poprzez budowę miejsc spotkań i placów zabaw. Elementem każdej interwencji towarzyszyć będzie zielen, a w miarę możliwości zielen wysoka. Projekty zmian będą musiały być skonsultowane z mieszkańcami (maksymalna wysokość dotacji i próg procentowy do ustalenia).

Założenia:

- Program oparty na otwartym naborze wniosków z czytelną procedurą oceny.
- Warunkiem otrzymania wsparcia jest zapewnienie integracyjnego charakteru interwencji poprzez m.in. zapewnienie miejsc spotkań i zabaw,
- Wszystkie projekty zmian muszą być uzgodnione z mieszkańcami
- Współfinansowaniem mogą być objęte w szczególności nakłady związane z:
 - miejscami zabaw dla dzieci, tworzącymi układ urządzeń (huśtawki, zjeżdżalnie, piaskownice i inne) trwale związany z gruntem i związane z nim specjalistyczne nawierzchnie,
 - zorganizowanymi zespołami zieleni, z trwałymi elementami małej architektury i nasadzeniami wieloletnimi oraz nasadzeniami drzew wysokich
 - miejscami wypoczynku i rekreacji, tj. układami małej architektury, trwale związanymi z gruntem wraz z trwałymi urządzeniami rekreacyjnymi i związane z nimi utwardzenia terenu,
- Kto może otrzymać wsparcie.
 - Wspólnoty mieszkaniowe (po podjęciu uchwały)
 - Właściciel nieruchomości (po konsultacjach z mieszkańcami)

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Program umocni wspólnoty sąsiedzkie przez ich zbiorowe zaangażowanie w zmianę otoczenia własnego miejsca zamieszkania.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będą co najmniej 4 podwórka objęte programem rocznie, przez cały okres realizacji programu rewitalizacji.

Przedsięwzięcie nr 55.: Miejskie Biuro Najmu

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 4.1.3. Uaktywnić puste lokalne mieszkalne i użytkowe

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na utworzeniu Miejskiego Biura Najmu – jednostki organizacyjnej podległej Urzędowi Miasta. Zadaniem Miejskiego Biura Najmu będzie najem, od właścicieli prywatnych, mieszkań w celu dalszego ich wynajmu osobom oczekującym i uprawnionym do pomocy mieszkaniowej z komunalnych zasobów Miasta Włocławka, ze szczególnym uwzględnieniem Śródmieścia.

Klientami MBN będą zarówno najemcy poszukujący mieszkań, jak i wynajmujący – właściciele lokali. Właściciel lokalu podejmujący współpracę z MBN nie będzie już

musiał sam zajmować się poszukiwaniem najemcy, nie będzie weryfikować jego możliwości płatniczych, nie będzie prowadzić windykacji ewentualnych zaległych płatności, nie będzie też zajmować się opróżnieniem lokalu. Całość tego procesu spoczywać będzie na Miejskim Biurze Najmu, które będzie także gwarantem spokojnego i stabilnego przebiegu umowy.

Przedmiotem najmu będą mieszkania które będą gwarantowały utrzymanie zaplanowanego w ramach programu rewitalizacji miksu społecznego.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie zapewni zasiedlenie lokali, które dotychczas są pustostanami, a jednocześnie poprawi stabilność sytuacji zarówno wynajmujących, jak i najemców.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie utworzenie Miejskiego Biura Najmu (wskaźnik binarny: TAK-NIE) oraz zwiększenie liczby mieszkańców Śródmieścia i zmniejszenie liczby pustych lokali mieszkalnych.

Przedsięwzięcie nr 56.: Mieszkanie dla Absolwentów

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 4.1.3. Uaktywnić puste lokalne mieszkalne i użytkowe

■ Opis realizowanych zadań

Program „Mieszkanie dla absolwenta” będzie skierowany do najlepszych absolwentów uczelni wyższych, którzy pracują we Włocławku. Na ten cel corocznie przeznaczone zostaną 3 mieszkania komunalne w obszarze rewitalizacji, które będą sukcesywnie wynajmowane absolwentom po preferencyjnych warunkach. O mieszkanie będą mogli ubiegać się młodzi absolwenci, którzy ukończyli studia ze średnią ocen co najmniej 4,7 i są zatrudnieni we Włocławku na podstawie umowy o pracę.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie zapewni zasiedlenie lokali, które dotychczas są pustostanami, a jednocześnie wpłynie na miks społeczny na obszarze rewitalizacji i zwiększy szanse ekonomiczne obszaru.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie wzrost liczby zamieszkanych przez absolwentów uczelni wyższych mieszkań w obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcie nr 57.: Dopasowanie istniejących przepisów lokalnych do oczekiwań interesariuszy

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 4.1.3. Uaktywnić puste lokale mieszkalne i użytkowe

■ **Opis realizowanych zadań**

Działanie polega na znówelizowaniu obowiązującej obecnie Uchwały RM o zwolnieniu z podatku od nieruchomości. Uchwała w obecnym kształcie jest mało skuteczna, przez ostatnie 3 lata, uchwała miała zastosowanie tylko w 5 przypadkach.

Nowe zapisy powinny wspierać działania zbieżne z celami rewitalizacji obszaru. Celem uchwały będzie odciążenie finansowe nie tylko w zamian za podjęte działania remontowe. Pod uwagę brane będą również takie aspekty, jak organizacja przestrzeni, tworzenie miejsc integracji mieszkańców, poprawiające warunki życia (np. eliminacja niskiej emisji).

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie zapewni zasiedlenie lokali, które dotychczas są pustostanami, a jednocześnie wpłynie na miks społeczny na obszarze rewitalizacji i zwiększy szanse ekonomiczne obszaru.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie uchwalenie przez Radę nowej uchwały spełniającej powyższe cele. Wskaźnik realizacji binarny (TAK-NIE).

Przedsięwzięcie nr 58.: Nowe Zagospodarowanie Placu Wolności

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 4.2.1. Poprawić stan techniczny Infrastruktury przestrzeni publicznych

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie będzie polegać na radykalnej przebudowie Placu Wolności w taki sposób, aby stał się ulubionym miejscem spotkań mieszkańców Włocławka – wizytówką miasta. Rekomendujemy, aby na Placu Wolności powstał m.in. park, Park Wolności. Centralny Park Włocławka stworzy zupełnie nowe doznania w ścisłym centrum miasta, Wysokie drzewa, trawa, łąki kwiatowe, miejsca spotkań i piknikowania. Animacja aktywności kulturalnych i sportowo rekreacyjnych. Należy przeanalizować powstanie parkingu podziemnego pod częścią parku w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Zagospodarowanie placu musi być poprzedzone otwartym konkursem architektonicznym na koncepcję, zwycięska koncepcja powinna być poddana szerokiej debacie publicznej. Nowe zagospodarowanie musi uwzględniać priorytet ruchu pieszego nad indywidualnym transportem samochodowym oraz zdefiniować nowy standard prze-

strzeni publicznej we Włocławku, w tym – być zgodne ze standardem projektowania uniwersalnego (uwzględniającego potrzeby osób niepełnosprawnych), standardy Przestrzeni Przyjaznej Seniorom, oraz międzynarodowy standard przestrzeni wolnej od zagrożeń kryminalnych CPTED.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie poprawi jakość przestrzeni publicznych obszaru rewitalizacji.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie realizacja koncepcji zagospodarowania Placu Wolności. Wskaźnik realizacji binarny (TAK-NIE) oraz zwiększenie liczby mieszkańców przybywających w parku po realizacji inwestycji.

Przedsięwzięcie nr 59.: Ulica 3 Maja – deptakiem

■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 4.2.1. Poprawić stan techniczny Infrastruktury przestrzeni publicznych

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie polega na stworzeniu na ul. 3-go Maja spacerowego bulwaru – deptaka. Rdzeniem tego przedsięwzięcia będzie przeprojektowanie i rearanżacja ulicy do nowej funkcji, w tym wyposażenie jej w małą architekturę, przede wszystkim liczne miejsca do siedzenia (również dla grup). Elementem będzie zmiana organizacji ruchu: nadanie statusu drogi pieszej z dopuszczonym ruchem rowerowym (bez wydzielonego pasa: ruch zmieszany pieszo-rowerowy z sugerowanym torem jazdy, wyznaczonym odpowiednimi elementami w posadzce deptaka).

Zagospodarowanie deptaka musi być poprzedzone otwartym konkursem architektonicznym na koncepcję, zwycięska koncepcja powinna być poddana szerokiej debacie publicznej. Nowe zagospodarowanie musi być zgodne ze standardem projektowania uniwersalnego (uwzględniającego potrzeby osób niepełnosprawnych), standardem Przestrzeni Przyjaznej Seniorom, oraz międzynarodowym standardem przestrzeni wolnej od zagrożeń kryminalnych CPTED.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie poprawi jakość przestrzeni publicznych obszaru rewitalizacji.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie realizacja koncepcji zagospodarowania ulicy 3 Maja - wskaźnik realizacji binarny (TAK-NIE) oraz zwiększenie liczby mieszkańców przybywających na ulicy 3 Maja po realizacji inwestycji.

Przedsięwzięcie nr 60.: Naprawy To.■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 4.2.1. Poprawić stan techniczny Infrastruktury przestrzeni publicznych

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie polega na stworzeniu internetowej platformy służącej zgłaszaniu przez mieszkańców Włocławka usterek w przestrzeni miasta. Platforma działać będzie na wzór istniejącego już w Polsce serwisu www.naprawmyto.pl.

Dzięki prostemu interfejsowi każdy mieszkaniec może w kilku krokach przesać zgłoszenie, które trafi bezpośrednio do odpowiedniej komórki w urzędzie gminy. Po zgłoszeniu alertu można na bieżąco śledzić informacje o postępach w sprawie – która komórka w urzędzie się nią zajmuje i jak zmienia się status zgłoszenia.

Dzięki serwisowi miejskie awarie (szczególnie te drobne) szybciej trafiają do odpowiedniej osoby.

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie poprawi jakość przestrzeni publicznych obszaru rewitalizacji.

■ **Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny**

Rezultatem będzie wdrożenie internetowej platformy służącej zgłaszaniu przez mieszkańców Włocławka usterek w przestrzeni miasta. Wskaźnik realizacji binarny (TAK-NIE).

Przedsięwzięcie nr 61.: Wzbogacenie zagospodarowania Bulwarów■ **Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie**

Cel szczegółowy 4.2.1. Poprawić stan techniczny Infrastruktury przestrzeni publicznych

■ **Opis realizowanych zadań**

Przedsięwzięcie polega na stopniowym zwiększaniu atrakcyjności bulwaru nadwiślańskiego poprzez tworzenie nowych miejsc aktywności oraz zwiększaniu jakości miejsc do siedzenia i odpoczynku. Propozycje działań:

- pływające barki z różnymi funkcjami, w tym place zabaw, restauracja, hostel,
- pływające baseny i pomosty
- zacienienie (zadaszenie bulwarów) poprzez montaż pergoli, instalacji artystycznych, zieleni liściastej, parawanów, kiosków handlowych, pawilonów;
- ograniczenie ruchu kołowego na ulicy Bulwary Marszałka Józefa Piłsudskiego

■ **Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys**

Przedsięwzięcie poprawi jakość przestrzeni publicznych obszaru rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie realizacja koncepcji zagospodarowania Bulwarów - wskaźnik realizacji binarny (TAK-NIE) oraz zwiększenie liczby mieszkańców przybywających na Bulwary po realizacji inwestycji.

Przedsięwzięcie nr 62.: Podziemne pojemniki na odpady

■ Cel rewitalizacji realizowany przez to przedsięwzięcie

Cel szczegółowy 4.2.2. Poprawić stan techniczny Infrastruktury podziemnej

■ Opis realizowanych zadań

Przedsięwzięcie polega na zainstalowaniu w zabytkowej przestrzeni śródmieścia systemu podziemnych pojemników na odpady komunalne. Usytuowane równomiernie w całym Śródmieściu, będą obsługiwały głównie mieszkańców, którzy otrzymają karty mieszkańca, otwierające pojemniki.

Podziemne śmietniki zastępują dotychczasowy sposób odbioru odpadów. Dzięki czemu mieszkańcy będą mogli zrezygnować z własnych wiat śmietnikowych albo je radykalnie zmniejszyć.

Lokalizacja śmietników będą wskazywane także przez samych mieszkańców Śródmieścia.

■ Opis oddziaływania przedsięwzięcia na zdiagnozowany kryzys

Przedsięwzięcie poprawi jakość przestrzeni publicznych obszaru rewitalizacji.

■ Prognozowane rezultaty przedsięwzięcia i sposób ich oceny

Rezultatem będzie zainstalowanie w zabytkowej przestrzeni śródmieścia systemu podziemnych pojemników na odpady komunalne - wskaźnik realizacji binarny (TAK-NIE)

6. System monitorowania realizacji celów programu rewitalizacji

System monitorowania jest częścią szerszego systemu zarządzania procesem wdrażania rewitalizacji. Należy on – wraz z częścią systemu oceny – do podsystemów pozyskiwania informacji zarządczej niezbędnej do sterowania rewitalizacją.

DEFINICJA: **Monitorowanie** danego procesu, to towarzysząca temu procesowi procedura systematycznego śledzenia, rejestrowania i raportowania jego przebiegu w czasie rzeczywistym.

Źródło: autorska definicja W. Kłosowski (opracowanie własne PZR Consulting)

Monitorowanie w odniesieniu do **procesu rewitalizacji** proponujemy podzielić na dwie zasadnicze części:

1. **Monitorowanie stanu realizacji przedsięwzięć**, które polega na śledzeniu, rejestrowaniu i raportowaniu postępów realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
2. **Monitorowanie zmian stanu obszaru rewitalizacji**, które polega na śledzeniu wartości wskaźników prostych oraz zliczaniu wartości wskaźników złożonych wskazujących na stan zjawisk kryzysowych.

6.1.1. Objaśnienie użytych terminów

■ Wskaźniki monitoringu

Wskaźniki monitoringu – w odniesieniu do całego procesu rewitalizacji – to dwie różne grupy wskaźników, służące śledzeniu zmienności dwóch różnych zjawisk w obszarze rewitalizacji:

- w odniesieniu do **postępu realizacji przedsięwzięć** – są to wskaźniki produktu, mierzące wytworzone w procesie realizowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych konkretne, fizyczne efekty działań (dobra i usługi), które zostały w ramach danego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego zaplanowane (nie monitoruje się *rezultatów!*);
- w odniesieniu do **zmian stanu obszaru** – są to wskaźniki diagnostyczne (badawcze), mierzące ilościowe zmiany natężenia zjawisk kryzysowych, na podstawie których w procesie diagnozy wyznaczono obszar zdegradowany.

Wskaźniki monitoringu nie mają funkcji oceny, a jedynie funkcję rejestracji stanu faktycznego.

■ Wskaźnik prosty monitoringu

Wskaźnik prosty monitoringu to wskaźnik składający się z dokładnie jednego obserwowalnego i mierzalnego zjawiska, którego rejestrowanie i pomiar pozwalają rozpoznać stan monitorowanego zjawiska z wystarczająco wysokim prawdopodobieństwem.

■ Wskaźnik złożony (inaczej: indeksowy, zagregowany lub syntetyczny) monitoringu

Wskaźnik złożony monitoringu składa się z:

- co najmniej dwóch wskaźników składowych,
- reguły przeliczania miar wskaźników składowych na syntetyczną miarę wskaźnika złożonego (na ogół jest to suma ważona).

■ Wartość bazowa wskaźnika monitoringu

Wartość bazowa to wartość danego wskaźnika odnotowana przed rozpoczęciem lub w chwili rozpoczęcia monitorowanego procesu, która następnie będzie punktem odniesienia dla obliczania zmian wartości wskaźnika.

■ Wartość osiągnięta wskaźnika monitoringu

Wartość osiągnięta wskaźnika monitoringu to wartość danego wskaźnika faktycznie uzyskana w danym punkcie monitorowanego procesu rewitalizacji (najczęściej w chwili jego zakończenia, ale też – w niektórych przypadkach – na zakończenie wyodrębnionego etapu), najczęściej odnotowana w ramach ewaluacji *ex post* lub – odpowiednio – etapowej ewaluacji *on-going*.

■ Wartość referencyjna (docelowa) wskaźnika monitoringu

Wartość referencyjna (docelowa) wskaźnika monitoringu to ustalona arbitralnie oczekiwana wartość danego wskaźnika, która powinna być uzyskana w danym punkcie monitorowanego procesu.

6.1.2. Monitorowanie realizacji przedsięwzięć, celów szczegółowych i operacyjnych programu rewitalizacji

6.1.2.1. Monitorowanie stanu realizacji przedsięwzięć

Monitorowanie stanu realizacji przedsięwzięć co do zasady polega na **śledzeniu, rejestrowaniu i raportowaniu postępów realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, w szczególności na poziomie ich zaplanowanych produktów. Istotą monitoringu będzie **porównywanie realizacji faktycznej z wcześniej przyjętym harmonogramem i rejestrowanie opóźnień**. Wobec tego proponuje się następujący porządek działań przy uruchamianiu systemu monitorowania:

1. Pierwszym zadaniem po przyjęciu GPR będzie przyjęcie **harmonogramów planowanych działań** dla każdego z przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
2. Następnie w cyklu kwartalnym będzie zbierana informacja o faktycznych postępach realizacji poszczególnych przedsięwzięć.
3. Informacja ta będzie porównywana z założonym harmonogramem a w przypadku opóźnień realizacji, będzie podejmowana jedna z dwóch decyzji:
 - a. dla zadania opóźnionego w stosunku do harmonogramu będzie sporządzany plan naprawczy wyrównania opóźnień na kolejnych etapach, albo
 - b. planowany harmonogram zostanie odpowiednio skorygowany.

Ta część procedury monitorowania realizacji programu rewitalizacji będzie bazowała na dwóch dokumentach:

1. Zbiorczym **harmonogramie realizacji** rozpisany z dokładnością do kwartału, w którym przedsięwzięcia będą rozbite na czytelne etapy realizacyjne (przykładowo: etap opracowywania programu funkcjonalno-użytkowego, etap tworzenia projektu budowlanego, etap realizacji budowy, etap organizacyjnego i instytucjonalnego uruchamiania funkcji przewidzianej w danym obiekcie).
2. **Raportach kwartalnych z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, w których każdy właściciel przedsięwzięcia będzie co kwartał raportował stan realizacji przedsięwzięcia, które mu podlega.

Raporty kwartalne z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą co kwartał porównywane z zapisami harmonogramu, a na ewentualne opóźnienia realizacji system powinien reagować wdrażaniem programów naprawczych albo – w uzasadnionych przypadkach – skorygowaniem harmonogramu.

Za monitorowanie stanu realizacji przedsięwzięć odpowiadać będą poszczególne wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Włocławek oraz pozostałe instytucje i podmioty, które odpowiedzialne będą za realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dane niezbędne do prowadzenia monitoringu gromadzone będą na bieżąco przez koordynatorów poszczególnych przedsięwzięć.

6.1.2.2. *Monitorowanie stanu realizacji celów szczegółowych i operacyjnych*

Stan osiągnięcia każdego z celów szczegółowych będzie oceniany jako zsumowany stan osiągnięcia rezultatów wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach danego celu szczegółowego, przy czym suma powinna być ważona, a wagi liczbowe powinny odzwierciedlać polityczną wolę samorządu Włocławka przyznania zróżnicowanej ważności poszczególnym przedsięwzięciom dla osiągnięcia danego celu szczegółowego (dane przedsięwzięcie może być w ocenie samorządu Włocławka bardziej lub mniej kluczowe dla osiągnięcia danego celu).

Stan osiągnięcia danego celu operacyjnego będzie oceniany jako zsumowany stan osiągnięcia wszystkich celów szczegółowych zaplanowanych w ramach danego celu operacyjnego, przy czym suma – podobnie jak w przypadku przedsięwzięć – powinna być ważona, a wagi liczbowe powinny odzwierciedlać polityczną wolę samorządu Włocławka przyznania zróżnicowanej ważności poszczególnym celom szczegółowym.

6.1.3. *Monitorowanie stanu obszaru rewitalizacji*

System monitorowania w tej części oparto na wskaźnikach, które zostały użyte do przeprowadzenia diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. **Wartości wskaźników uzyskane w toku diagnozy należy przyjąć za wartości bazowe systemu monitorowania stanu obszaru.** Oparcie systemu monitorowania programu rewitalizacji na tych samych wskaźnikach zapewnia spójność metodologiczną całego procesu.

Za monitorowanie stanu obszaru rewitalizacji odpowiedzialne będzie Biuro Rewitalizacji, a w przypadku jego niepowołania - Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Włocławek. W realizację systemu monitorowania włączone będą wszystkie jednostki wskazane w rekomendowanej strukturze

zarządzania programem rewitalizacji (w strukturze Biura Rewitalizacji bądź w przypadku jego niepowołania - inne jednostki lokalnego samorządu). To te jednostki odpowiedzialne będą za gromadzenie i systematyzowanie danych niezbędnych do określenia stopnia realizacji założonych celów rewitalizacji, zgodnie z obszarami działań (właściwymi celami rewitalizacji), do których zostały przypisane. Z kolei Biuro Rewitalizacji, a w przypadku jego niepowołania - Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Włocławek, będzie odpowiedzialne za zbieranie danych od poszczególnych jednostek i opracowywanie raportów z monitoringu. Zaleca się, aby do prowadzenia monitorowania stanu obszaru rewitalizacji, zastosować narzędzie informatyczne oparte o bazę danych i system ich wizualizacji w postaci interaktywnych map, co usprawni proces gromadzenia i podsumowywania danych. Zalecaną minimalną częstotliwością prowadzenia monitoringu stanu obszaru rewitalizacji jest rok.

Kolejnym krokiem powinno być **określenie wartości referencyjnych (oczekiwanych) dla wszystkich wskaźników**. Rekomendujemy, aby wartości referencyjne były wyznaczane na poziomie nie niższym od średniej dla miasta w roku bazowym, odrębnie dla każdego parametru. Dzięki temu możliwe będzie realne monitorowanie zachodzących zmian w odniesieniu do wartości bazowych i celów programu rewitalizacji.

Poniższe zestawienie obrazuje spójność pomiędzy wskaźnikami stosowanymi w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, a celami strategicznymi rewitalizacji określonymi w niniejszym dokumencie.

■ Wskaźnik strategiczny

- Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji na 1000 mieszkańców (dane z Wydziału Spraw Obywatelskich)

■ Cel strategiczny 1. Przywrócić mieszkańcom poczucie sprawczości

- Udział dzieci dożywianych w ogólnej liczbie dzieci (dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie)
- Średnia wysokość zadłużenia mieszkań komunalnych (dane z Wydziału Gospodarowania Mieniem Komunalnym lub Administracji Zasobów Komunalnych)
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie)
- Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym (dane z Powiatowego Urzędu Pracy)
- Udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej w ludności w wieku produkcyjnym (dane z Powiatowego Urzędu Pracy)
- Liczba przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców (dane z Policji)
- Liczba interwencji Straży Miejskiej na 1000 mieszkańców (dane ze Straży Miejskiej)
- Liczba dzieci, które nie otrzymały promocji do następnej klasy w szkole podstawowej w ogólnej liczbie dzieci (dane z Wydziału Edukacji)
- Wynik średni sprawdzianu ósmoklasistów, pomiar od 2019r. (dane z Wydziału Edukacji)

- Liczba złożonych wniosków do budżetu obywatelskiego na 1000 mieszkańców (dane z Wydziału Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej)
- Liczba organizacji pozarządowych z biurem lub siedzibą w obszarze na 1000 mieszkańców (dane z Wydziału Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej lub Wydziału Spraw Obywatelskich)

■ **Cel strategiczny 2. Pobudzić i wesprzeć przedsiębiorczość lokalną**

- Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (dane CIDG)
- Udział usług charakterystycznych dla obszarów zdegradowanych w ogólnej liczbie lokali użytkowych (na podstawie badań terenowych)
- Udział opuszczonych lokali w ogólnej liczbie lokali użytkowych (na podstawie badań terenowych)

■ **Cel strategiczny 3. Ukształtować w centrum Włocławka przyjazną przestrzeń**

- Liczba ławek w obszarze rewitalizacji (na podstawie badań terenowych bądź dokumentacji realizacji inwestycji – Wydział Inwestycji)
- Stężenie 24-godzinne pyłu PM10 (dane zebrane poprzez Wydział Środowiska)
- Stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu (dane zebrane poprzez Wydział Środowiska)
- Liczba lokali z ogródkami gastronomicznymi (na podstawie badań terenowych bądź pozytywnie rozpatrzonych wniosków – Wydział Gospodarki Miejskiej)

■ **Cel strategiczny 4. Stworzyć godziwy standard techniczny**

- Liczba budynków gminnych wymagających remontu generalnego w ogólnej liczbie budynków komunalnych (dane z Wydziału Gospodarowania Mieniem Komunalnym)
- Liczba budynków gminnych pokrytych eternitem w ogólnej liczbie budynków komunalnych (dane z Wydziału Gospodarowania Mieniem Komunalnym)

Raporty z monitorowania stanu realizacji przedsięwzięć oraz monitorowania stanu obszaru rewitalizacji powinny być przedkładane Prezydentowi Miasta Włocławek, Komitetowi Sterującemu ds. Rewitalizacji oraz Komitetowi Rewitalizacji stanowiącymi ciała koordynujące i doradcze realizacji procesu rewitalizacji (podmioty te zostały opisane w rozdziale *Rekomendacje w zakresie wdrażania i zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji*).

7. System oceny stopnia osiągnięcia celów programu rewitalizacji

System oceny postępów osiągnięcia celów programu rewitalizacji jest częścią szerszego systemu zarządzania wdrażaniem rewitalizacji. Należy on – wraz z systemem monitorowania – do podsystemów pozyskiwania informacji zarządczej niezbędnej do sterowania rewitalizacją.

DEFINICJA: Ocena postępów (inaczej: ewaluacja) danego procesu celowego to prowadzona metodycznie, sformalizowana ocena stopnia osiągnięcia przez ten proces swoich celów zaplanowanych do osiągnięcia na danym etapie. Ocena (ewaluacja) jest oparta o odpowiednio zaplanowane wskaźniki.

Źródło: autorska definicja W. Kłosowski (opracowanie własne PZR Consulting)

W odniesieniu do procesu rewitalizacji – ocenę postępów (ewaluację) rewitalizacji należy rozumieć jako **ocenę stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji**.

Ocena procesu rewitalizacji winna być skupiona głównie na ocenie **skuteczności** procesu rewitalizacji (stopnia osiągnięcia jego celów), ale pomocniczo także na ocenie **efektywności, użyteczności, trwałości i trafności** osiągniętych rezultatów.

Oceny stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji dokonuje się na dwa sposoby, zależnie od rodzaju celów (które mogą być formułowane w sposób względny lub bezwzględny):

- dla **celów względnych** (sformułowanych jako oczekiwana zmiana stanu rzeczy zdiagnozowanego w punkcie wyjścia, np. wzrost określonych parametrów w stosunku do stanu wyjściowego) – oceny dokonuje się poprzez porównanie stanu rzeczy zdiagnozowanego *ex ante* ze stanem rzeczy zdiagnozowanym w chwili dokonywania oceny końcowej (*ex post*), lub etapowej (*in statu nascendi*) oraz pomocniczo – z planowanym stanem docelowym, jakiego osiągnięcie zamierzono;
- dla **celów bezwzględnych** (sformułowanych jako oczekiwany docelowy stan rzeczy, który będzie zdiagnozowany *ex post*, np. osiągnięcie przez określony parametr wskazanej wartości) – ewaluacji dokonuje się poprzez porównanie stanu rzeczy zdiagnozowanego w chwili dokonywania ewaluacji z planowanym stanem docelowym, jakiego osiągnięcie na ten moment zamierzono.

Ewaluacja w pierwszym rzędzie odnosi się do pomiaru rezultatów procesu (bezpośrednich i natychmiastowych zmian w sytuacji beneficjentów końcowych), a jedynie pomocniczo może odnosić się do pomiaru produktów (materialnych efektów procesu).

7.1.1. Zasady ewaluacji celów o strukturach hierarchicznych

Zaproponowana struktura celów programu rewitalizacji Włocławka jest czteropoziomowa i hierarchiczna, o układzie „wizja – cele strategiczne – cele operacyjne – cele szczegółowe”. Powstaje więc

pytanie, które piętra hierarchii celów będą w systemie oceny ewaluowane co do stopnia ich zrealizowania. Hierarchiczne struktury celów mają bowiem tę właściwość, że samoistnymi celami są przede wszystkim cele pięter najwyższych i to one opisują, jaki stan rzeczy ma być osiągnięty poprzez realizację danego programu. Natomiast cele operacyjne niższych pięter są co do zasady narzędziowe: zapisuje się w nich, co trzeba osiągnąć po drodze, aby w wyniku tego zaistniał stan rzeczy opisany przez cele pięter wyższych.

Można więc przyjąć, że istotę tego, co ma być osiągnięte poprzez rewitalizację, zapisano w zaproponowanej wizji i rekomendowanych celach strategicznych. Natomiast cele operacyjne i szczegółowe są narzędziowe i mogą być realizowane w sposób elastyczny, np. korygowane w trakcie realizacji stosownie do bieżących potrzeb.

Z uwagi na tę zasadę, **rekomendujemy objęcie systemową oceną tylko wizji i czterech celów strategicznych**. Dla tych dwóch najwyższych poziomów hierarchii celów należy ustalić **zagregowane wskaźniki** stopnia ich osiągnięcia, w tym – na poziomie realizacji wizji – **wskaźnik główny** dla całego procesu rewitalizacji.

Natomiast poziom 13 celów operacyjnych i 27 celów szczegółowych powinien być objęty systemem *monitoringu rezultatów*: należy monitorować, które z nich mają przypisane przedsięwzięcia i jak postępuje realizacja tych przedsięwzięć, przede wszystkim osiąganie zaplanowanych rezultatów zadań.

7.1.2. Rekomendowany system oceny stopnia osiągnięcia celów programu rewitalizacji

Rekomendowany system oceny będzie obejmował tylko dwa najwyższe piętra hierarchii celów rewitalizacji.

Ryc. 1. Poziomy celów programu rewitalizacji, a sposób przetwarzania informacji zarządczej o ich osiągnięciu

POZIOM CELÓW	PROCEDURA	WSKAŹNIK	OPIS SPOSOBU PRZETWARZANIA INFORMACJI ZARZĄDCZEJ
wizja	OCENA	główny	przeliczenie sumy ważonej wskaźników zbiorczych
cele strategiczne	OCENA	zbiorczy	przeliczenie sumy ważonej wskaźników cząstkowych
cele operacyjne	monitoring	rezultatów	przeliczenie sumy ważonej rezultatów celów szczegółowych
cele szczegółowe	monitoring	rezultatów	przeliczenie sumy ważonej rezultatów przedsięwzięć

Źródło: opracowanie własne PZR Consulting

Ocena stopnia, w jakim zostały osiągnięte na danym etapie poszczególne cele strategiczne rewitalizacji a także jej wizja, wymaga podejścia dwuaspektowego:

- **aspekt ilościowy**, weryfikowany wymiernymi wskaźnikami i umożliwiający ocenę wstępną,
- **aspekt jakościowy**, weryfikowany badaniami jakościowymi i umożliwiający ocenę pogłębioną poprzez dodanie do oceny wstępnej kontekstu interpretacyjnego.

Oceny, co do zasady, dokonuje się **raz do roku**. Ocena – jeśli chodzi o wskaźniki ilościowe – odnosi się do stanu na dzień 31 grudnia roku zakończonego, a w przypadku braku danych na ten dzień - dla któ-

regokolwiek wskaźnika częściowego stosuje się dane dostępne dla dnia możliwie najbliższego końcówce roku. Jeśli chodzi o jakościową część badań uzupełniających ocenę ilościową, odnosi się pytania badawcze do zmiany obserwowanej przez respondentów w ciągu całego roku badanego.

Badania jakościowe dają wyniki nie mniej wartościowe diagnostycznie, niż pomiary ilościowe. O ile badanie ilościowe zadaje pytania badawcze typu „ile?” („ile wynosi dany pomiar?” „o ile wzrósł wskaźnik?”), o tyle badania jakościowe zadają pytania typu „dlaczego?”, „w jaki sposób?”. Odpowiedzi na tak sformułowane pytania badawcze są z istoty mniej precyzyjne, za to są głębsze i bliższe wiedzy istotnej, a nie powierzchownej. Uznaje się, że wartość diagnoz procesów strategicznych jest najwyższa, kiedy wyniki analizy ilościowej są poddawane interpretacji w kontekście wyników równoległych badań jakościowych.

Rekomenduje się następującą procedurę coroczną.

1. Do dnia 15 lutego każdego roku powstaje raport zbiorczy z monitoringu oraz zostają wyliczone wskaźniki częściowe monitoringu i wskaźniki ilościowej części oceny.
2. Na podstawie części ilościowej oceny rozpisywane jest zamówienie na badania jakościowe.
3. Badania jakościowe są w każdym roku komponowane odrębnie, adekwatnie do wyników oceny ilościowej w danym roku:
 - a. Po wstępnej analizie wyników ilościowej części oceny układa się plan badawczy mający odpowiedzieć na powstałe niejasności;
 - b. W ramach planu ustala się sugerowaną listę poszukiwanych informacji, a na jej podstawie pierwsze sformułowania pytań badawczych;
 - c. Stosownie do wybranych pytań wstępnie ustala się oczekiwane rodzaje badań i ich przewidywane zakresy.
 - d. Nie ustala się szczegółowego planu badań.
4. Rozpisuje się postępowanie na zaplanowanie i przeprowadzenie badań jakościowych; opis przedmiotu zamówienia zawiera co najmniej:
 - a. jako załącznik – uzyskane wyniki oceny ilościowej;
 - b. ogólne wytyczne do programu badań jakościowych: sugerowaną listę poszukiwanych informacji i pytań badawczych oraz ewentualnie sugestie co do narzędzi badawczych;
 - c. zachętę do zaproponowania przez wykonawców dodatkowych własnych pytań, narzędzi i metod badawczych.
5. Produktem zamówienia ma być **raport** z badań jakościowych zawierający także wykładnię i interpretację wyników oceny dokonanej na podstawie wskaźników ilościowych.

Ponieważ cała część ilościowa oceny ma postać porównania sytuacji w obszarze z sytuacją w całym mieście Włocławku, wynik ten byłby szczególnie narażony na zafałszowanie przez eksportowanie problemów poza obszar rewitalizacji (naruszenie zasady komplementarności przestrzennej). Toteż **badania jakościowe muszą w szczególny sposób śledzić, czy nie miało miejsca niedopuszczalne zjawisko eksportu problemów poza obszar rewitalizacji.**

8. Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Integrowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostanie zrealizowane poprzez wpisanie w system realizacyjny Programu Rewitalizacji stałej dbałości o:

- Kompleksowość programu
- Koncentrację przestrzenną interwencji
- Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych (przestrzenną, problemową, międzykresową, źródeł finansowania, proceduralno-instytucjonalną),
- Realizację zasady partnerstwa i partycypacji.

8.1.1. Kompleksowość programu

Propozycje przedsięwzięć przygotowano z maksymalną dbałością o ich kompleksowy charakter. Zaproponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą być współfinansowane ze środków EFRR, EFS, krajowych źródeł publicznych (Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Ministerstwa Sportu i Turystyki, PFRON, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego i innych) oraz ze źródeł prywatnych.

Uwzględniano aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny oraz środowiskowy w odniesieniu zarówno do samego obszaru rewitalizacji, jak i jego otoczenia. Zaplanowano tylko takie działania, które – bezpośrednio lub w skutek komplementarnego współoddziaływania z innymi przedsięwzięciami – skutkują strukturalnym rozwiązywaniem zdiagnozowanych problemów obszaru rewitalizacji Włocławka. Przedsięwzięcia zostały zaplanowane z dbałością o powiązania i synergię oraz synchronizację w czasie realizacji tak, aby efekty ich oddziaływania na sytuację kryzysową wzmacniały się wzajemnie.

Odniesienia do konkretnych zdiagnozowanych problemów, na które odpowiadają poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały opisane szczegółowo przy każdym z nich, natomiast powiązania synergiczne między poszczególnymi przedsięwzięciami zostały przedstawione w opisie komplementarności problemowej.

8.1.2. Koncentracja przestrzenna interwencji

Dla zapewnienia maksymalnej skuteczności przedsięwzięć rewitalizacyjnych skoncentrowano je na wyznaczonym obszarze szczególnego natężenia zjawisk kryzysowych. Dodatkowo zadbano, aby poszczególne przedsięwzięcia nie były rozpraszane przypadkowo po całym obszarze, lecz aby tworzyły przemyślane koncentracje przestrzenne i koncepcyjne, miejscowe zagęszczenia oddziaływań rewitalizacyjnych o uzupełniającym się charakterze.

8.1.3. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla wspierania przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

8.1.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji nie były następnie rozwiązywane poprzez wypychanie ich poza ten obszar. Ponadto chodzi o to, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach). W tym celu wymienione przedsięwzięcia społeczne i gospodarcze będą realizowane szerzej i z dbałością o wzajemne dopełnianie się.

Jedynym przedsięwzięciem wykraczającym przestrzennie poza obszar rewitalizacji jest przedsięwzięcie nr 49.: Odnowa Parku im. H. Sienkiewicza. Park im. H. Sienkiewicza znajduje się poza obszarem rewitalizacji, jednak uzasadniona jest interwencja w tym obszarze ze względu na jego znaczenie dla rewitalizowanego obszaru. Park Sienkiewicza to jedyny duży teren zielony w bezpośrednim sąsiedztwie Śródmieścia. Powinien stanowić naturalne miejsce odpoczynku i rekreacji dla mieszkańców obszaru.

Aby zapobiec zjawisku przenoszenia problemów na inne obszary lub powstawania niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie, przedsięwzięcia nie przewidują przekwaterowań ludności z obszaru rewitalizacji. Czasowe przekwaterowania związane z remontami będą miały charakter jednostkowy i każdorazowo będzie zapewnione prawo powrotu do wyremontowanego lokalu.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

W zaplanowanych przedsięwzięciach unikano przypadków odrębnej „rewitalizacji technicznej” czy „rewitalizacji społecznej” dbając o to, aby działania z zakresu interwencji społecznej, wsparcia lokalnej gospodarki, działań remontowych i zmian funkcjonalno- przestrzennych współwystępowały na tych samych obszarach w tym samym czasie i stanowiły jeden wielowątkowy, wzajemnie powiązany proces.

Ponadto określono precyzyjnie docelowy stan, do jakiego ma być doprowadzony obszar rewitalizacji: ogólnie na poziomie wizji i szczegółowo na poziomie każdego przedsięwzięcia – poprzez precyzyjne wskazania oczekiwanych rezultatów, wskaźników ich pomiaru oraz wartości bazowej i referencyjnej (oczekiwanej) tych wskaźników. Poniższa tabela przedstawia zestawienie synergicznie powiązanych ze sobą przedsięwzięć.

Tab. 1. Komplementarność problemowa pomiędzy przedsięwzięciami

Podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Przedsięwzięcia komplementarne problemowo
Przedsięwzięcie nr 1.: Centrum Aktywności Seniora	2, 3, 10, 15
Przedsięwzięcie nr 2.: Program „Czas wolny”	1,3, 15,
Przedsięwzięcie nr 3.: Program „Młodzieżowi liderzy”	1, 2, 8, 9
Przedsięwzięcie nr 4.: Kreatywne miejsca – system zachęt dla wybranych działalności	2, 3, 5, 6, 7, 15, 25, 33, 57
Przedsięwzięcie nr 5.: Program „Śródmieście tworzy kulturę”	2, 3,4, 6,7, 11, 12, 15, 16, 31
Przedsięwzięcie nr 6.: Społeczny Dom Kultury „Śródmieście”	2, 3, 5, 11, 12, 15, 16, 31
Przedsięwzięcie nr 7.: Centrum Kultury Romskiej	4, 5, 6, 13, 14, 34
Przedsięwzięcie nr 8.: Konkurs mikrograntów na wsparcie inicjatyw sąsiedzkich	3, 5, 9, 54
Przedsięwzięcie nr 9.: Program „Wspólnota w budowie”	5, 9, 10, 15, 31
Przedsięwzięcie nr 10.: Program Wsparcia Seniora	1, 9, 31, 50
Przedsięwzięcie nr 11.: Przedszkole kreatywne	12, 29, 30
Przedsięwzięcie nr 12.: TRÓJKA dobra szkoła	42, 11, 29
Przedsięwzięcie nr 13.: Kujawy jako marka kulturowa Włocławka	14, 16, 17, 22, 33, 34
Przedsięwzięcie nr 14.: Włocławski fajans marką kulturową miasta	13, 16, 17, 19, 22, 33, 34
Przedsięwzięcie nr 15.: Nowy program rozwoju III sektora	1, 2, 4, 5, 6, 9, 16, 17, 31
Przedsięwzięcie nr 16.: Co jest grane w Śródmieściu	15, 16, 17, 20
Przedsięwzięcie nr 17.: Instytucje kształtujące wizerunek	15, 16, 20, 46, 60
Przedsięwzięcie nr 18.: Program wychodzenia z zadłużenia	33, 20, 55
Przedsięwzięcie nr 19.: Wzmocnienie roli lokalnego rzemiosła	20, 23, 28, 32
Przedsięwzięcie nr 20.: System monitorowania i koordynacji rynku pracy	17,18, 19, 28, 32
Przedsięwzięcie nr 21.: Wspólne usługi promocyjne przedsiębiorców ze Śródmieścia	16,22, 23, 26, 27
Przedsięwzięcie nr 22.: Lokalny produkt	16,21, 23, 26, 27
Przedsięwzięcie nr 23.: Tematyzacja przestrzeni miejskiej	16, 21, 22, 26, 27
Przedsięwzięcie nr 24.: Grant na start	25, 26
Przedsięwzięcie nr 25.: System zachęt dla najemców lokali użytkowych	24, 27, 55, 57

Przedsięwzięcie nr 26.: System wsparcia przedsiębiorcy	21, 22, 23, 24, 25, 27
Przedsięwzięcie nr 27.: Markowy lokal Śródmieścia	22, 25, 26
Przedsięwzięcie nr 28.: Rozwój kształcenia technicznego i zawodowego z elementami edukacji przedsiębiorczej	11, 12, 19, 20, 29
Przedsięwzięcie nr 29.: Pozaszkolne programy edukacyjne wspierające samosterowność uczniów	11, 12, 28
Przedsięwzięcie nr 30.: Żłobek oraz punkt profesjonalnej opieki nad małymi dziećmi	1, 11, 12, 30, 32
Przedsięwzięcie nr 31.: Rozwój przedsiębiorstw ekonomii społecznej	30, 32
Przedsięwzięcie nr 32.: Aktywizacja zawodowa mieszkańców	18, 20, 31
Przedsięwzięcie nr 33.: Sztuka w przestrzeni	4, 13, 14, 16, 17, 34
Przedsięwzięcie nr 34.: Muzeum Fajansu	13, 14, 22, 33
Przedsięwzięcie nr 35.: Wybrane ulice jako woonerfy (podwórce miejskie)	36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 36: „Parki kieszonkowe” – kompaktowe tereny z zielenią wysoką	35, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 37: Parklety	35, 36, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 38: Otwarte Śródmieście	35, 36, 37, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 50, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 39: Zdroje i toalety publiczne	35, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 40: Wybiegi i toalety dla zwierząt	35, 36, 37, 38, 39, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 41: Trójka dla mieszkańców	2, 12, 38, 39, 44
Przedsięwzięcie nr 42: Przygotowanie lokalnej strategii transportowej - Planu Ruchu	35, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 53, 59, 60, 61
Przedsięwzięcie nr 43: Program Ławka – miejskie meble i aranżacje do siedzenia	35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 53, 59, 60, 61
Przedsięwzięcie nr 44: „Bezpieczne Śródmieście”	35, 36, 37, 38, 43, 48, 49, 58, 59, 60, 61
Przedsięwzięcie nr 45: System Monitorowania Jakości Powietrza	35, 36, 37, 42, 43, 46, 47, 49, 58, 59, 60, 61
Przedsięwzięcie nr 46: Miejski Ogrodnik	35, 36, 37, 42, 43, 45, 47, 48, 49, 53, 54, 58, 59, 60, 61
Przedsięwzięcie nr 47: Zieleń wysoka: zadrzewianie śródmieścia	35, 36, 37, 42, 43, 45, 46, 48, 52, 53, 54, 58, 59, 60, 61

Przedsięwzięcie nr 48: Odnowa Parku im. H. Sienkiewicza	42, 43, 44, 45, 46, 47, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 49: Remont budynków mieszkalnych należących do zasobu gminy	18, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57
Przedsięwzięcie nr 50: Remont dla Seniora	49, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57
Przedsięwzięcie nr 51: Wsparcie merytoryczne dla właścicieli i wspólnot mieszkaniowych	18, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57
Przedsięwzięcie nr 52: Dotacje do remontów	18, 49, 51, 53, 54, 55, 56, 57
Przedsięwzięcie nr 53: Miejski Konserwator Zabytków	43, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62
Przedsięwzięcie nr 54: Program „Moje podwórko”	46, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 60
Przedsięwzięcie nr 55: Miejskie Biuro Najmu	18, 24, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57
Przedsięwzięcie nr 56: Mieszkanie dla Absolwentów	49, 51, 52, 53, 55
Przedsięwzięcie nr 57: Dopasowanie istniejących przepisów lokalnych do oczekiwań interesariuszy	24, 49, 51, 52, 53, 54, 55
Przedsięwzięcie nr 58: Nowe Zagospodarowanie Placu Wolności	42, 43, 44, 45, 46, 47, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 59: Ulica 3 Maja – deptakiem	42, 43, 44, 45, 46, 47, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 60: Naprawy To.	17, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 48, 58, 59, 61
Przedsięwzięcie nr 61: Wzbogacenie zagospodarowania Bulwarów	42, 43, 44, 45, 46, 47, 53, 60
Przedsięwzięcie nr 62: Podziemne pojemniki na odpady	39, 49, 52, 53, 54

Źródło: opracowanie własne PZR Consulting

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu system zarządzania wdrażaniem procesu rewitalizacji we Włocławku i poszczególnymi przedsięwzięciami został zaprojektowany w sposób zapewniający z jednej strony wydolność decyzyjną, a z drugiej strony – spójność i synergię pomiędzy działaniami.

Dla zapewnienia wydolności decyzyjnej procesem kieruje Prezydent Miasta, za pośrednictwem właściwego Zastępcy, działając w sprawach strategicznych osobiście, a w sprawach bieżących – poprzez powołanego Dyrektora Biura Rewitalizacji, bądź w przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji poprzez Wydział Rozwoju Miasta.

Dla zapewnienia spójności i synergii przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poziomie ich wdrażania przewidziano powołanie Biura Rewitalizacji, które będzie operacyjnie zarządzać realizacją programu we współpracy z jednostkami organizacyjnymi samorządu Włocławka zaangażowanymi w proces rewitalizacji oraz przedstawicielami instytucjonalnych partnerów w poszczególnych przedsięwzięciach.

ciach. W przypadku niepowołania Biura Rewitalizacji za zarządzanie realizacją programu rewitalizacji odpowiadać będzie Wydział Rozwoju Miasta.

Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa odnosi się do wcześniej realizowanych przez Miasto Włocławek inwestycji, jak i przedsięwzięć miękkich (np. wykonanych diagnoz lub opracowanych strategii). Planując każde z przedsięwzięć rewitalizacyjnych analizowano wcześniej podejmowane działania, tak aby zapewnić ich komplementarność.

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR i EFS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

Komplementarność finansowa, szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji. Zasadę dodatkowości środków UE realizują nie tylko środki budżetu miasta, ale także środki innych krajowych źródeł publicznych: Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, Ministerstwa Sportu i Turystyki, PEFRON, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Funduszu Dopałat Banku Gospodarstwa Krajowego czy innych.

Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, ponieważ pobudzanie miejscowych zdolności inwestycyjnych i aktywizacyjnych jest kluczem lokalnego rozwoju gospodarczego i społecznego. Wartość udziału środków prywatnych w realizacji poszczególnych przedsięwzięć powinna wzrastać w kolejnych aktualizacjach programu rewitalizacji, wraz ze zwiększaniem się zaufania rynku do programu rewitalizacji i coraz większej wiary w jego sukces.

8.1.4. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały wypracowane w procesie partycypacyjnym, na podstawie diagnozy problemów lokalnych, która posłużyła wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz określeniu szczegółowych problemów obszaru rewitalizacji.

Diagnoza była przygotowana ze znaczącym udziałem środowisk społecznych i gospodarczych.

Zakres partycypacji w przygotowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych był bardzo szeroki. Wypracowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są oparte o zasadę, że partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Uważany jest za warunek *sine qua non* sukcesu działań rewitalizacyjnych. Partycypacja w dotychczasowym procesie była – i nadal będzie – ukierunkowana na możliwie dojrzałe i zaawansowane formy uczestnictwa, a więc – przykładowo partycypacyjne projektowanie rozwiązań przestrzennych przez mieszkańców pod kierunkiem architektów.

9. Harmonogram wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W pierwszej kolejności (*de facto* w pierwszym roku realizacji programu rewitalizacji) nacisk powinien zostać położony na wdrażanie działań „miękkich”, szczególnie w zakresie tworzenia więzi społecznych oraz na wdrażaniu przedsięwzięć stosunkowo mało kosztownych i łatwych do realizacji, ale widocznych dla mieszkańców.

Dla wybranych przedsięwzięć rekomendujemy model wdrażania oparty o działania pilotażowe. Działania w małej skali, na wybranym obszarze lub skierowane do wybranej (ograniczonej) grupy odbiorców. Pilotaż posłuży do przetestowania poszczególnych rozwiązań i przygotowania działań, które zostaną rozszerzone na cały obszar. Nowe zagospodarowanie przestrzeni można wprowadzać testowo, poddając prototyp ocenie użytkowników. W harmonogramie zaznaczono także działania partycypacyjne, które muszą poprzedzić realizację wybranych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym dla projektów inwestycyjnych obligatoryjne powinno być opracowanie różnych koncepcji zagospodarowania nowych przestrzeni oraz poddania ich ocenie interesariuszy.

Przedstawiony w poniższej tabeli harmonogram wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych został przedstawiony bez weryfikacji i analizy budżetu miasta oraz wpływu realizacji założonych przedsięwzięć na jego kształt.

Tab. 2. Wstępnie proponowany harmonogram wdrażania procesu rewitalizacji

LEGENDA:

	działania pilotażowe		proces partycypacyjny		realizacja przedsięwzięcia
---	----------------------	---	-----------------------	---	----------------------------

Przedsięwzięcie		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nr	Tytuł													
1	Centrum Aktywności Seniora													
2	Program „Czas wolny”													
3	Program „Młodzieżowi Liderzy”													
4	Kreatywne miejsca– system zachęt dla wybranych działalności													
5	Program „Śródmieście tworzy kulturę”													
6	Spółeczny Dom Kultury Śródmieście													
7	Centrum Kultury Romskiej													
8	Konkurs mikrograntów na wsparcia inicjatyw sąsiedzkich													
9	Program „Wspólnota w budowie”													
10	Program Wsparcia Seniora													
11	Przedszkole kreatywne													

[illegible]

[illegible]

10. Podsumowanie

Niniejsze rekomendacje są odpowiedzią na zdefiniowane problemy obszaru rewitalizacji, ale jednocześnie są reakcją na artykułowane przez mieszkańców i innych uczestników procesu partycypacyjnego oczekiwania, dotyczące planowanych kierunków zmian. To komplementarny program, którego wdrożenie, w ocenie ekspertów, przyniesie oczekiwany efekt w postaci osiągnięcia zakładanych celów rewitalizacji i dobrej kondycji Śródmieścia po wdrożeniu programu.

Kluczowe jest tu holistyczne podejście do interwencji na zdiagnozowane kryzysy Śródmieścia. Reakcją na poszczególne deficyty są nie tyle pojedyncze działania, ale całe wiązki projektów, które wspólnie zrealizują założone cele. W związku z tym podczas prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji należy szczególnie zwrócić uwagę na komplementarność poszczególnych przedsięwzięć oraz wynikające ze struktury celów planowane kierunki działań.

Rekomendowane rozwiązanie powstawały w sposób partycypacyjny. Z dużym (największym w historii miasta) udziałem mieszkańców. W związku z tym proces ich oceny (wyboru do realizacji) powinien być równie transparentny. A ostateczny kształt programu rewitalizacji powinien być czytelny i zrozumiały dla interesariuszy rewitalizacji. To ważne, ponieważ bez udziału wszystkich zainteresowanych stron procesu, nie będzie możliwe **przywrócenie** tak oczekiwanej we Włocławku **witalności Śródmieścia**.

Powodzenia!

11. Załączniki

1. Zdjęcia z procesu partycypacji.
2. System celów – grafy.
3. Aktywizacja zawodowa, spotkanie 1.pdf – prezentacja.
4. Aktywizacja zawodowa, przykłady – prezentacja.
5. Rozwój przedsiębiorczości, przykłady – prezentacja.
6. Rozwój przedsiębiorczości, spotkanie 1 – prezentacja.
7. Prezentacja Nowa jakość przestrzeni publicznej, spotkanie 1.
8. Prezentacja Nowa jakość przestrzeni publicznej - narzędzia do zarządzania.
9. Prezentacja Podsumowanie spotkań grupy roboczej Standardy Mieszkaniowe.
10. Prezentacja z grup Spędzaniu czasu wolnego i Aktywizacja społeczna + Prezentacja Diagnoza sytuacji zastanej w zakresie.
11. Standardy Mieszkaniowe - Spotkanie podsumowujące – prezentacja.
12. Nowa jakość przestrzeni publicznej - Spotkanie podsumowujące – prezentacja.
13. Spotkanie podsumowujące Zadłużenie czynszowe – prezentacja.
14. Spotkanie podsumowujące Wizerunek Śródmieścia – prezentacja.
15. Prezentacja ze spotkania zespołu projektowego 15.12.2016.
16. Pierwsze otwarte spotkanie dla mieszkańców 8.12.2016 – prezentacja
17. Trzecie spotkanie dla mieszkańców 7.09.2017 – prezentacja
18. Plansza nr 1 na III spotkanie z mieszkańcami – Etapy pracy
19. Plansza nr 2 na III spotkanie z mieszkańcami – Najważniejsze liczby
20. Plansza nr 3 na III spotkanie z mieszkańcami – Obszar rewitalizacji
21. Rezultat prac grup Aktywizacja zawodowa i Rozwój przedsiębiorczości.
22. Rezultat prac grupy Nowa jakość przestrzeni publicznej.
23. Rezultat prac grupy Standardy mieszkaniowe.
24. Rezultat pracy grupy Czas Wolny.
25. Rezultat pracy Aktywizacja społeczna i obywatelska.
26. Rezultat prac grupy Wizerunek Śródmieścia.
27. Rezultat prac grupy Zadłużenie czynszowe.
28. Rezultat pracy grupy Edukacja i Seniorzy.